

RIBIČ

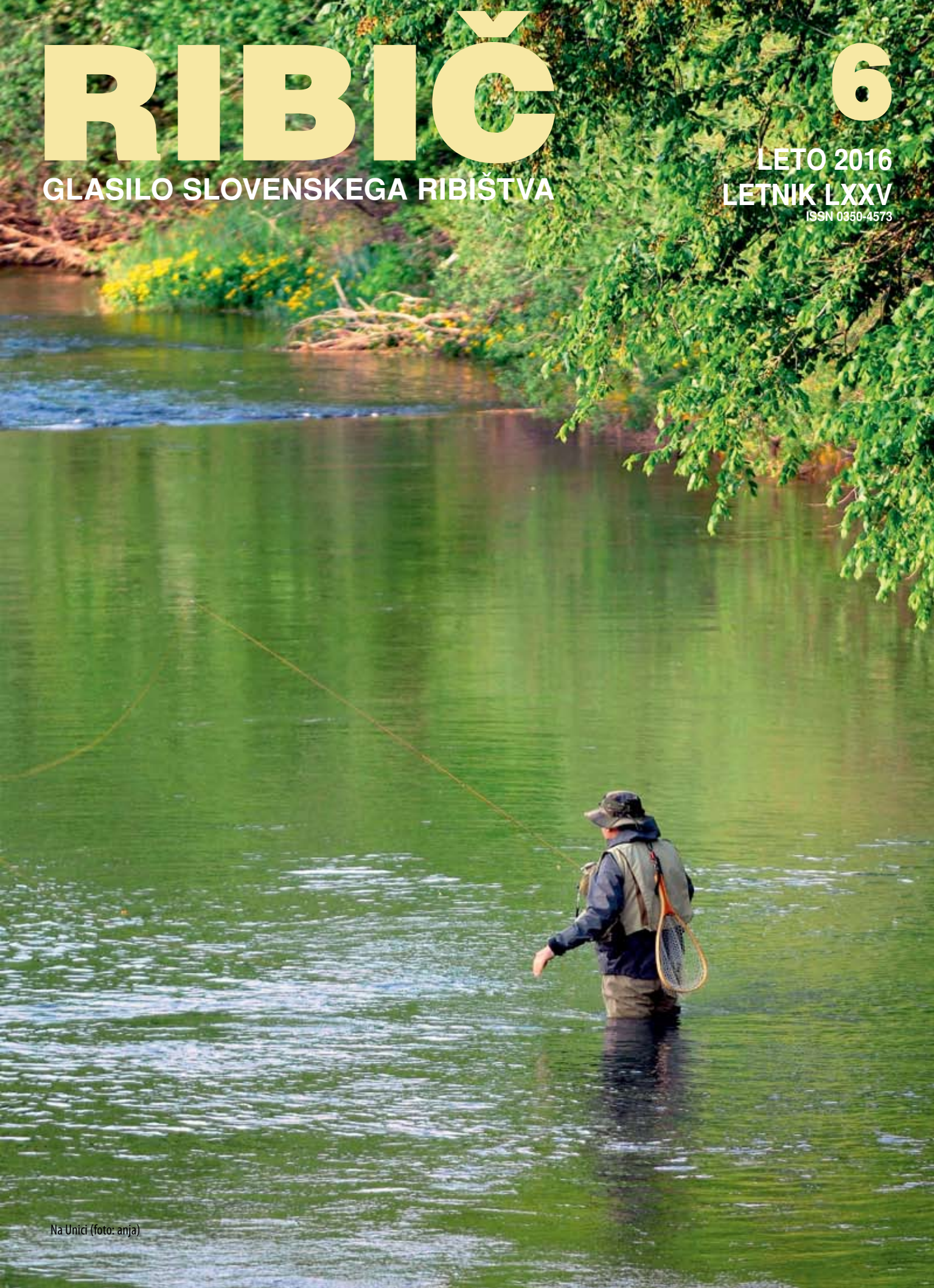
6

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2016

LETNIK LXXV

ISSN 0350-4573

FORUM EVROPSKE RIBIŠKE ZVEZE EAA V EVROPSKEM PARLAMENTU

Ogroženost sulca – pokazatelj kritičnega stanja ribjih populacij v porečju Donave

Forum za športno ribištvo in vodno okolje (RecFishing Forum), ki sta ga ustanovila Evropska ribiška zveza (EAA) in Evropsko združenje proizvajalcev in veletrgovcev ribiške opreme (EFTTA), je 19. aprila pripravil v Evropskem parlamentu v Bruslju prvi letošnji forum na temo Ogroženost sulca – pokazatelj kritičnega stanja ribjih populacij v porečju Donave.

Pobudo za predstavitev ogroženosti sulca smo dali Slovenci. Obravnavo sulca smo na predlog Ribiške zveze Slovenije pred dvema letoma prvič vključili v akcijski program EAA. Lani je delovna skupina EAA za sladkovodno ribištvo, ki ji predsedujem avtor, predlagala, da v program treh predstavitev tekoče problematike sladkih voda in morja ter ribjih populacij v njih v Evropskem parlamentu v letu 2016 vključimo tudi problematiko sulca in skupščina je predlog potrdila. Namen konference je bil predstaviti evropskim poslancem sulca – kralja voda, eno najpomembnejših ribjih vrst v donavskem porečju, njegov življenjski prostor in glavne nevarnosti, ki grozijo tej ogroženi ribji vrsti. Forumu je predsedovala predsednica foruma, evropska poslanka iz Romunije Norica Nicolai.

V uvodu je Herman Wanningen, direktor Svetovne fundacije za migracijo rib (World Fish Migration Foundation), predstavil izredno pomembnost, da imajo ribe možnosti prehodnosti voda, posebno takrat, ko se selijo na dristišča. Predstavil je tudi svetovni dan ribjih migracij, ki je bil 21. maja.

Na konferenci je več govorcev s področja znanosti in nevladnih okoljskih organizacij predstavilo sulca, njegov življenjski prostor, njegov pomen in poudarilo, kako prisotnost vseh vrst vodnih pregrad, slabšanje kakovosti vode in drugi negativni vplivi ogrožajo sulca in druge ribje vrste v donavskem porečju ter skoraj v celoti onemogočajo selitve rib, s tem pa siromašijo evropske reke.

Dr. Steven Weiss z graške univerze je predstavil sulca z biološkega vidika, njegov pomen, vlogo in glavne nevarnosti, ki grozijo tej ogroženi ribji vrsti v rekah na območju širše balkanske regije.

Predstavitve ogroženosti sulca v Evropskem parlamentu

Dr. Daša Zabrc z Zavoda za ribištvo Slovenije je govorila o pomenu populacije sulca in naporih, ki jih vlagamo v Sloveniji za ohranjanje njegovega življenjskega prostora na primeru reke Save.

Dr. Dorel Lazu iz združenja Banat Sturio iz Romunije je osvetlil stanje in težave s sulcem v Romuniji.

Irene Lucius iz nevladne organizacije Svetovni sklad za naravo (WWF - World Wildlife Fund for Nature) z Dunaja je v referatu z naslovom *Kako lahko na sulca in druge ribje vrste ugodno vpliva celovito in usklajeno upravljanje z vodnimi habitati v donavskem porečju*. Zelo zanimiva je bila njena predstavitev uspešne ponovne oživitve pritokov Donave v Avstriji.

Juan Pablo Pertierra z oddelka za okolje v Evropski komisiji je predstavil stanje na področju uresničevanja Evropske vodne direktive s poudar-

kom na načrtu za upravljanje z vodnimi porečji.

Vsi govorci s področja stroke in okoljskih nevladnih organizacij so poudarili velik pomen ohranjanja ogroženih ribjih vrst, pomen sulca kot pomembne ribje vrste donavskega porečja, negativen vpliv vseh vodnih pregrad na življenjski prostor rib in kakovost vode ter slabšanje stanja ribjih populacij v evropskih rekah.

Po predstavitvah so govorci odgovarjali tudi na vprašanja prisotnih na konferenci.

Od slovenskih evropsolancev sta na konferenci sodelovala dr. Igor Šoltes ter asistentka evropsolanke Tanje Fajon.

Kot predstavniki EAA smo na konferenci sodelovali predsednik Fred Bloot in člana upravnega odbora Stefan Spahn in Borut Jerše.

Borut Jerše

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izdaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki
1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
Miran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se
od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

AKTUALNO

**Ogroženost sulca – pokazatelj kritičnega stanja
ribjih populacij v porečju Donave**
Borut Jerše 162

OHRANIMO NARAVO

Protipoplavni ukrepi na Voglajni in vzhodni Ložnici
Milan Štraus 164

RIBIŠTVO

Selekcija krapov, odpornih proti boleznim
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 166

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

**Nehumani načini ribolova: omamne jagode, dinamit
in druga eksploziva**
Dr. Romana Erhatič Širnik 168

ZANIMIVOSTI

Zakladi muharjenja s suho muho
Jure Ušeničnik 169

ALI JIH POZNAMO

Na sledi velikih gorenjskih luskarjev
Jure Ušeničnik 172

DOGODKI

Tridnevno muharsko uživanje v Idriji
Miha Lenič 175

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Od aprila do sredine maja
Lenart Levičar Bahtijari 177

RIBIŠKI INFORMATOR

**Pravilnik o usposabljanju ribiških pripravnikov in
opravljanju ribiških izpitov** 181
Poslovnik o delu izpitnih komisij 182

MEDNARODNA PRVENSTVA

Najvišje priznanje Bošku Klariču s Hrvaške
Mag. Saša Erlih 183

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Pomlad v RD Barje
Jure Ušeničnik 186
Dober zgled največ velja
Lenart Levičar Bahtijari 187

SREČANJA

Ribiški car Voglajna 2016 188

EN DAN Z RIBIČI

Dobrodošli med prijatelji narave
Lenart Levičar Bahtijari 189

MUHARSKI KOTIČEK

Muhe iz rezervnega načrta
Tomaž Modic 193

NASVETI

Pomladanski in poletni ribolov navadnih ostrižev
Radek Filip 194

V SPOMIN

Marjan Ahčan 197
Miran Torkar 197
Iztok Oražem 197

RIBIČI KUHAJO

Popara iz soma in somova sarma z ohrovtovimi listi
Borut Jerše 198

OBVESTILA

Dan odprtih vrat RD Bistrica Domžale
Martin Movern 199
Sporazum o ribolovu v reki Muri
Anton Kosi 199
Obvestilo RD Tržič
RD Tržič 199

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.
Uredništvo

Protipoplavni ukrepi na Voglajni in vzhodni Ložnici

»Dogaja se zločin nad naravo in proračunskimi sredstvi, vi ribiči pa to početje samo opazujete,« je zapisal anonimni pisec protesta ob izvajanju protipoplavnih ukrepov na Voglajni in Vzhodni Ložnici. Očitek »nam« vsekakor ni objektivni. Ribiči smo bili prisotni s pobudami ob načrtovanju omilitvenih ukrepov in dnevno spremljali vsa dela »na kraju zločina«. Rezultati uspešnosti oziroma neuspešnosti našega dela pri tem pa so vidni.

Zaključena je večina gradbenih del na izvedbi protipoplavnih ukrepov. Gre za enkratni gradbeni dosežek, kako iz kanala narediš »super kanal«. Ne bom ga podrobno opisoval, ker je to mojstrovino potrebno doživeti v naravi. Mi ribiči je ob ribolovu prav gotovo ne bomo več. V Šentjurju ter med Štorami in Celjem so v dolžini kakih 6.000 m povišani nasipi in zgrajeni betonski obrežni zidovi, brez možnosti dostopa do vode. Športni ribolov, spremljanje vrst in populacij, intervencijski odlovi rib, ... – vse to je onemogočeno. Koliko je resnice v tej trditvi pa bi lahko pojasnili celjski gasilci, ki so 23. aprila 2016 za reševanje ponesrečenega voznika iz Voglajne v Celju morali uporabiti lestve in dvigalo.

Ne dovolim si ocenjevati učinkovitosti protipoplavnih ukrepov. Ne želim s prstom kazati na projektante in izvajalca del. Ti so le uresničevali zahteve investitorja. Investitorja, ki je prvi na seznamu za zagotavljanje varstva okolja. Žal je ta v tem primeru pohodil Naturo 2000, vodno direktivo in še kaj. Mižal pa je tudi nek javni zavod, ki ga državljani plačujemo za varovanje naših skupnih interesov na področju varstva narave. Ta je nam ribičem leporečil o pomanjkljivosti opravljenih posegov, sočasno pa investitorja na

tehničnem pregledu dal izjavo o skladnosti izvedenih del s sprejetimi omilitvenimi ukrepi.

O protipoplavnih ukrepih na Voglajni in Kozarici v Šentjurju bom pisal kasneje. Pri enem od teh posegov obstoja sum prekoračitve pooblastil javnih uslužbenecv in bodo svoje mnenje morali povedati še naši pravniki. Podrobneje pa bom spregovoril o Voglajni med Štorami in Celjem in vzhodni Ložnici od Trnovelj do Celja. Oba vodotoka sta bila že v prejšnjem stoletju regulirana. Šlo je

Velik (nad 1 m³) in zaklinjen lomljenec od pete brežine do (vsaj) ene tretjine širine profila korita bo omogočal lokalno poglabljanje dna in s tem ugodnejši življenjski prostor ter skrivanje rib.

Odbijači iz lomljenca bodo med Teharjem in Zavodno poživilo dinamiko vode in povečali lokalno erozijo dna za ohranitev minimalnih življenjskih pogojev rib. Žal pa gole in z lomljencom obločene brežine »super kanala« povzročajo pregrevanje vode. Posledice necelovitosti omilitvenih ukrepov bodo vidne ob sušnih (poletnih) pretokih.

»Super kanal« vzhodne Ložnice od Trnovelj do Celja.

Prvotne kamnite prelivne pragove s poglubljenimi podslapji na Voglajni in vzhodni Ložnici so nadomestili leseni pragovi. Žal so vsa podslapja tlakovali z lomljenecem in s tem preprečili oblikovanje ribam življenjsko pomembnih tolmunov ter njihove gorvodne selitve. Omilitveni ukrep »za umret«!

Temu se reče nadomestni habitat (do prve večje poplavalne vode). Za koga in s kakšnimi sredstvi?

V kanalu Voglajne skozi Celje bi bilo nujno kamnite odbijače utrditi in podaljšati v pretočni profil korita, brežine pa zasaditi z drevjem.

Višina in nakloni nasipov – brežin so primerni samo še za gamse.

Za premagovanje obrežnih zidov bo poleg ribiške palice sestavni del opreme tudi lestev ...

za klasično regulacijo trapeznega profila, zaščiten pred vodno erozijo z zložbami lomljenca. Skozi čas je pretočni profil korita zaplavilo, brežine pa porastlo drevje in ponovno so se pojavile ribe. Res je bila njihova pestrost in številčnost več kot razpolovljena, a bile so prisotne.

Ob tokratnih gradbenih

posegih je bila načrtovana tudi vrsta omilitvenih ukrepov. S temi bi ohranili obstoječa drstišča, zagotovili stalnost in dinamiko pretokov ter izboljšali minimalne pogoje za nadaljnje življenje rib. Žal so bili ti, kljub stalnim pritiskom nas ribičev, samo delno izvedeni. Drstišča so kljub izrecni prepovedi posega-

nja v pretočni profil korita pod koto nizkih pretokov v celoti uničena. Izrazito se je zmanjšal volumen (*globina*) vode. Vso drevje in grmovna zarast je posekana. Je pa bila izvršena vgradnja težjega lomljenca (*odbijači*) v »cik-cak« liniji. Te zložbe neporavnane loma kot skrivališča rib in

sočasno vodi vrnilo njeno dinamičnost. Osebno menim, da med Teharjem in Zavodno zadovoljivo, manj pa skozi Celje. Tu je bil lomljenec vgrajen ob srednjem pretoku. Pri padcu vode oziroma ob nizkih pretokih pa se je izkazalo, da je ta vgrajen izven vode na naplavini med dnom in brežino. Žal je bil izvajalec del z navodili o velikosti in dopustnem številu odbijačev omejen, ribiči pa smo se morali z zgrajenim stanjem zadovoljiti. Bilo pa bi umestno te odbijače dograditi in učvrstiti. To bi bil stroškovno cenen (*funkcionalen*) poseg in morda se bo kdo od odgovornih iz pristojnega ministrstva osvestil, da je potrebno naravi tudi kaj več vrniti. Pustimo se jim presenetiti.

Z obravnavanimi hidrotehničnimi objekti bodo sčasoma vzpostavljeni minimalni življenjski pogoji rib. Potrebno pa jih bo nadgraditi z zasaditvijo drevja, ki bo primerno osenčilo strugo, in vgradnjo tistih dogovorjenih elementov, ki bodo ribam nudili skrivališča pred pretiranim plenjenjem ribojedih ptic. Sicer pa je pred nami poletje in ob sušnih pretokih bo izkazana uspešnost oziroma neuspešnost izvedenih omilitvenih ukrepov. Bojim se namreč, da bi le-ti v obstoječem obsegu lahko povzročili tudi lokalne pogine rib.

»Baje« se že pripravljajo načrti protipoplavnih ukrepov na zadnjih kilometrih naravnega korita Voglajne med Šentjurjem in Štorami. Upam, da ti ne bodo za vodno in obvodno živalstvo tako usodni, kot so v Šentjurju in med Štorami ter Celjem. Tokrat ribiči ne smemo popuščati. Voglajno na tem odseku moramo zanamcem ohraniti v današnji podobi.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Selekcija krapov, odpornih proti boleznim

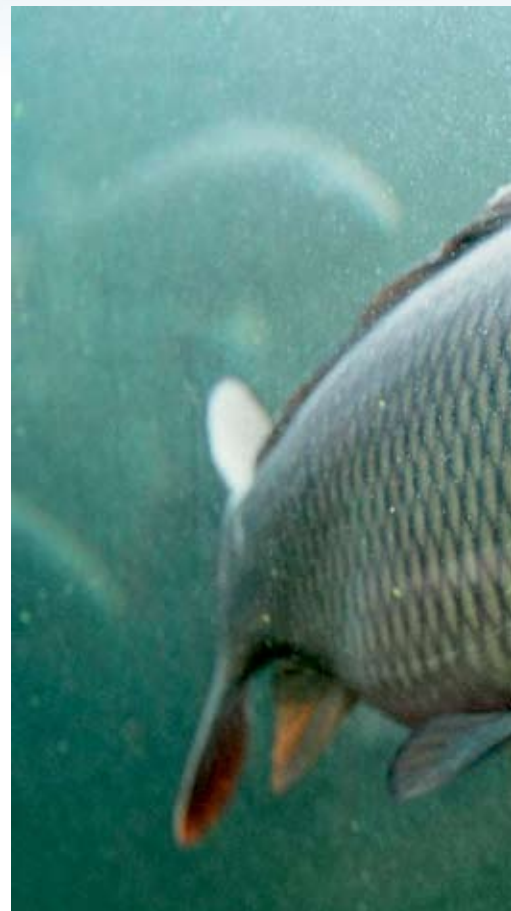
Pri preprečevanju bolezni ima pomembno vlogo tudi odbira plemenk, ki so odporne ali manj dovzetne za določeno bolezen ali celo več bolezni. Taka odbira pa je zahtevna in dolgotrajna naloga, zato veliko obetajo nove molekularne metode, s katerimi bomo v prihodnje lahko ugotavljali za določeno bolezen manj dovzetne linije rib.

Krapi, ki jih vzrejamo že nekaj tisoč let, so tretja najpomembnejša gojena sladkovodna vrsta rib na svetu. Ves čas so za vzrejo odbirali najprimernejše osebkke, kar pa ni vedno prineslo dobrih rezultatov. V Evropi, pa tudi širše po svetu v intenzivni in v polintenzivni vzreji selekcijske izboljšave gojenih krapov temeljijo na genski banki, vzrejeni v vzhodni Evropi, v glavnem na Madžarskem. S selekcijo in vzrejo križancev so želeli pridobiti krape s čim boljšimi vzrejnimi in tržnimi lastnostmi. V programu selekcije pa se je vedno kazala tudi velika potreba, da bi za nadaljnjo vzrejo odbirali krape, ki bi bili manj ali pa sploh nedovzetni za določene bolezni. Ocena in odbira rib za odpornost proti boleznim pa je zahtevno in dolgotrajno opravilo. Poskusi, pri katerih bi ugotavljali morebitno odpornost prihodnjih plemenk, pomenijo namreč tveganje za širjenje povzročiteljev bolezni, saj bi okužene plemenke lahko postale klicenoske. Tako je bila v selekcijskih programih rib vrzel, ki jo bo mogoče zapolniti s pomočjo sodobnih molekularnih metod. Vsi živi organizmi so zaradi običajnih dejavnosti in zaradi povezav z okoljem neprestano predmet različnih mutacij, ki vodijo v genetsko raznolikost. Genetske različice posameznih vrst pa omogočajo organizmom, da se prilagajajo okolju, kar je nujno za njihovo preživetje. To velja tudi za obrambo pred boleznimi. Proučevanje genetske raznolikosti je zato uporabno pri raziskavah o evoluciji, ohranjanju in upravljanju naravnih virov, genetskih programov za izboljšanje lastnosti in podobno. Z razvojem molekularnih genetskih markerjev je namreč mogoče opraviti genetske študije posameznih organizmov in celotne populacije ali vrste. Molekularne metode skupaj z razvojem statističnih metod so revolucionarno povečale možnost ugotavljanja genetske raznolikosti. Znanstvene raziskave na tej podlagi veliko obetajo tudi v ribištvu in ribogojstvu. Na primer: veliko boljše bo razlikovanje vrst, mogoče bo ugotavljati genetske različice v populaciji, mogoča bo primerjava med v naravi živečimi in gojenimi populacijami, ocena ogroženosti prostoživečih populacij

in še kaj. V veliko pomoč bodo tudi pri odbiri najprimernejših genetskih različic rib za nadaljnjo vzrejo, vključno tudi za določeno bolezen ali celo več bolezni odpornih linij. Tako bo odbira manj dovzetnih ali nedovzetnih rib za bolezni mogoča, ne da bi ribe okuževali in z raziskavami povzročali tveganje, da bi se bolezni širile. Pred leti se je končal obsežen evropski projekt EUROCARP z naslovom *Na bolezni in stres odporni krap: združevanje kvantitativnih, genomskih, proteomskih in imunoloških tehnik za ugotavljanje visoko proizvodnih ter na bolezni odpornih linij krapov* (Disease and Stress Resistant Common Carp: Combining Quantitative, Genomic and Proteomic and Immunological marker techniques to identify high performance strains and individuals). V nekajletnem projektu so bili vključeni raziskovalni inštituti za akvakulturo iz Anglije, Norveške in Rusije, vodili pa so ga na Inštitutu HAKI iz Szarvasa na Madžarskem (Research Institute for Fisheries, Aquaculture and Irrigation), ki imajo na področju selekcije krapov dolgo tradicijo in veliko izkušenj.

V raziskavi so posebno pozornost namenili proučevanju odpornosti krapov glede okužbe z virusom KHV (koi herpes viroza), ki je dandanes pri vzreji krapov eden največjih zdravstvenih težav. Zaradi narave vzreje je vnos virusa v vodne sisteme težko preprečevati, izbruh bolezni pa je povezan s stresom, ki se mu tudi ne moremo vedno izogniti, posebno še, ko gre za stres zaradi nenadne spremembe temperature vode in podobno. Poleg KHV so raziskave usmerili še v odbiro krapov, odpornih proti okužbi z bakterijo *Aeromonas hydrophila*. Bakterija povzroča podobne bolezenske znake, kot nastanejo pri eritrodermatitisu krapov (*Aeromonas salmonicida subsp. nova*), vendar je bakterija v okolju stalno prisotna in ko nastanejo primerne razmere, zopet v glavnem povezane s stresom, neprimerno kakovostjo vode, predvsem pa z drugimi okužbami – zlasti še zunanji in notranji zajedavci ter virusnimi okužbami – lahko nastanejo velike izgube.

Na odpornost proti KHV in *A. hydrophila* so proučevali dve gojeni in dve

prostoživeči liniji krapov iz genske banke na Madžarskem. Skupaj 96 testnih krapovskih družin so razdelili v podskupine, ki so jih uporabili v različnih načrtovanih znanstvenih raziskavah v projektu in jih razdelili po sodelujočih inštitutih po Evropi. V raziskavi, kjer so skupine krapov najprej okužili z virusom KHV in bakterijo *A. hydrophila*, so ugotovili družine krapov z veliko in majhno odpornostjo proti obema boleznima. Ocenjena heritabilnost (merilo za prispevek genov pri pojavu določenega fenotipa) je bila za okužbo z bakterijo *A. hydrophila* nizka, kar pomeni, da bolezen ni povezana z genetiko in obratno, heritabilnost za okužbo s KHV pa je bila zelo visoka. Okužbi s KHV in s *A. hydrophila* pa sta genetsko med seboj povezani. Z

okužbami so preiskovane linije družin krapov razvrstili glede njihove odpornosti proti obema povzročiteljema bolezn. Krape iz desetih družin, ki so bile najmanj dovzetne, in iz desetih družin, ki so bile najbolj, so uporabili za nadaljnje genetske in imunološke raziskave.

Druge skupine krapov so uporabili za oceno vzrejnih lastnosti, ki so jo opravili v komercialnih vzrejnih ribnikih in v laboratorijskih bazenih. Genetske pokazatelje in učinke heteroze (pojav, ko imajo potomci boljše lastnosti kot njihovi starši) so v različnih časovnih presledkih ocenjevali za težo, dolžino in preživetje

pri poskusnem okuževanju bodisi z virusom KHV ali bakterijo *A. hydrophila*.

Pri imunskih raziskavah krapov z različnim genetskim izvorom in različno odpornostjo proti bakteriji *A. hydrophila* pa so se pokazale razlike. Po okužbi krapov so pri odpornih linijah ugotovili močnejšo fagocitozo (celični proces, pri katerem tuje delce, ki so vdrlji v telo, in zelo majhne delce hrane požrejo in razgradijo) in lizocimsko aktivnost (lizocim je encim, ki deluje protibakterijsko) kot pri dovzetnih linijah. Prav tako so pri odpornih linijah krapov po okužbi ugotovili več protiteles proti *A. hydrophila* kot pri

hydrophila in po njej in virusom KHV. Razlike v vsebnosti proteinov so bile opazne pri na KHV dovzetnih in odpornih krapih. Ko so okužene ribe primerjali s kontrolnimi iz iste linije krapov, so bile največje razlike pri občutljivih linijah. Glavne beljakovine, ki so jih ugotavljali, so bile α -globulini in β -globulini ter hemaglobin. Njihovo povišanje v plazmi okuženih dovzetnih krapov po vsej verjetnosti nastane zaradi razgradnje eritrocitov pri okužbi, saj je dobro znano, da so pri KHV eden od kliničnih znakov krvavitve in slabokrvnost. Prav tako so v plazmi ugotovili beljakovine, ki so značilne za razkroj mišic, kar je prav tako eden od značilnosti KHV.

V projektu so razvili tudi tehnologijo mikromrež (celotno zaporedje genoma), ki so jo uporabili za merjenje odzivov posameznih genov za bakterijsko in virusno okužbo ter ugotovili, da je mogoče ločiti gene, ki se odzivajo na vsako okužbo posebej in na okužbi skupaj ter tudi tiste, ki ločujejo med odpornimi in dovzetnimi linijami krapov. Zaporedje teh genov so tudi objavili, podatki, ki jih bodo nadgrajevali s podatki zaporedja genov krapov »naslednje generacije«, pa bodo omogočali načrtno izboljšavo vzreje krapov in bodo prek mednarodnih spletnih povezav dosegljivi ribogojcem po vsem svetu. Tako bodo mogoči vzrejni načrti, po katerih bodo vzrejali krape z visoko stopnjo rasti in preživetja do konzumne velikosti in tudi odpornih krapov za okužbo z virusom KHV in bakterijo *A. hydrophila*. Vzreja proti boleznim odpornih rib bo imela pozitivne učinke na vzrejo krapov za prehrano in tudi na ribištvo po vsem svetu. Prav zaradi KHV je bil namreč po svetu zelo omejen ribolov, nekaj zaradi izgub nekaj pa zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja bolezn.

Osvojene metodologije na temelju sodobnih molekularnih metod, ki dovoljujejo vpogled v posamezne gene organizma in njihovo vlogo v njem, odpirajo možnosti tudi za proučevanje odpornosti krapov proti drugim boleznim, kar bo v prihodnosti še kako zaželeno.

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.
Inštitut za zdravstvo varstvo in gojitev divjih živali, rib in čebel,
Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani
vlasta.jenic@vf.uni-lj.si

Literatura

Chauhan T, Rajiv K. (2010). Molecular markers and their applications in fisheries and aquaculture. *Advances in Bioscience and Biotechnology* 1: 281–291.

EUROCARP - Disease and Stress Resistant Common Carp: Combining Quantitative, Genomic and Proteomic and Immunological marker technologies to identify high performance strains, families and individuals. Publishable final activity report, 2009. http://cordis.europa.eu/docs/publications/1238/123869761-6_en.pdf

krapov. Težo in dolžino krapov so beležili štirikrat, in sicer pri mladicah, pri krapih prvo jesen, drugo pomlad in drugo jesen. Za oceno preživetja so ocenjevali odstotek preživetja od druge pomladi naprej. Odstotki preživetja so bili v raziskovanih štirih linijah zelo različni tudi pri obeh prostoživečih linijah krapov, bili pa so občutno višji, kot pri obeh gojenih linijah. Genetska soodvisnost za preživetje je bila nizka in neznčilna za krape drugo pomlad, vendar visoka za krape drugo jesen. Velika stopnja heritabilnosti za dolžino in težo drugo jesen ter zmerina za preživetje krapov nakazuje, da je odbira na te lastnosti učinkovita in daje izboljšave v vzreji. Nasprotno pa skoraj niso ugotovili genetske povezave med preživetjem v ribniku in preživetjem rib

neodpornih. Imunološke raziskave imenovanih treh pokazateljev imunosti so pokazale, da so to primerni pokazatelji za ocenjevanje proti *A. hydrophila* odpornejših linij krapov. Imunološke študije na področju odpornosti krapov proti okužbi s KHV pa so bile omejene, ker v raziskavi veliko krapov ni preživel okužbe s kohabitacijo (združitev okuženih in neokuženih osebkov). Protitelesa proti KHV so v krvnem serumu merili 7. in 22. dan po okužbi. Čeprav je bila večina krapov, pri katerih so bila ugotovljena protitelesa iz KHV, odpornih linij, še ni bilo mogoče zaključiti, do kakšne mere imajo protitelesa vlogo pri odpornosti.

Ugotavljali so tudi proteine (proteomika) v ribji plazmi odpornih in dovzetnih linij krapov pred okužbo z bakterijo *A.*

STARI NAČINI RIBOLOVA (5. DEL)

Nehumani načini ribolova: omamne jagode, dinamit in druga eksplozivna

V preteklosti, ko je bila pravica do ribolova dostopna manjšemu številu ljudi, so se mnogi, ki te pravice niso imeli, posluževali različnih načinov ribolova. Najpreprostejši način, za katerega so se posamezniki pogosto odločali v preteklosti, je bil ribolov z roko. Tak način ribolova je bil pogosto tudi zabava podeželske mladine.

V želji zagotoviti si čim večji ulov pa so se ljudje posluževali različnih, od nekdaj nedovoljenih sredstev. Kot lahko sklepamo iz nekdanje zakonodaje, so v 19. stoletju uporabljali indijske jagode, tudi tako imenovane omotne (omamne) – plod indijske rastline anamirte (*Anamirta paniculata*). Zaradi njihove tradicionalne uporabe pri ribolovu je eno od splošno uveljavljenih angleških imen za navedeno rastlino tudi fishberry (ribje jagode).

Z zdobljenimi jagodami (*Cocculus indicus*) so omamili ribe. Jagode so zdrobili, jih pomešali s kruhom, vmešali v testo ali katero drugo sestavino in vabo odvrgli v vodo, kjer se je vaba raztopila tako, da so jo lahko požrle tudi manjše ribe. Nato so večje ribe pobrali iz vode in pojedli. Zaradi strupa – jagode so vsebovale strupen alkaloid pikrotoxin – so imeli težave tudi ljudje. Posamezni primeri so se končali celo s smrtjo. Leta 1819 so oblasti zaradi slednjih prodajo indijskih jagod prepovedale, v kasnejših letih pa prepoved večkrat ponovile.

Ribe so zastrupljali tudi s semeni čilibuhe, znane tudi pod imenom vranje oči. To so bili plodovi strihninovca (*Strychnos nux vomica*). V 15. stoletju so seme strihnovca prinesli tudi v Evropo in ga dolgo uporabljali izključno za zastrupljanje živali.

Ne vemo, koliko so bile prepovedi učinkovite. Lahko pa sklepamo, da je bilo sčasoma zaradi prepovedi in zagroženih kazni vse težje dobiti omenjena sredstva, na črnem trgu pa so bile cene najbrž kar visoke. Vendar so ljudje, ki jim ni bilo mar za ribji živelj, kmalu našli novo sredstvo. Leta 1866 je švedski kemik in inženir Alfred Nobel iznašel dinamit, prvi kemični eksploziv. Kaj kmalu so ga začeli uporabljati v gradbeništvu in rudarstvu.

Z dinamitom in drugimi razstrelivi so ljudje lovili ribe v vseh slovenskih vodah. Na težavo je konec 80. let 19. stoletja opozoril tudi dober poznavalec ribiških razmer, profesor Ivan Franke. Po njegovih navedbah so ljudje dobivali razstrelivo od rudarjev v Zasavju, prebivalci Posavja pa so dinamit največkrat kupovali v sosednji Hrvaški. Ribolov s pomočjo dinamita je bil precej razširjen. Največja težava je bila, da so bile z uporabo dinamita uničene prav vse ribe, pa tudi poškodbe ljudi niso bile redke. Kdor ni mogel pridobiti dinamita, je uporabil karbid. Zato so oblasti na Kranjskem leta

1874, podobno tudi v drugih deželah Avstro-Ogrske, prepovedale uporabo dinamita in drugih razstreliv pri ribolovu. Kdor tega ne bi upošteval, je bila zagrožena visoka denarna ali celo zaporna kazen. Prepoved ribolova s pomočjo karbida, dinamita in

Prepoved rabe dinamita pri ribolovu (Deželni zakonik za vojvodino Kranjsko, 1874)

drugih razstreliv je bila zapisana tudi v vseh kasneje sprejetih ribiških predpisih, za tovrstne prestopke pa predpisane denarne ali zaporne kazni.

Zagrožene kazni ljudi niso odvrnile od nehumanih in nedovoljenih načinov ribolova. Že v časopisih, izdanih pred prvo svetovno vojno, lahko najdemo številne novice o nedovoljenem ribolovu. Tako so na primer leta 1885 zasačili četverico gradbenih delavcev pri predoru bohinske železnice, ki so se s pomočjo dinamita oskrbeli z ribami iz Save Bohinjke. Sledila je kazen. Eden je moral v zaporo odsedeti en mesec, drugi štiri tedne, dva sta bila oproščena.

Nedovoljen ribolov s pomočjo razstreliv pa tudi z uporabo ročnih bomb se je posebno razmahnil med prvo svetovno vojno in po njej. Na tak način so lovili ribe vojaki in tudi civilno prebivalstvo. Še več, med prvo svetovno vojno so po sklepu skupščine ribiškega društva za potrebe oskrbe prebivalstva izjemoma lovili tudi z

dinamitom. Na tak način so lahko ribarili samo pooblaščen člani društva.

Kljub vse ostrejšim kaznim ljudje tudi med obema vojnoma niso opustili lova rib s pomočjo razstreliv. V tridesetih letih prejšnjega stoletja je na primer kršitelja, ki je na tak način lovil ribe, sodišče lahko kaznovalo z visoko denarno kaznijo ali celo zaporom do pet let, osebo, ki mu je dobavila razstrelivo, pa do šest mesecev zaporne kazni. Ob tem ni treba posebej omenjati, da je obdolženec moral povrniti škodo, nastalo na poginulih ribah, in tudi sankcije, ki so bile zapisane v ribiški zakonodaji.

Ponovno so se zadeve zaostri- le med drugo svetovno vojno in po njej. Ljudem je primanjkovalo hrane, nadzor voda je bil pomanjkljiv, najrazličnejšega streliva pa dovolj. Zato so se ribiči, člani po- vojnih ribarskih zadrug, pogosto pritoževali, da se *množe krivolovstva in ribje tavoine z bombami, strelnim orožjem, dinamitom in drugim razstrelivom v različnih predelih Slovenije. S tem se uničujejo ribe in ribji narod, narodno gospodarstvo Slovenije pa trpi ogromno škodo.* Kot so poročali, so bile zaradi izgub pri ribah prizadete skoraj vse ribarske zadruge v Sloveniji. Da bi zaustavili tovrstna nečastna početja, je Sosvet Ribarskih zadrug Slovenije razpi- sal denarne nagrade, ki naj bi jih prejeli tisti, ki bi dali točne podatke, po katerih bi bilo mogoče zasledovati storilce in jih privedi do zaslužene kazni. Nagrada za prijavo posameznega storilca je znašala 500 dinarjev, nagrada za prijavo skupine pa tisoč dinarjev.

Na srečo so z vse boljšo organizira- nostjo ribiške organizacije, s tem pa tudi učinkovitejšim nadzorom voda ter z vse večjo ozaveščenostjo ljudi tovrstni načini ri- bolova postopoma izginili iz naših voda.

Dr. Romana Širmnik Erhatič

Viri:

Dokumentacija ribiškega oddelka Tehniškega muzeja Slovenije.

Oznanilo c. kr. deželne vlade za Kranjsko od 17. februarja, št. 1666, 1874, s katerim se prepoveduje, rabiti dinamit in enake razstrelj- ne reči pri ribjem lovu. Deželni zakonik za vojvodino Kranjsko, št. 8/1874.

Verbothener Verkauf der Fischkörner (Cocculus indicus). Gesetze und Verordnungen für die Oesterreichischen, Bömischen und Galizischen Erbländer, No. 102/1821.

Pripis uredništva

Ni namen tega prispevka, da bi z njim kakor koli spodbujali ali navajali na nedovoljene in nečastne načine ribolova, čeprav si ne domišljamo, da so jih v celoti izkoreninile zagrožene kazni in čas. Namen je izključno sporočilen, pri čemer nas vodi iskrena želja, da bi jih v resničnosti za vselej prekrila patina pozabe.

NAVDIH ZA PRIHODNOST LAHKO NAJDEMO V BOGATI PRETEKLOSTI

Zakladi muharjenja s suho muho

Številni ribiči zelo radi lovijo s suhimi muhami. Pravijo, da jim takšna oblika muharjenja nudi veliko vznemirjenja, saj se vse dogaja pred njihovimi očmi. Pri tej strasti navadno ne gre za čistunstvo, temveč za neke vrste ljubezen. Takšna naj bi bila tudi rdeča nit tega sestavka. Njegov namen ni v poučevanju ribolovnih tehnik, niti v poveličevanju ali vsiljevanju miselnosti. Želi zgolj predstaviti nekaj sijočih drobcov iz bogate zgodovine lepote muharjenja s suho muho in zgodovinskih zakladov, na katerih temelji. Uglajena čarobnost je v prizoru, ko riba neutrudno jemlje z gladine. Takrat ribiča zaščemi v zapestju in sladostrastno se poda v lov točno tiste ribe, ki sprevidi prevaro ali pa tudi ne. Čas se ustavi in skorajda je videti, kot bi se ribič in riba pogovarjala ...

Pravijo da se ribe, ki jih lovimo z umetnimi muhami, večinoma prehranjujejo pod gladino. Hrane, ki jo zaužijejo tam, naj bi bilo po nekaterih ocenah celo od 70 do 90 %. S površine jemljejo le redko in ob posebnih priložnostih. Zakaj torej nekateri ribiči tako radi lovijo na gladini, če je prijemov manj, pa tudi ulovljene ribe so v povprečju manjše?

Odgovor se verjetno skriva v vizualni draži ribolova na gladini. Ta pomeni mejo med podvodnim (ribjim) svetom in našim, človeškim. Tam se pri ribolovu s suho muho srečata plen in plenilec, ki vidi vse, od vabe, ribe in samega prijema. Opazovanje celotnega dogajanja naj bi bilo tako vznemirljivo, da ribič lahko postane zasvojen in vedno znova išče potešitev – s suho muho.

Ribiči, ki se šele seznanjajo z muharjenjem, pa tudi tisti z daljšo kilometrino, nabirajo izkušnje ob vodi, znanje pa črpajo iz različnih virov, ki jih dandanes ne manjka. Mnogo uporabnega lahko najdemo pri prijateljih, na spletu, specializiranih sejmih, v revijah in knjigah. Slednjih ni malo, zlasti v zadnjih 50 ali 60 letih jih je izšlo toliko, da bi iz njih lahko oblikovali prave ribiške

Frederic M. Halford med vezanjem umetnih muh. (Vir: Mosely, 1921)

knjižnico. Znanje in nasveti se na naše veliko razočaranje največkrat ponavljajo. Zato iščemo njihov izvor, dela, ki so korenine vsega tega, kar poznamo zdaj. Hitro ugotovimo, da moramo na popoln začetek v drugo polovico 19. stoletja ali še dlje v zgodovino. Brati in proučevati moramo zapise ribiških avtorjev, katerih knjige dandanes veljajo večinoma za klasične.

Eni izmed teh avtorjev so po našem mnenju – vsaj kar zadeva suhe muhe – Anglež Frederic Michael Halford, Škot Robert Currie Bridgett in Švicar Charles Ritz. Spoznajmo, kaj so napisali o tej obliki muharjenja.

Njegova ribiška visokost, Frederic M. Halford

Frederic Michael Halford se je rodil leta 1844 v Birminghamu v premožni židovski družini nemškega izvora. Doma so se sprva pisali Hyam in se kasneje preimenovali. Lovil je od svojega šestega leta naprej, muhariti pa naj bi začel pri štiriindvajsetih. Upokojil se je pri starosti 45 let, nato pa je lovil ribe, vezal umetne muhe in pisal članke ter knjige z ribiško vsebino. Najbolj znan je po knjigah Plavajoče muhe in način njihove vezave (*angl.* Floating Flies and How to Dress Them) ter Teorija in praksa ribolova s suho muho (*angl.* Dry-Fly Fishing

Charles Ritz med pogovorom s prijateljem Ernestom Hemingwayem

in Theory and Practice). Slednja velja za njegovo najboljšo delo.

Ko se je Halford začel seznanjati s športnim ribolovom, je bilo muharjenje s suho muho na reki Wandle, kjer je lovil, šele v povojjih. Za to obliko muharjenja se je ogrel nekoliko kasneje, po letu 1877, ko se je včlanil v klub Houghton Fly Fishers. Lovil je na slavni reki Test in tam spoznal Geoga Selwyna Marryata, prijatelja in ribiča, ki je pomembno vplival na njegovo kasnejšo ribiško kariero. Drugo knjigo Teorija in praksa ribolova s suho muho je posvetil prav prijatelju Marrytu, ki ga imenuje učitelj. Delo je izšlo leta 1889 (dobrih dvajset let potem, ko je začel muhariti) in je postalo takojšnja uspešnica. Njegova vsebina je tako dovršena in utemeljena, pa tudi okoliščine (o njih nekoliko kasneje) so bile pravšnje, da so bili zlasti angleški ribiči prevzeti nad muharjenjem s suho muho. Začel je nastajati klub ljubiteljev ribolova s suho muho, ki se je kasneje izrodil v nekakšen kult. Toda pojdmoh knjigi.

Njena vsebina je izjemno premišljena, jezik, ki ga je uporabljal Halford, pa zelo discipliniran in vljuden. Poglavja so jasno nanizana v slovesen vrstni red. Začne z opisom opreme, palice in vrvice. Pri tem ne moremo mimo dejstva, da so njegove besede dobile težo zaradi

Klasično obdobje muharjenja s suho muho je trajalo od konca 19. pa do sredine 20. »Krivec« je bil Frederic M. Halford, ki je s svojimi deli nekatere ribiče tako navdušil, da so lovili samo še s suho muho. Njihova samozavest je vznejevoljila privrženca ribolova s posnetki ličink in razburkala ribiško srenjo.

treh izjemno pomembnih ribiških iznajdb, ki so ugledale luč sveta sočasno z njegovimi zapisi. Prva je bil trnek z ušescem (angleški avtor Dermot Wilson navaja, da so bili prvi takšni trnki naprodaj leta 1879). Druga iznajdba je bila razmeroma težka naoljena svilena vrvica, s katero je bilo peresno lahko suho muho mogoče vreči proti toku, tretja pa muharske palice, s katerimi so takšne vrvice lahko metali dlje. Te nove palice so bile krajše, izdelovali pa so jih iz bambusa (cepljenke) ali posebnega tropskega lesa iz družine lovorovk (*angl.* Greenheart).

Pisanje nadaljuje z definicijo suhих

Za Ritzevo knjigo Muharski doživljaji (*angl.* A Fly Fisher's Life) pravijo, da je ena najboljših knjig z opisom tehnike muharskega meta, ki je kadarkoli izšla pri založnikih.

muh in obsežnim opisom metanja muharske vrvice. Predstavi več različnih muharskih metov, nato pa s kirurško natančnostjo opiše, kam in kdaj metati muho. Halford je sledil načelu, naj ribič ne lovi na slepo, temveč le tisto ribo, ki je dejavna na gladini.

V obsežnem poglavju o proučevanju prehranjevalnih navad rib sijajno opiše, kako pravilno opazovati reko. Navede tudi izbor umetnih muh za spomladanski, poletni in jesenski ribolov. V razdelku, v katerem bralca podučijo o razlikah med pobiranjem postrvi in lipanov, si drzne nasprotovati ribiškim avtoritetam na Otoku, ki povzdigujejo postrvi, lipane pa omalovažujejo. Knjigo zaključijo v zanj značilnem slogu s krajšim poglavjem o upravljanju z revirji, kjer na koncu navede pomembno misel. V njej svetuje ribičem, naj bodo plemenitih lastnosti, naj ne kršijo pravil in naj lovijo s srcem, da bi iz izkušnje črpali znanje in ga delili z drugimi.

Halfordova knjiga Teorija in praksa ribolova s suho muho je prvo obsežno in verjetno najpomembnejše delo o muharjenju s suho muho nasploh. Čeprav so ga kasneje označevali za čistuna, si takšnih oznak Halford ne zasluži. Vzvišenost in elitizem bi kvečjemu lahko pripisali nekaterim ribičem, ki so bili blizu njegovemu krogu. Sam se je zavzemal za samoobvladovanje, spoštljivost in tovarštvo.

Škotska vljudnost in ljubezen do postrvi

Na zgodovino ribištva so ponosni tudi Škoti. Pri njih se sladkovodni ribolov vrtil okoli lososov, ki jih imenujejo kralji voda, in postrvi. Po zaslugi nekaterih avtorjev in vpliva z angleškega juga se je v prvi polovici 20. stoletja razširilo tudi muharjenje s suho muho.

Eden od avtorjev, ki so pomembno prispevali k priljubljenosti muharjenja s suho muho na Škotskem, je nedvomno Robert Currie Bridgett. O njegovem življenju ne vemo veliko. Rodil se je leta 1880, diplomiral in nato še magistriral.

Škotska knjiga Muharjenje s suho muho (*angl.* Dry-Fly Fishing), avtorja R. C. Bridgetta. Čeravno so Škoti privrženci ribolova lososov, pa se jih je veliko, tudi zaradi tega dela, navdušilo za ribolov s suho muho.

Napisal je nekaj knjig na temo muharjenja s suho muho, ribolova v jezerih in ribolova morskih postrvi.

Knjiga Muharjenje s suho muho (*angl.* Dry Fly Fishing), ki jo je napisal, na 316 straneh razkrije njegov pogled na to obliko muharjenja. Že v uvodu se sklicuje, da delo nikakor ni prvo, kar zadeva to temo. Posredno prizna tudi vpliv Halforda, a pojasni, da je knjiga namenjena ribolovu na Škotskem in pogledu Škotov na to obliko muharjenja. Zaradi bogate vsebine in vljudnega jezika velja za enega izmed klasikov. Prva izdaja je ugledala luč sveta v Londonu in sega v leto 1922. Po naših podatkih je knjiga doživela še en ponatis v letu 1929, ko se še ni podelil prah zaradi razkola med taborom privržencev suhe muhe in taborom privržencev posnetka ličinke, tretjega pa ni dočakala.

Za muharjenje s suho muho trdi, da je enostavno in učinkovito ter da ga je mogoče izvajati in vseh vodah. V knjigi ne predstavlja tehničnih opisov, denimo postopka muharskega meta, opiše pa ravnanje (besedno in shematično) za izogibanje razenja muhe na gladini. Prepričan je, da se draž te oblike muharjenja skriva v prijemu na gladini, ki je meja med svetom rib in našim (človeškim) svetom. Ribičem svetuje, naj ribi mečemo, čeprav se ne dviguje h gladini. Pri tem na nek način krši Halfordova priporočila. Meni, da je muharjenje

s suho muho predhodnik muharjenja z mokro, kar je za zdajšnje razumevanje nekoliko nenavadno. Verjetno je mislil trcanje (*angl.* Dapping), pri katerem so na trnek natakneli eno ali dve majski enodnevnici in se z njima s pomočjo dolgih ribiških palic in vetra dotikali gladine. Ribičem predlaga lahne mete proti toku pod kotom 45 °. Priporoča tudi, naj ribič ne tava naokoli, temveč naj se posveti enemu predelu reke in tam vztraja dlje časa.

Bridgett je menil, da mora umetna muha na gladini kolikor mogoče natančno oponašati pravo žuželko, pri tem pa ni mislil na obliko in barve,

Klasična dela na temo ribolova s suho muho, ki so jih napisali Angleži, so v največji meri posvečena muharjenju postrvi v kraških rekah. Mnogi takratni ribiči so, verjeli ali ne, lipane in druge ribe celo prezirali.

temveč na obnašanje. Skromno prizna, da muharjenje s suho muho ni vsemogočno. Včasih tudi odpove; kot primer za to navaja visoko in kalno vodo ter okoliščine v zelo močnem vetru. K pripombi, da je muharjenje s suho muho enostavno, dodaja, da ne potrebuje drage opreme, si jo pa nedvomno zasluži.

Obsežno je poglavje o žužkoslovju in umetnih muhah, za katere zapiše, naj bodo preproste. Navede, da je na Škotskem najbolj priljubljena muha grinvilovka (v izvorniku Greenwell's Glory), saj posnema več vrst levink (*angl.* Dun). V osnovi naj bi bila to mokra muha, zato je imel Bridget v mislih zagotovo njeno suho (plavajočo) različico. Od revirjev pogosto omenja Clyde in Tweed, znani škotski reki. Zadnja veliko pomeni tudi Angležem, saj je mejna reka in vez (ali pa prepreka) med dvema otoškima narodom z bogato ribiško zgodovino.

Vrednost Bridgettovega dela je v tem, da je objektivnejši in se ne spušča v polemike s privrženci drugih oblik muharjenja. Branje bi priporočili vsakemu ljubitelju ribolova s suho muho. Delo je napisano v bolj berljivem jeziku kot Halfordove knjige.

Muharske dragocenosti s podpisom Charles Ritz

Kot zadnjega v nizu v tem prispevku predstavljamo Švicarja Charlesa Ritza. V zrelih letih je uspešno vodil svoj velik

hotelski imperij, toda bolj kot vse ga je zanimalo muharjenje. V tej obrti je izjemno napredoval in z znanjem obogatil velik del ribiških kolegov, ki so ga obkrožali. Tudi pionirji slovenske muharske šole bolj ali manj odkrito priznavajo, da so svoje znanje, ideje in navdih, posredno ali neposredno, črpali od njega. Na ribiške izlete je prihajal tudi v Slovenijo. Vemo, da je v Soči lovil soške postrvi, domnevno naj bi se preizkusil tudi v ribolovu sulcev. V Bohinju je leta 1957 vodil tečaj muharjenja. To je bil izjemen dogodek, ki je pomembno vplival na nadaljnji razvoj tega načina ribolova pri nas.

Ritz je bil ribiški izumitelj, pisec in po-

Muharjenje s suho muho je vznemirljivo, saj ribič vidi v ribo, umetno muho in prijem.

potnik. Čeprav je bil pomemben človek, svetovljan in bogataš, ni pozabil skromnosti. Zaradi njegove ljudskosti so ga imeli radi, kamorkoli je prišel. Prijatelj je bil z ljudmi z vseh vetrov, med drugimi tudi z Ernestom Hemingwayem, lovil pa je z Mauricem Simonetom, Albertom Godartom, Augustom Lambiottom, Frankom Sawyerjem in Hansom Gebetsoitherjem. Sama zveneca imena!

Znani so številni zakladi, ki nam jih je zapustil. Razvil je slavno tehniko metanja muharske vrvice, ki jo je poimenoval HS/HL (*angl.* High Speed/High Line ali po naše visoka hitrost/visoka linija). Oblikoval je linijo muharic *Parabolic*, ki jo je izdelovalo podjetje Pezon et Michel, pa tudi steklenko *LF/LL* (*angl.* Long Flex/Long Lift). Muharjem je verjetno najbolj znan po knjigi *A Fly Fisher's Life* (Muharski doživljaji), ki jo je v izvirniku naslovil *Pris sur le vif* (prevedli so jo tudi v nemški jezik). Knjiga ni specializirana za muharjenje s suho muho, vendar igra slednje pri Ritzu osrednjo vlogo. To postane jasno bralcu skozi trditve, ki jo navede že v prvem poglavju pri opisu muharskih rib, odkrito pa ne povzdiguje nobene od oblik. Zvest ostaja le strogi tehnik muharskega meta in natančnosti. S to besedo bi tudi sicer najbolje opisali bistvo Ritzovega muharjenja. Ljubil je zahtevne ribolove, izzive, od muharskih strasti pa je na prvo mesto uvrščal ribolov lipana s suho muho. Trditve je tudi izdatno utemeljil.

Po njegovem mnenju sta velikost in

teža lipana nepomembni. Bistvo lepote njegovega ribolova vidi v nujni potrebi po ribičevi koncentraciji, natančnem določanju mesta, kjer lipan pobira, in v dolžini razdalje plavanja muhe na gladini, ne da bi delala raze. Zapiše tudi, da so izjemnega pomena lahkost pribora, prefinjenost ribiča in drobne umetne muhe. Šel je še dlje in lipanom pripisal germanški značaj, postrvem pa romanskega. Slednje naj bi bile impulzivne in menjajo razpoloženje. Za lipane piše, da so stalni in predvidljivejši v svojem obnašanju.

Zanimiva je natančna primerjava (v besedi in sliki), kako se na muhe na gladini različno odzivata lipan in postrv.

Na Zahodu, zlasti v Angliji, si s suho muho obetajo v lov potočnih postrvi, pri nas pa se veselimo tudi soških.

V nadaljevanju piše, da ribolova z mokrimi muhami ne prezira, kot to počne večina njegovih prijateljev (z njihovim mnenjem se seveda ne moremo strinjati, saj prezir kaže na dogmo in ne na ljubezen do ribolova). Opisuje tudi ličinkarjenje, vendar niti približno v takšnem obsegu kot ribolov s suho muho. Očitno je, da mu je bilo slednje bolj pri srcu.

Ritz dokaže širino in globino ribiškega duha tako, da ne vsiljuje mnenja, svoje trditve pa vedno natančno utemelji. Vsakemu muharju, ki je željan čtiva o muharski tehniki, izkušnjah in bogatih ribiških pripovedkah, bi priporočili, da Ritzovo knjigo Muharski doživljaji prebere vsaj enkrat. Ribiča, pa naj si bo ljubitelj ribolova s suho muho, posnetkom ličinke ali potezanko, bo presenetila dovršenost njenega tehničnega jezika in še številni drugi biseri, ki jih skriva.

Včeraj, danes, jutri

Ne želimo napovedovati prihodnosti razvoja muharjenja s suho muho, saj bi bilo takšno početje brezpredmetno,

nespametno in celo predržno. Upamo le, da bo ohranilo patino minulega izročila in prikupne preprostosti, prepajene z duhovno veličino. Morda bodo ostale tudi vrednote, o katerih pišejo omenjeni avtorji. Vsak od njih je prispeval pomemben del k svetovni dediščini sladkovodnega ribištva, zlasti muharjenja.

Pri športnem ribolovu – Halford, Bridgett in Ritz so jasno vedeli, kaj pomeni pridevnik *športni!* – ne gre za to, kateri struji kdo pripada, niti za kilograme in centimetre. O tem se mora večina od nas še marsikaj za naučiti. V pomoč nam je lahko tudi kristalno bistra filozofija mu-

Škot Robert Currie Bridgett je v svoji knjigi *Muharjenje s suho muho* napisal, da ribič za udejanjanje te oblike ribolova ne potrebuje drage opreme, je pa lepo, če goji tradicijo. Še dandanes nekateri radi lovijo z bambusovimi cepljenkami in na tak način vzdržujejo vez z bogato muharsko preteklostjo.

harjenja s suho muho, pri kateri gre za natančnost in potrpežljivost svojevrstne vizualne igre dveh živih bitij na meji njihovih dveh svetov. In za spoštovanje. Da, slednje bi zagotovo podčrtali tudi naši avtorji. Naj bo dano vsakomur, ki zna z odprtim duhom prebrati njihove zlate vrstice.

Jure Ušeničnik

Viri:

- Bridgett, R. C. (1929). *Dry-Fly Fishing*. London: Herbert Jenkins, Ltd.
- Halford, F. M. (1889). *Dry-Fly Fishing in Theory and Practice*. London: H. F. & G. Witherby, Ltd.
- Korošec, T. et al. (2000). *Muharjenje*. Ljubljana: Založba Kmečki glas.
- Mosely, M. E. (1921). *The Dry-Fly Fisherman's Entomology*. London: George Routledge and Sons.
- Ritz, C. (1965). *A Fly Fisher's Life*. London: Max Reinhardt.
- Skues, G. E. M. (1924). *Minor Tactics of the Chalk Stream and Kindred Studies*. London: A. & C. Black, Ltd.
- Svetina, M. et al (1982). *Sladkovodno ribištvo na Slovenskem*. Ljubljana: Ribiška zveza Slovenije.

BELIČARJENJE NA RIBNIKU ČEŠNJEVEK

Na sledi velikih gorenjskih luskinarjev

Če se pripeljete iz ljubljanske smeri skozi Cerklje na Gorenjskem, vas na desni strani, pod vznožjem visokih Kamniško-Savinjskih Alp, pozdravi ponosni grad Strmol. V njegovi bližini ležita dva čudovita ribnika, polna krapov, amurjev, somov in obilja manjših krapovcev. Odmaknjenost revirjev, mirna narava in bogata ribja populacija so obetali, zato smo se odločili, da ju obiščemo. Uspelo nam je na začetku letošnje pomladi. Po jutranjem »ribjem mrku«, ko so se ribe očitno odločile, da ne bodo sodelovale v naši ukani, smo doživeli lep ribolov krapov. Tehtali so med enim in štirimi kilogrami, kar je bilo ravno prav za veselje ob odprtju nove sezone nam tako ljubega beličarjenja.

Z ribnikoma Češnjev ek 1 in Češnjev ek 2 gospodarijo prizadevni člani pododbora Pšata, ki sodi v RD Bistrica Domžale. Komercialni ribolov je bolj razširjen v drugem ribniku, ki je tudi večji. Prvi je namenjen za člane RD, vendar s(m)o ribiči turisti prav tako upravičeni do nakupa dovolilnice, le njihovo število je na letni ravni nekoliko omejeno.

Sami smo lovili v ribniku Češnjev ek 1, ki je manjši in je na levi strani makadamske poti, po kateri se lahko pripeljete do

Položaj ribnika Češnjev ek na zemljevidu Slovenije

obeh revirjev. Ribnik je v tlorisu kvadratne oblike in ima površino okoli 5.000 m². Vsaka od brežin je dolga približno 70 metrov. Najlažje je dostopna tista, ki je ob makadamski poti. Preostale, ki ločujejo ribnik in gozdič, so bolj zaraščene in ponekod strme.

V ribniku Češnjev ek 1 je dovoljeno le beličarjenje ali talni ribolov. Lovite lahko le z eno ribiško palico, med obvezno opremo pa sodijo še: pribor za odpenjanje, merilo, tehtnica, kemični svinčnik in podmetalka. Ribolovno območje je po celotnem ribniku, dovoljene vabe pa so kruh, testo, sir, polenta, koruzna zrna, vodni mah, jetra in deževniki.

Varstvene dobe rib so podobne kot na drugih revirjih za ribolov krapovcev. Za krape in amurje najmanjša lovna mera ni predpisana, obe ribji vrsti tudi nimata varstvene dobe. Zelenike,

Češnjev ek 1, kjer smo lovili, je obdan z mirnim gozdičem. Ribolovnih mest ni veliko, približno deset. Vsa so lepo urejena in nadvse obetavna. Na severni strani ribnika, kjer je gozd, je voda globoka okoli 1,5 metra. Na južnem robu, blizu poti, je kotanja z globino okoli 5 m.

rdečeperke in rdečeoke prav tako nimajo najmanjše lovne mere, varstvena doba pa je od 1. aprila do 30. junija. Za tiste, ki ulovljeno ribo radi pojedjo, bo koristen podatek o dovoljenem dnevnem uplenu, ki je največ pet krapovcev ali en krap ali do 5 kg drobiža, karkoli že to pač pomeni.

Do revirja boste najenostavneje prišli po cesti iz Cerkelj na Gorenjskem. V naselju Češnjev ek zavijete desno pri avtobusni postaji, nato pa se peljete po asfaltni cesti skozi naselje in po približno 200 m zavijete desno na makadamsko pot (na levi boste videli manjše gospodarske objekte).

Dnevna dovolilnica stane zmernih 15 evrov, z njo pa lahko lovite ali v prvem ali v drugem ribniku. Kupite jo lahko na sedežu RD Bistrica Domžale v

času uradnih ur (glejte www.rd-bistrica-domzale.si) ali na spletnem naslovu www.ribiskekarte.si/rd-bistrica-domzale.

Ribolov

Parkirali smo v bližini ribiške brunarice, ki stoji med ribnikoma. Mesto je tudi priljubljeno zbirališče okoliške mladine. Če vas njihovo brenčanje ne moti, se lahko namestite blizu klopi, sicer pa si najdete kateri drug miren kotiček, bolj oddaljen od brunarice.

Ob ribniku ni bilo nobenega ribiča, zato smo lahko prosto izbirali, kje bomo lovili. Všeč nam je bil zaliv pod gozdom na desni strani. Izpolnili smo dovolilnice in pripravili opremo. Najprej smo izmerili globino vode. Ugotovili smo, da je pod gozdom plitva in meri okoli

metra in pol. Proti makadamski poti (JZ stran ribnika) se poglobi in je globoka do približno pet metrov, morda še kak meter več. Ker smo se odločili, da bomo globlji predel pustili za kdaj drugič, smo se posvetili plitvini blizu gozda. Tam je voda vsakih nekaj minut vzvalovala, kar je pričalo, da so bile ribe dejavne.

Namenili smo se loviti s plovcem (match), krmilnikom in kraparskim sistemom z navezo. Pripravili smo dve mešanici krmil. V prvi so bili zdrobljeni (in stari) bojliji z aromo raka (*angl.* Monster Crab). V drugo mešanico, ki smo jo kupili v ribiški trgovini v Ljubljani in ki je prijetno dišala po žitih in vaniliji, smo dodali še malo koruznih zrn in mlete mešanice stisnjenih bučnih semen. Voda se je že toliko segrela, da so se oljnat sestavine krmila lahko prosto raztapljale. Z njihovo količino nismo pretiravali.

match. Z njo smo nameravali zalezovati ribe. Na 0,18 mm debel laks smo namestili lahek plovec (od 2 do 4 grame). Lovili smo z zrna sladke koruze, ki jo lahko kupimo v vsaki trgovini z živili. Ribolov s takšno opremo ni nič kaj statičen. Poleg palice in vab smo s seboj vzeli še blazino za odpenjanje rib in podmetalko ter se odpravili na sprehod okoli ribnika. Vreme je bilo sončno in krapji so se počasi začeli dvigati h gladini. Takoj ko smo opazili posamezno ribo, smo ji ponudili vabo. Največkrat se je odmaknila in odplavala stran. Uspeh smo zabeležili, ko smo sladko koruzo vrgli k jati. Takrat se je v krapih prebudila tekmovalnost in vsaj dva ali trije so se pognali za zalogajem. Na tak način smo ujeli kar nekaj lepih luskinarjev in zrcalarjev, ki pa niso tehtali več kot dva kilograma. Zaželeli smo si večjih rib.

Tega zrcalarja smo ujeli z metodo zalezovanja. Nekajkrat je zakrožil mimo našega ribolovnega mesta in nismo se mogli upreti skušnjavi, da mu ne bi ponudili vabe. Prijel je na zrno sladke koruze.

Takšni luskinarji so v ribniku Češnjek nekaj običajnega. Prijemajo v vseh vodnih plasteh, še največ pa jih je med potopljenim vejevjem na severni strani ribnika pod gozdom.

Poleg talnega ribolova s krmilnikom in klasičnega načina za krapolov z navezo smo krape tudi zalezovali. Pripravili smo lahko opremo in droben plovec. Na območjih, ki so bolj zaraščena, smo jim ponudili koruzo nekaj metrov stran od jate krapov. Uspešni smo bili približno v polovici primerov.

Da bi si zagotovili čim pogostejše prijeme rib, smo na približno pol ure zmerno krmili z mešanico ostankov bojlijev z okusom raka in zrna sladke koruze. Mešanica morda ni najbolj domiselna, a z njo smo bili uspešni tudi brez predhodne priprave.

Želeli smo si le povečati možnosti za ulov. Na enodnevnih ribiških izlete se navadno odpravljamo brez posebne priprave in predhodnega krmjenja. V takšnem ribolovu tudi najbolj uživamo, saj nimamo prav nobenih pričakovanj, ki bi izvirala iz krmjenja, ribolovnega mesta in tako naprej.

Prvo v vrsti od ribiških palic smo sestavili tisto za krapolov. Uporabili smo Sportexov model in preprosto navezo (*angl.* Blow Back Rig), na katero smo namestili bojliji z okusom raka. S previdnim metom (nad ribolovnim mestom je bilo kar precej več) smo ga poslali 50 m daleč in vklopili piskač.

Da bi preverili, kako prijemljejo manjši krapji, ki tavajo v ribniku v različnih vodnih plasteh, smo sestavili še palico

Medtem je piskač, na katerem je slonela Sportexova kraparica, molčal. Z bojlijem nismo zabeležili niti enega prijema. Spraševati smo se začeli, če je na ribolovnem mestu dno res glineno in trdno, na kakršnem bi vaba prišla do izraza. Z mrežastim odprtim krmilnikom smo vzeli vzorec usedlin in ugotovili, da je tam kar nekaj centimetrov debela plast odmrlega listja. Bojliji smo zamenjali z dvignjeno koruzo (*angl.* Pop Up) in upali na uspeh. Med čakanjem na velikega gorenjskega luskinarja smo ujeli še nekaj manjših krapov na palico match. Ob obali smo opazovali ščuke, največja je merila okoli 70 cm. Vreme se je začelo kisati in posamezne debele dežne kaplje so nas prisilile, da smo se umaknili v zavetje širokega ribiškega dežnika. Ko je pomla-

danska ploha vzvalovala gladino ribnika, so krapji, ki so prej brezskrbno plavali po njem, izginili nekam v globine. Z opremo match nismo ujeli nobenega več, prijemati pa so začeli pri dnu. Z dvignjeno koruzo smo jih v dobri uri ujeli štiri ali pet. Bližje vejam smo vrgli, bolje je bilo.

Pozno popoldne je Nejc na zrna umetne koruze ujel še lepega, slabih pet kilogramov težkega luskinarja. Igre pa ni bilo konec in držali smo pesti za še večjega. Po uri premora se je piskač znova oglasil. Tokrat čisto tiho. Nekajkrat zapovrstjo je zapiskal in riba na drugi strani je laks počasi vlekla k sebi. Po nekaj sekundah čakanja in igre, ki ji je nedvomno dirigirala riba, je zategnil.

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Ribnik Češnjevk
Revir: Češnjevk 1
Upravljavac: RD Bistrica Domžale

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	5,0	1,00
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	4,0	0,40
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	4,5	0,45
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	4,0	1,20
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	5,0	0,375
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	5,5	0,375
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	5,0	0,75
		32,5 točk	4,55 zvezdice

Prijatelj Nejc ob ribniku Češnjevk preživi vsako leto kar nekaj ribolovnih dni. Tak lep krap še zdaleč ni največji, ki ga tam lahko ujamete. Da je temu res tako, priča prijem, ki smo ga doživeli na koncu ribolovnega dne. Najprej je nekajkrat nežno zapiskal piskač, sledil je zateg in kratek boj s konkretno težkim krapom. Sreča je bila na njegovi strani, mi pa smo ostali brez fotografije.

Dobrega dva kilograma težkega luskinarja lahko občutite na palici match kot kapitalno ribo. Za takšen način ribolova se je ribnik Češnjevk odlično izkazal.

Na dnu smo lovili z boljji z okusom raka (*angl.* monster crab). Na fotografiji so njihovi ostanki, s katerimi smo zmeroma krmili ribolovno mesto, in zrna sladke koruze, ki smo jo uporabili za ribolov na način match.

Pri ribolovu na dnu smo poskusili tudi z zrna naravne in umetne koruze. Zdrobljene boljije smo zapakirali v vrečko PVA, ki se v vodi hitro raztopi.

Konkretno težka riba, verjetno krap, je obvisela na drugi strani nevidne niti in silila v potopljeno grmovje. Palica se je upogibala in vsi srečni smo pripravljali podmetalko, blazino, fotoaparata in kamero. Po približno pol minute boja je zmagala riba, mi pa smo ostali brez lepe fotografije. Nič ne de, dokazali smo, da ribe v vodi so, tudi večje!

Vtisi

Ribnik Češnjevk 1 je še eden v nizu ribnikov, kjer lahko ujamemo več manjših vloženih krapov. Poleg njih so v revirju, ki je nastal iz nekdanjega glinokopa, tudi večji primerki, amurji in somi. Med našim obiskom smo videli še kakih deset ščuk; njihov ribolov je rezerviran le za člane RD.

Pri ocenjevanju revirja smo v dobro šteli kar nekaj postavk, najbolj pa kako-

Luskinar je prijel na tri zrna umetne koruze, ki smo jih skupaj s polnim krmilnikom vrgli k potopljenim vejam ob nasprotnemu bregu.

vost vode, dostop do revirja in oceno upravljavca, ki ima od lani prenovljene spletne strani, ki so ažurne. Ribiči RD

Bistrica Domžale so zelo odzivni in prijazni. Če jih boste poklicali, vam bodo radi odgovorili na skoraj vsa vprašanja, povezana z ribolovom v njihovih revirjih. Pri ocenjevanju je revir dobil 32,5 točke (od 42 mogočih) in zelo dobro končno oceno 4,55 zvezdice (od 6 mogočih).

Če niste preveč zahtevni ali če želite preprosto preživeti nekaj tihih uric v zeleni naravi, bo ribnik Češnjevk kar prava izbira. Z nekaj truda in sreče boste deležni tudi večjega uspeha oziroma ulova večje ribe. Radi rečemo, da pristno ribiško veselje sicer ni povezano s centimetri in kilogrami, kajti življenje bogatijo druge, drobnejše in na videz manj pomembne stvari. Po velikega gorenjskega luskinarja pa še pridemo in takrat bo imel gotovo še kak kilogram več.

Jure Ušeničnik

Tridnevno muharsko uživanje v Idriji

RD Idrija in njeni mladi člani so uspešno organizirali prvi Idrija Fly Fishing Festival, ki je potekal od 6. do 8. maja v Idriji. Edinstven tovrstni dogodek v Evropi in Sloveniji je s pestrim tridnevnim dogajanjem obiskovalcem predstavil sveže filme iz sveta muharjenja, pester nabor muharskih izdelkov, muh, palic, modne smernice muharjenja iz sosednje Italije, fotografije rek, aktivnosti za otroke, domače in evropske vezalske spretnosti ter predstavitev in pogovore na temo varstva voda in slovenskih domorodnih postrvi.

Trije, ki smo si ob koncu poletja 2015 na kavi v Idrijski Beli izmenjali ideje in želje po nečem »frišnem«, nečem, kar nam v Sloveniji manjka in kar bi promoviralo Slovenijo v svet, smo nekaj mesecev kasneje (decembra) prvič v medijih objavili datum festivala muharjenja v Idriji. Z željo po mednarodnem obisku in lažji prepoznavnosti v tujini je festival dobil angleško ime. Koncept smo zgradili okrog filmov International Fly Fishing Film Festival (IF4™), ki je v lasti muharskega časopisa Fly Fusion Magazine. Vendar samo filmi niso dovolj, sploh če dogodka ne povežemo z lokalnim prostorom in slovenskimi rekami. Pogovarjati smo se začeli o okoljevarstvenih temah, varstvu naših rek in varovanju naših rib, še posebno marmorirane postrvi, tipa zgornja Idrija, idrijske postrvi. Tako je festival

dobil pravo dušo in pravi namen, ki ni samo za našo zabavo, ampak tudi za ozaveščanje ribičev in splošne javnosti.

Festival smo začeli v petek, 6. maja, ob 18. uri v Mestni kavarni v Idriji s projekcijo dokumentarnega filma Damnation, ki je bil posnet v Združenih državah Amerike. Tam je bil zdajšnji sladkovodni ribolov poleg športne dejavnosti včasih tudi pomembna komercialna dejavnost lokalnega prebivalstva, še posebno Indijancev. Film slikovito prikaže ameriško zgodovino gradnje hidroenergetskih jezov, ki je uspešno sesul vse večje rečne habitate, kjer je bil včasih ribolov lososa in jeklenoglavk (ang. steelhead, bližnja sorodnica šarenke, ki odraste v morju in se drsti v rekah) bogat vir hrane človeku in mnogim živalim v porečju rek, kjer so se te ribe drstile. In kaj imajo skupnega ameriški

lososi in jeklenoglavke s slovenskimi postrvmi in sulci ter njihove ogromne vodne pregrade z našimi »rečicami« in vodnimi mlinčki? V bistvu veliko, če vprašamo ljudi, ki se s to problematiko ukvarjajo tudi v Sloveniji – problematika habitata sulca ob hidroelektrarnah je aktualna danes in sedaj. Film se konča s porušitvijo ogromnega jezua in z naslikanimi škarjami na jezua, ki bo kmalu porušen. Tematika in čustva, ki jih film vzbudi, so bili odlična iztočnica za pogovor, ki je sledil filmu. Okrogla miza *Naše reke, naša življenja* je imela namen predstaviti to perečo tematiko v slovenskem prostoru, zato smo kot udeležence povabili na okroglo mizo osebe, ki se s tem ukvarjajo vsak dan in profesionalno.

Doc. dr. Andrej Kryžanowski, profesor na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo ▶

Veščine metanja muhe je predstavil Antonio Pozzolini.

Univerze v Ljubljani, ki se ukvarja s tehnologijami gradenj, umeščanjem infrastrukturnih objektov v okolje in prostor in pregradnim inženirstvom, je predstavljal vidike hidroenergetika, ki išče rešitve za prehodnost Ljubljanice za sulca in v sodelovanju z ZZRS, NIB Lutro in VGP Kranj prijavlja projekt za prehodnost jezov na gornji Savi. Izpostavil je, da je Slovenija na področju umeščanja hidroenergetskih pregrad ena izmed redkih izjem, kjer pred gradnjo analizirajo in ocenijo vse vplive, ki jih bo novi objekt imel na okolje, rastlinstvo in živalstvo. Dejstvo je, da je mnogo rek že kar nekaj desetletij, če ne stoletij, umetno reguliranih in nimajo več lastnega prostora, ki bi jim omogočal spreminjanje rečne struge in prosto razlivanje. Rekam smo odvzeli prostor in se znašli v situaciji, ko jim ga ali vrnemo ali pa jih dodatno reguliramo, da se izognemo poplavam in ohranitvi trenutnega stanja.

Dr. Miroslav Žaberl, predsednik Ribiške zveze Slovenije, zaprišežen muhar ter član RD Celje in Radovljica, se je strinjal, da reke potrebujejo prostor, vendar je izpostavil težave, s katerimi se soočata RZS in RD – namreč, da RZS in RD niso enakopravne stranke v postopkih, ko gre za urejanje vodotokov in umeščanje objektov v vodotoke. Tako dr. Miroslav Žaberl kot tudi predsednik RD Idrija Zoran Babič sta izrazila močno nasprotovanje novim hidroelektrarnam, ki dokazano popolnoma spremenijo vodni habitat, dinamiko reke in tudi razmere za ribolov.

Maša Čarf z Zavoda za ribištvo R Slovenije, ki izvaja razne analize na področju ribištva, je potrdila dejstvo, da za vodno pregrado, ki zajezi reko, nastane jezero, ki ne more več zagotavljati enakih življenjskih razmer prvotnemu ribjemu sestavu. Populacije mnogih ribjih vrst se skrčijo, še večkrat pa popolnoma izginejo, saj prostor naselijo konkurenčne združbe, ki tekmujejo za hrano in se bolje počutijo v stoječih, toplih in s kisikom manj bogatih vodah.

Poleg slovenskih ribiških družin in Ribiške zveze Slovenije, ki so varuhi slovenskih rek in rib, pa v tem prostoru delujejo tudi druge nevladne organizacije, ki pomembno prispevajo k zaščiti in ohranitvi zadnjih divjih habitatov, ki podpirajo ene izmed najznačilnejših ribjih vrst, sulca. Neža Posnjak, aktivistka in ljubiteljica aktivnega preživljanja prostega časa v naravi, je slovenska predstavnica evropske organizacije River Watch, ki zadnjih nekaj let s kampanjo Ohranimo modro srce Evrope širi in ozavešča, da ima Balkan še vedno tiste prave divje reke in je edinstven rečni in ribji zaklad, ki kot takšen nudi mnogo več, kot pa pozidan j jezovi in cevni. In Slovenija je del njihove zaščite.

Udeleženci okrogle mize so sklenili pogovor s tematiko, ki zadeva lokalno prebivalstvo povsod tam, kjer reke in

ribolov pomembno prispevajo k turizmu. Ribiški in še posebno muharski turizem v Sloveniji naraščata in teh nekaj kristalno čistih rek ter zdrave populacije postrvi, lipanov in sulca so razlog za to. Vzdržnostni ribiški turizem in modro upravljanje z rekami in ribijm življenjem je smer, ki jo Slovenija lahko zasleduje; imamo edinstvene reke in posebne ribe in čas je, da se tega začnemo zavedati vsi in pri tem tudi aktivno sodelovati.

Okrogla miza pa še ni bila zaključek tistega večera. Trio »ribiških čuvajev« glasbe in literature v zasedbi Janez Škof, Andrej

V primežu Simona Urbasa je nastajala umetna muha.

Lupinc in Žiga Saksida je izvedel unikatno predstavo, ki ste jo lahko videli prvič in zadnjič samo na našem festivalu. Doživeto recitiranje ob spremljavi saksofona, harmonike in muharskega kolesca iz romana Andreja Lupinca Umetne muhe in druge laži so gledalce neverjetno navdušile in nasmejale. Odlični zaključek, da so lahko stari in novi prijatelji nazdravili in začeli pogovor: »Kako je tista ušla.«

S sobotnim jutrom smo odprli razstavní prostor, kjer je od palet vel onj lesa. Začeli smo z vezalskim nastopom Dušana Dolinarja, ki je zvezal enodnevnicó z zanimivo izvedbo repa iz zavržene gumijaste rokavice. Za piko na i pa je gledalce navdušil z izvedbo »padalca«, ki ga je z neverjetno natančnostjo zvezal na trnek #30. Sledil mu je legenda slovenskega muharjenja Vladimir Mikec - Miki, ki je odlično predstavil, kakšen material izbrati in kako ga pripraviti, da zvezete vzdržljivega šaša. Neprecenljivi nasveti, ki so prisotne res vzbudili, da bi poiskali materiale, ki so na dosegu roke kar doma. Ves dan sta na veselje slovenskih obiskovalcev muhe vezala Belgijec Arne Roels, ki je gledalce očaral z velikimi in živobarvnimi vzorci za ščuke in brancine, ter Diego Riggi iz Italije, katerega ličinke in suhe muhe se oblačijo po zadnji italijanski modi: svetleče, roza in UV-gel. Nedeljsko dopoldnevno vezalsko seanso sta zaznamovala dva izjemna slovenska vezalca, Simon Urbas in Aleš Lukmar, ki sta prek velikega platna zbranim gledal-

cem zavzeto odkrivala svoje skrivnosti. Vsi tisti, ki ste zamudili, kako se valjajo testenine in kaj leta nad Idrijo, vam ne preostane drugega, kot da festival obiščete naslednje leto. Pravice do razkrivanja vezalskih skrivnosti so vezalčeve.

Poleg vse zabave in paše za oči so radovedneži lahko poslušali tudi izredno zanimivo poljudno predavanje o genetiki marmorirane in potočne postrvi, ki naseljujeta slovenski prostor in naše sosednje države. Prof. dr. Aleš Snój je nekatere poslušalce presenetil s podatkom, da marmorirana postrv živi tudi v Italiji in južneje na Balkanu, in naštel vzroke za križanje s potočno postrvijo.

Najbolje pa je bilo, da se je vse dogajalo na enem mestu, kjer je bilo mogoče na prvi stojnici kupiti material za muhe ali muhe, če se je kdo ravno odpravljal na ribolov na Idrijo, se spotoma oblekel pri fantih iz Hatch Fly Fishing Crew, si medtem ogledal vezanje ene muhe, se pogovoril o varovanju rek z dekleti iz Save Soča in Ohranimo modro srce Evrope ter si rezerviral sobo v Hotelu Cerčno. Potem smo se vsi skupaj odpravili na kosilo le petdeset metrov stran.

Za čas kosila je nevihta ravno prav namočila naš »poligon za kasting«, kjer nam je večšine metanja predstavil Antonio Pozzolini. Izjemna kulisa Mestnega trga Idrija je bila popolna lokacija za tovrstno početje, saj smo bili ribiči po kosilu še vedno nekoliko lenobno razpoloženi, da bi takoj krenili v vodo, »lokalci« pa ravno prav radovedni, kaj je to ribičija na suhem. Videli smo lahko prikaz s tremi različnimi palicami in vrvice od teže #3 pa do #9 ter tudi sami testirali in se poizkusili v prikazanih tehnikah. Povzetek: vse je videti lažje, ko gledaš drugega ...

Slovenski muharski prostor je razmeroma maloštevilen, zato je bil večinski obisk tujcev odlična priložnost za nove prijatelje. Tako smo si v soboto zvečer ogledali filmski festival IF4, kjer smo se naslajali nad lovom arktičnih postrvi, kanadskih lososov, sorodnikov ščuke – muskijev in črtastih brancinov zahodnega Atlantika in nad vso muharsko norijo, ki je očitno zajela te države. Po končanem predvajanju smo med vsemi gledalci izžrebali deset muharskih izdelkov, od vrvic, kap, škatlic za muhe, do glavne nagrade muharskega nahrbtnika Patagonia Sling, ki ga je dobil belgijski vezalec Arne Roels. Večer smo zaključili tako, kot se za ribiče in prijatelje spodobi: v najbližjem baru, kjer smo že kovali načrte za nove muharske cilje. Vsak mora kdaj ven iz svoje vasi, da jo lahko potlej resnično ceni.

Nalješa hvala vsem obiskovalcem festivala, vsem razstavljalcem in seveda sponzorjem ter pomagačem, saj je festival uspel zaradi njih, mi smo vsem obiskovalcem samo pomagali uživati. Največja zahvala pa velja vodstvu RD Idrija, ki je podprlo idejo in organizacijo festivala.

Za ekipo IFFF: *Miha Lenič*

Od aprila do sredine maja

April mi je v ribolovnem pomenu hitro minil – skoraj brez ribolova. Enkrat ali dvakrat sem lovil na Ljubljani in to je bilo vse v skorajda vsem mesecu, ki tudi vremensko ni bil posebno naklonjen moji ribičiji in ribičiji nasploh. Ujel sem sicer nekaj rib in glede tega nisem nezadovoljen.

Izgubljena pikčasta priložnost

Salmonidna sezona se je zame začela šele konec aprila, ko sem se odpravil loviti postrvi z vijačnico. Na tak način sem nekoč veliko lovil, rad pa to počnem tudi dandanes, le da manj pogosto, pa tudi ribičev, ki bi postrvi lovili z vijačnico, je neprimerno manj kot pred leti. Razlog je najbrž v tem, da je na večini voda, naseljenih s postrvmi, dovoljen lov le na umetno muho oz. z muharico. Sam vijačenju na postrvi (tudi domačih vrst) ne nasprotujem, sem pa za to, da se omeji število trnkov na vijačarskih vabah. Več trnkov je povečini le na voblerjih, kjer sta po navadi vsaj dva trojčka, lahko pa so tudi trije, če je vaba daljša. Omejitev na en trnek (bodisi trojček, dvojček ali enojček) je čisto v redu. Četudi bi bila zapoved uporabe zgolj trnka enojčka, ne bi imel nič proti.

S seboj sem vzel zgolj voblerje in nobene druge vabe. Poleg stare zaloge voblerjev sem si nabavil nekaj novih, cenovno več kot ugodnih (manj kot dva evra za enega). Gre za plavajoče vabe, ki pa zaradi dolgega kljuna ob vleku zelo hitro prodrejo globoko v vodo. Za rečico, na katero sem se namenil, so bili kar primerni, kljub dejstvu, da na njej ni pretirano globokih tolmunov, v katerih bi z njimi lahko tipal za ribami, skritimi v globini. Vsi voblerji plavajočega tipa, ki se ob vleku bolj ali manj globoko potopijo (od 0,5 do 3 in več metrov), imajo to prednost pred preostalimi voblerji tonečega tipa, da se z njimi lahko uspešno izogibamo oviram v vodi. Navijanje pred oviro enostavno ustavimo ali upočasnimo. Vobler se bo dvignil in brez težav ga bomo lahko vodili prek nje.

Pred tokratnim ribolovom sem odstranil enega od trojčkov na določenem številu voblerjev, preostale pa sem vzel s seboj zgolj za rezervo.

Na majhnih vodah mora biti ribič še posebno previden, da postrvi ne

Pri lovu postrvi velja previdnost. Posebno na majhnih in bistrih vodah je skoraj nemogoče priti do vode, ne da bi ribe to zaznale. Če pa niste bili preglasni, se vam lahko zgodi, da postrv pokaže precejšnje zanimanje za vabo.

Nekaj voblerjev, ki sem jih vzel s seboj na ribolov. Dva spodnja sta cenovno izredno ugodna, v sebi imata komoro s kroglicami in spadata med t. i. rožljavce.

preplaši že z samim pristopom k vodi. To pa ni tako enostavno, kot se zdi. Vsaj zame, a tudi če sem mnogokrat postrvi s svojim lomastenjem splašil, sem iz tega potegnil najboljše, kar je bilo še mogoče. Vedel sem namreč, kje je riba in to s pridom uporabil naslednjič ali pa že čez nekaj ur. Zade-

va je še toliko težja, ko je voda nizka in bistra. In prav taka me je pričakala na tem ribolovu. Izziv je vsekakor toliko večji in na uspeh sem potem lahko še toliko bolj ponosen. Nizka drža in pazljivo polaganje noge pred nogo je bilo zato pogoj, če sem želel ribo na koncu palice. Preden krenem k vodi, si po navadi ogledam (če je to le mogoče) predel od daleč in izberem primerno stojišče zase, poskušam pa tudi uganiti, kje bi lahko bila riba. Ob jasnih dneh je še posebno zelo pomembno, da nimamo sonca za seboj, da naša senca ne bi padala na vodo. V delno oblačnih dneh je treba biti morda še bolj pozoren na to, ker sonce lahko nenadoma pokuka izza oblakov in nas preseneti, poprej idealno mesto pa postane povsem odkrito.

Novi vobler sem popeljal skozi prvi tolmun. Priznam, da sem bil pred tem malo v dvomu (nizka cena ...) glede delovanja. Delal pa je zelo dobro, da

ne rečem odlično. Prelovil sem nekaj tolmunov in splašil nekaj manjših kle-nov, potem pa sem po dobri uri prišel do obetavnega tolmunu, ki se mu je splačalo še posebno posvetiti. Sklonjen sem se prav počasi pomikal k mestu, s katerega sem potem izpod roke vrgel vabo do nasprotnega brega. Skozi polaroidna očala (katerih uporabo toplo priporočam) sem spremljal pot vabe skozi razmeroma plitko vodo. Zelo hitro se je za njim pojavila večja, živahna senca. Lepa potočnica – od 30 do 35 cm sem jo ocenil –, se ni mogla odločiti, s katere strani bi zgrabila

pa je tudi, da bi bila za dane razmere boljša izbira vaba, kot je na primer na trnku džig vezan krtačnik in bi ga lahko prav počasi vodil povsem ob koreninah. To je priporočljiva oblika lova predvsem na rečicah. V zagovor lahko zapišem, da je bil dan nekoliko poseben. Zjutraj je bilo še razmeroma toplo in rahlo oblačno, popoldan pa se je vse skupaj popolnoma obrnilo. Temperatura zraka je precej padla, začele so se padavine. Sprva le dež, ki pa se je hitro sprevrgel v gost sneg. Takrat sem bil že doma in sem začudeno gledal skozi okno snežno

Malica ob vodi

V prvih dneh maja sem imel znova priložnost za ribolov. A nisem se odpravil na ščuke, kot bi marsikdo pričakoval za ta čas. Z Elvisom sva sicer res nameravala loviti ščuke, a ker sva izvedela, da je reka Rinža previsoka, sva se odločila za ribolov krapov na Kočevskem jezeru. Zamisel se mi je zdela dovolj zanimiva in sredi tedna sva dan preživela na bregu tega kraparskega eldorada. Priljubljeno ribolovno mesto, po imenu Otočki, kjer Elvis najraje lovi, je bilo kot edino

V Kočevju se je Elvis posebej potrudil in lovno mesto takole krmil s pomočjo krmilne rakete. Ni pomagalo, verjetno je veter naredil svoje in krape odvrnil od krme.

Novo palice Mad Legion 3 m/ 3lb so takole mirovale na nosilcih. Tistega dne žal niso prišle na svojo.

vobler. Zato ga je spremljala enkrat po levi, enkrat po desni in tako vse do brega, na katerem sem stal. Dih mi je zastal in še sreča, da situacija ni trajala predolgo. Riba se je obrnila in se umaknila v globlji, mojim očem skriti del tolmunu. Ali me je videla, ne vem, a na naslednje predložke (vabo sem po nekaj metih zamenjal za podobno drugačnega vzorca) se ni več odzvala. Lovil sem še kaki dve uri in obdelal dobršen del vodotoka, potem pa sem prenehal. Nazaj grede sem srečo znova poskusil pri neodločni pikčasti lepoticici. Zaman.

Lepo potočnico sem znova poskusil ujeti čez dva dni, ko sem se zgolj zato že ob 6. uri znašel ponovno pred tolmunom. Med drugim sem se zanašal tudi na dejstvo, da so postrvi v glavnem nočne lovke in morda bodo v zgodnjih jutranjih urah še razpoložene za lov. Voda je bila še nekoliko nižja in še bolj čista kot zadnjič. Prvi met je najvažnejši in če je v bližini, bo prijela, sem si govoril medtem, ko sem se sklonjen pomikal k bregu. Žal ni prijela ne na prvi met ne na desetega. Ali ni bil pravi dan ali pa se je že najedla? Ali pa jo je medtem že ujel kateri drug ribič? Res

Tudi večkratno premetavanje vabe ni dosti pomagalo. Veter in mir pri palicah sva prenašala do dveh popoldan, potem pa pospravila. Hitro, kot sva prišla, sva tudi odšla. Malica se pred tem pa se je prilegla kot le malokdaj. Veter na to ni vplival negativno.

ploho, ki se je ne bi sramovala niti globoka zima. Moker sneg se je hitro prijemał vej in jih upogibal pod svojo težo. Marsikatera je pod bremenom popustila in se zlomila. K potočnicam se bom vrnil kdaj drugič.

na vsem jezeru zasedeno. Zato sva skromno opremo, ki sva jo vzela s seboj, znosila na bližnje mesto Ploščice. Sam sem vzel zgolj palici in nahrbtnik z drobnim priborom in vabami. Elvis prav tako, le da je imel s seboj še palico za delo z označevalnim plovcem in palico za metanje krmilnih raket.

Ribič, ki je lovil na Otočkih, je ujel dve ribi zgolj v času, ko sva midva znosila opremo in pripravila palice. To dejstvo je bilo več kot spodbudno, med drugim pa sem se nadejal dobrega ribolova tudi zato, ker Elvis dobro pozna jezero in ve, kam natančno je treba polagati vabe, da jih krapji poberejo. Kakor mi je znano, so tam pomembni metri, ponekod pa celo centimetri. Dno je namreč zelo razgibano in globina lahko strmo pade za nekaj metrov, kar je zelo veliko, in če imate vabo na napačnem mestu, lahko ujamete ribo zgolj slučajno.

Ko sva vse lepo postorila in so bile vabe v vodi, se je dvignil severovzhodni veter. Sprva ne posebno močan, do druge ure popoldan pa se je precej okrepil in dobro vzvalovil vodo v jezeru. Že takoj, ko je začel pihati, so se pri sosedu, ki je imel pred tem z ribami obilico dela, prijemi končali.

Pri naju pa se niso niti začeli, a upanje je ostalo, saj pri ribah nikoli ne veš. Veter k sreči ni bil posebno hladen, tako da ga je bilo mogoče, če si mu kazal hrbet, kar v redu prenašati. Rib pa vsekakor ni spodbujal k hranjenju, saj kljub natančno predloženim vabam niso hotele prijeti. Elvis je mesto označil z označevalnim plovcem, tako da nisva mogla zgrešiti, in nanj vrgel še nekaj krmilnih raket, napolnjenih v glavnem s koruzo in praškasto krmo. Lovila sva na talne vabe v obliki snežaka, sosed pa je bil najuspešnejši na dvignjeno navezo (zig rig). Nekaj

sem uporabil material, ki mi je ostal po ribolovu na omenjenem jezeru: en manjši bojli, pred tem namočen v omaki in zraven še PVA-mrežica, napolnjena z drobirjem iz bojlijev, prepojenih z aminokislinami. Druga vaba je bila sprva kombinacija talnega in polovice plavajočega bojlija. Kasneje, ko je polovička plavajočega bojlija odpadla, pa sem uporabljal zgolj en sam talni bojli. Ta je ribe lovil na mestu, kjer je Elvis nekoliko nakrmil. Ugodno vreme za ribolov in dobro izbrano ribolovno mesto je botrovalo pestremu ribolovnemu

Najprej se bom ustavil ob dveh novih ribiških palicah. Ne toliko moda kot povsem realne razmere so me pripravile, da sem si nabavil palice za lov krapov (pa tudi česa drugega), dolgi zgolj 3 m. Ko rečem »zgolj«, se to nanaša na zdajšnjo ponudbo, ki zajema palice od 2,7 m pa vse do 4,2 m dolžine. Nekoč, še pred valom sodobnega krapolova, smo krape lovili v glavnem s palicami, dolžin do 3 m. Take dolžine se sedaj vračajo, a ne toliko iz nostalgije za tistimi časi, temveč bolj iz praktičnih razlogov. Rokovanje z njimi v specifičnih okoliščinah, kot

Elvis je za Koseški ribnik naredil nekaj kep sipke krme z dodatkom koruze in z njimi pokrmil ribolovno območje. Tokrat krapji niso bili v postu.

rib je, tako je povedal, ujel tudi na samem dnu.

Potem se je začel čas brezdelja. Ker pa je to početje lahko tudi precej naporno, sva si vmes privoščila kar obilno malico. Pomagala nama je, da sva ob tihih piskavih zdržala vse do druge ure popoldan, ko se je, kot sem že omenil, veter tako okrepil, da je postalo že neprijetno. Vztrajati še naprej ni bilo smiselno, zato sva hitro pospravila opremo in pribor.

Bil je lep ribolovni dan brez rib. Veter naju je prepihal, malica, ki sva jo pojedla v imenitnem ribolovnem okolju, pa je tudi teknila. In tudi to nekaj velja.

Povračilni ukrepi

Ker me je Elvis za ribolov na Kočevskem jezeru vpisal kot gosta v svojo letno ribolovno dovolilnico, sem mu nekaj dni za tem vrnil uslugo in ga povabil na ribolov krapov na Koseški ribnik v Ljubljani. Popoldan je bilo kar lepo vreme, popoldan pa tudi. Vsaj zame. Začelo je namreč deževati. Ne premočno – ravno prav, bi rekel. Moje priljubljeno vreme.

Pripravil sem si dve vabi. Ena je bila »šumbarska«, in to dobesedno, saj

dnevu, ki bi ga bil vesel vsak spoštljiv krapar. Ribe sicer niso bile kapitalne in ne največje, kar jih premore ta ribnik, borbeni krapji pa so bili po kakem mesecu, odkar se moje palice niso zakrivile, nadvse dobrodošli. V vsem dnevu od šestih zjutraj do približno sedme popoldne oz. zvečer sva imela skupaj deset prijemov. Sam sem uspel ujeti tri krape, dva pa sem »zamočil«. Prijemi so si sledili ves dan in riba je bila precej aktivna, kar se je kazalo tudi v pogostih skokih iz vode – večinoma krapov. Sem in tja so se iz vode pognale panične manjše ribice v begu pred plenilkami, najbrž ščukami ali smučji. Kljub temu pa ribič, ki jim je tistega dne ponujal blestivko, ni imel sreče. Zanimivo, saj so plenilke očitno lovile. Takih ribolovnih dni si lahko v prihodnje samo želim.

»Igrače, igrače«

V času od aprila do polovice maja sem res lovil izrazito malo in ujel še manj, štik z ribičijo pa sem vseeno držal. Če odmislim ribiška pogovorna srečanja ob kavi z ribiški prijatelji, ki si prav gotovo zaslužijo poseben zapis, pa brez nekaj novih ribolovnih »igrač« ni šlo.

so obrasli bregovi rek in ribnikov, kjer segajo veje dreves skoraj do vode, pa recimo tam, kjer se po zapetega krapa odpravimo s čolnom in podobno. V opisanih in mnogih drugih primerih je zame prava muka – pa tudi tveganje za poškodbe na palicah je precejšnje –, uporaba že 3,6 m dolge palice, da o dolžini 3,9 m niti ne govorim. Slednje sicer z veseljem uporabljam na večjih odprtih ali zaprtih vodah brez večjih ovir na obali in je v takih razmerah moja priljubljena dolžina. Če samo pomislim, kolikokrat sem moral vabo metati kleče na kolenih, ker v opisanih razmerah in z dolgimi palicami drugače pač ni bilo mogoče. Ali pa sem moral izumljati raznovrstne stranske in podobne mete, katerih posledica večinoma ni bil natančen predložek.

Kakorkoli že, nekoliko sem se »stegnul« in posegel po palicah Mad Legion 3m/3lb, ki mojemu okusu ustrezajo tudi po videzu. Poln, predvsem pa dovolj dolg ročaj iz EVA-pene, črn blank brez pretiranega okrasja so lastnosti, ki so skorajda povsem po mojem okusu. Palico sem preizkusil že na Ljubljani in se je več kot dobro izkazala. Tam sem jo uporabil sku- ▶

Položaj »baraka« na ribniku Koseze

Še eden iz skupine jeznih luskinarjev. Ribolov v sončno-oblačno-deževnem dnevu je bil presenetljivo dober. Skupaj deset prijemov in nekaj manj rib.

Eden od lepih krapov, ki mi je zakrivil nove palice. Bili so zares »mad« (angl. besen, jezen, hud) in bilo jih je precej.

Shimano baitrunner 4000 OC; moje nove lepote bo treba še preskusiti. Štirje nerjavni ležaji, aluminijasta tuljava, moč zavore 7 kg itn.

Vabi za Koseški bajer. Nič posebnega, tisti dan po mojem mnenju krapji niso bili pretirano izbirčni in bi verjetno prijeli tudi drugačno vabo.

paj z kolescem Shimano baitrunner 8000 GTE, na katerega tuljavo sem navil 0,38 mm debel laks. Za resen ribolov torej.

Na Kočevskem jezeru sem si obetal akcijo, vendar je, kot že veste, ni bilo, lahko pa sem dobil nekaj vtisov glede njenih metalnih lastnosti. Z nekaj testnimi meti sem dosegel kakih 70 m, z več zbranosti, idealno obtežitvijo in debelino laksa pa bi šlo še dlje. Pa te palice, kot vemo, niso namenjene temu in na mestih, kjer ju bom uporabljal, za zelo dolge mete ni nobene potrebe. Na Ljubljani tako ali tako lovim precej blizu, na ribnikih pa meti, daljši od 50 m, skorajda niso potrebni. Ob tej priložnosti sem ju opremil z ribolovnimi kolesci Shimano Ultegra 5500 XTB, ki po dolgih letih uporabe in zlorabe še vedno delujejo povsem brezhibno. Ne spadajo pa v višji cenovni razred – morda v srednjega.

Tako sem šele na ribniku Koseze lahko dobil popoln vtis. Ujel sem nekaj srednje velikih krapov in s palicami sem zelo zadovoljen, tako da mi ni žal nakupa. Za omenjeni ribolov sem palico opremil s kolescem Shimano baitrunner 5000 GTE, ki ju

sicer uporabljam pri ribolovu mren in podobnih rib. Povsem korektno pa se izkažejo tudi pri krapih, le da zanje raje uporabljamo večja kolesca, npr. iz serije 6000 ali 8000. Razlika med njimi je zgolj v velikosti in s tem tudi zmogljivosti tuljave.

Opisano menjavanje ribolovnih kolesc s palice na palico in s tem prilagajanje ribolovnim terenom in ribam, ki jih nameravam loviti, postaja zame precej naporno, predvsem pa zamudno opravilo, ki je včasih povezano tudi z dodatnimi stroški. Morda tudi z voljo za tako početje, ki je imam zadnje čase vedno manj. Še posebno, ker po navadi lovim pogosto in raznoliko glede tehnike in rib. Idealno je torej, da pribor za določeno tehniko ali ribo sestavimo tako, da ga lahko zgolj vzamemo s stojala in gremo na ribolov. To pomeni, da sta palica in kolesce v stalnem nespremenjenem kompletu.

Iz tega razloga sem že nekaj časa razmišljal o novih kolescih, ki bi jih uporabljal skupaj z omenjenima palicama. Predvsem sem upošteval, da bi bila robustna oz. močna. Izbor je na koncu padel na Shimano baitrunner 4000 OC (oceanic). Kolesce deluje

robustno in daje vtis zanesljivosti, nekaj pa pove tudi dejstvo, da so ta kolesca narejena za ribolov v slani vodi. Na spletu je mogoče videti filmčke, kjer z njimi lovijo precej velike in borbene morske ribe. In poglavitno: zanje ni bilo treba odšteti celega premoženja, čeprav še vedno kar znatno vsoto. Vendar je to dolgoročna naložba, ki mora služiti dolga leta brez napak. Izbrana kolesca na tuljavo sprejmejo 180 m 0,30 mm debelega laksa. Sam sem sicer navil 250 m 0,28 mm debelega, rumenega Prologic XLNT. Za ribnike več kot dovolj. Nova ribolovna kolesca so primerna za lov mren in drugih rib na rekah in jezerih, pa tudi za lov krapov, ne glede kako borbeni in veliki so. Podobno velja tudi za 5000 baitrunner GTE, le da je zmogljivost tuljave le-teh nekoliko večja. Izбира, na katere palice bom pritr dil nova kolesca, je pravzaprav sladka skrb. Za sedaj ostajajo na kraparicah.

Prvi test sem opravil kje drugje kot na meni najbližjem ribniku Koseze. Več o tem morda enkrat prihodnjič.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

RIBIŠKI INFORMATOR

2 – 2016

R I B I Š K A Z V E Z A S L O V E N I J E

Za izvajanje nalog iz četrte alineje 7. člena Statuta RZS je sprejela skupščina Ribiške zveze Slovenije na seji dne 25.3.2016

Pravilnik o usposabljanju ribiških pripravnikov in opravljanju ribiških izpitov

A. Ribiški pripravnik

1. člen

Ribiški pripravnik je član ribiške družine z vsemi pravicami in dolžnostmi, vendar z omejenimi pravicami pri ribolovu. Ribolov lahko izvaja zgolj v spremstvu mentorja ali drugega člana RD v dogovoru z mentorjem.

2. člen

Ob sprejemu ribiškega pripravnika, mora ribiška družina ribiškemu pripravniku določiti mentorja, izročiti program pripravniškega dela in pripravniški dnevnik, izročiti interne akte ribiške družine in ga seznaniti s strokovno literaturo potrebno za pripravo na ribiški izpit.

Za mentorja se določi ribiča, ki ima najmanj tri leta izpit za ribiča, ima ugled v ribiški družini in primerno sposobnost prenašanja izkušenj in znanj.

3. člen

Prilagoditveni staž ribiškega pripravnika traja najmanj šest mesecev in se zaključuje z uspešno opravljenim ribiškimi izpitom.

B: Usposabljanje ribiškega pripravnika in priprava na ribiški izpit

4. člen

Priprava ribiškega pripravnika na ribiški izpit se izvaja v ribiških družinah pod vodstvom mentorja in inštruktorjev.

5. člen

Mentor je dolžan seznaniti ribiškega pripravnika s posebnostmi ribiškega okoliša, v katerem izvaja ribiško upravljanje pristojna ribiška družina, s posebnostmi izvajanja ribolova v ribolovnih revirjih tega okoliša in z vsebino internih aktov ribiške družine.

6. člen

Ribiška družina je dolžna sama, v sodelovanju z drugimi ribiškimi družinami ali v sodelovanju z območnimi zvezami ribiških družin na podlagi Priročnika za ribiče organizirati usposabljanje ribiških pripravnikov iz vsebin, predpisanih za opravljanje izpitov.

Usposabljanja ribiških pripravnikov vodijo inštruktorji pripravnikov. Inštruktorje priprav-

nikov na predlog ribiških družin imenuje upravni odbor RZS. Inštruktorje pripravnikov usposobi Ribiška zveza Slovenije, ki izvede usposabljanje inštruktorjev po potrebi, vendar najmanj enkrat v treh letih.

7. člen

Pogoji za pristop ribiškega pripravnika k ribiškemu izpitu so naslednji:

- obisk usposabljanja, ki ga organizira ribiška družina pod vodstvom inštruktorjev pripravnikov;
- opravljene najmanj tri aktivnosti vezane na upravljanje z ribiškimi okolišmi kot so: pomoč pri vlaganju rib; sodelovanje pri čistilnih akcijah; pomoč pri elektroribolovu; varovanje drstišč; reševanje rib; delo v ribogojnici in sodelovanje pri raziskovalnih nalogah s področja ribištva.
- opravljenih najmanj pet ribolovnih dni pod vodstvom mentorja ali člana ribiške družine, ki že ima opravljen ribiški izpit.

8. člen

Ribiški pripravnik mora ažurno voditi pripravniški dnevnik, v katerega zapisuje vse izvedene aktivnosti, ki mu jih mora s podpisom v pripravniški dnevnik potrditi mentor.

9. člen

Po preteku najmanj šestmesečnega obdobja in po izpolnitvi vseh zahtevanih obveznosti, se lahko ribiški pripravnik prijavi k ribiškemu izpitu. Ribiška družina pisno prijavi ribiškega pripravnika k izpitu, na Ribiško zvezo Slovenije.

C: Ribiški izpit

10. člen

Ribiški izpit se opravlja pred tričlansko izpitno komisijo, ki jo imenuje predsednik Ribiške zveze Slovenije. Izpitna komisija izvaja izpite skladno s Poslovnikom o delu izpitnih komisij, ki je priloga tega pravilnika.

Mentor kandidata za ribiča ne more sodelovati v izpitni komisiji pred katero bo kandidat opravljal izpit.

11. člen

Ribiški izpit zajema naslednje vsebine:

1. sklop:
  - Zgodovina slovenskega sladkovodnega ribištva

- Normativna ureditev sladkovodnega ribištva

2. sklop:

- Organiziranost slovenskega sladkovodnega ribištva
- Ribiško upravljanje

3. sklop:

- Biologija rib
- Gojitev rib

4. sklop:

- Osnove ekologije celinskih voda
- Ogroženost rib v Sloveniji in ukrepanje ob poginih

5. sklop:

- Izvajanje ribolova v celinskih vodah
- Osnove o tehnikah ribolova v celinskih vodah
- Poznavanje sladkovodnih rib

12. člen

Ribiški izpit se opravlja ustno v obliki razgovora, ali izjemoma pisno, in traja največ 30 minut. Ribiški pripravnik izmed nabora petih skupin vprašanj izbere pet vprašanj in tri vprašanja s področja poznavanja sladkovodnih rib. Na vprašanja odgovarja po poljubnem vrstnem redu. Člani izpitne komisije mu lahko zastavljajo še dodatna vprašanja.

13. člen

Komisija ocenjuje odgovore na posamezna vprašanja z oceno opravil ali ni opravil. Ribiški pripravnik mora za uspešno opravljen izpit na vsa vprašanja dobiti pozitivno oceno.

V primeru, da ribiški pripravnik prejme negativno oceno na največ dve vprašanji, sme v roku, ki ni krajši od enega meseca, ponavljati opravljanje izpita iz nabora vprašanj, kjer je prejel negativno oceno.

V primeru, da ribiški pripravnik prejme negativno oceno na več kot dve vprašanji, ponavlja celoten izpit. Na ponoven izpit se lahko prijavi v roku, ki ni krajši od treh mesecev od dneva, ko je neuspešno opravljal predhodni izpit. Število ponavljanj izpita ni omejeno.

D: Vodenje evidenc in stroški

14. člen

Ribiškemu pripravniku, ki je uspešno opravil

izpit, izda Ribiška zveza Slovenije potrdilo o uspešno opravljenem izpitu.

15. člen

Ribiška zveza Slovenije vodi, s privolitvijo ribiškega pripravnika, evidenco opravljenih izpitov, ki obsega: ime in priimek kandidata, datum in kraj rojstva, kraj stalnega ali začasnega prebivališča s pošto številko, podatek o članski izkaznici, identifikacijsko oznako člana v skladu s Pravilnikom o evidencah v RZS, ribiško družino, ki je ribiškega pripravnika prijavila k izpitu ter podatek o datumu uspešno opravljenega ribiškega izpita.

16. člen

Stroške ribiškega izpita krije ribiški pripravnik in jih je dolžan poravnati pred pristopom k izpitu.

17. člen

Članom izpitne komisije in pripravljavcem inštruktorjev ribičev pripravnikov in inštruktorjem pripadajo prevozni stroški in nadomestilo za čas opravljanja izpitov oziroma usposabljanja, katerih višino določi upravni odbor Ribiške zveze Slovenije.

E: Priznavanje tujega ribiškega izpita

18. člen

Osebi, ki je opravila ribiški izpit v drugi državi, se ta izpit ne prizna kot opravljen ribiški izpit v Republiki Sloveniji. Izjema velja za osebo, ki je izpit opravila v državi Evropske unije, ki recipročno priznava veljavnost ribiškega izpita opravljenega v Republiki Sloveniji. V takšnem primeru, mora kandidat, pred izpitno komisijo Ribiške zveze Slovenije opraviti še dopolnilni izpit iz poznavanja ribiške zakonodaje Republike Slovenije in sicer iz vsebin, ki se nanašajo na normativno ureditev sladkovodnega ribištva in izvajanje ribolova z etiko. Kandidat nosi vse stroške opravljanja dopolnilnega izpita.

F: Prehodna in končna določba

19. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o usposabljanju ribiških pripravnikov in opravljanju ribiških izpitov, ki ga je sprejela Ribiška zveza Slovenije na skupščini RZS dne 24.11.2007.

20. člen

Ta pravilnik začne veljati z dnem sprejema na Skupščini RZS.

Predsednik RZS:
dr. Miroslav ŽABERL

Priloga Pravilnika o usposabljanju ribiških pripravnikov in opravljanju ribiških izpitov, sprejetem na seji skupščine Ribiške zveze Slovenije dne 25.3.2016

POSLOVNIK O DELU IZPITNIH KOMISIJ

1. Imenovanje izpitne komisije in preverjanje izpolnjevanja pogojev praktičnega izvajanja usposabljanja

a. Izpitna komisija se imenuje, če je v posameznem ribiškem območju prijavljenih 16 kandidatov ali več. Če je skupno prijavljenih več kot 25 kandidatov se imenujeta dve izpitni komisiji. Če je prijavljenih kandidatov manj kot določa poslovnik, se prijavljeni kandidati napotijo na opravljanje izpita v najbližje ribiško območje.

b. Skladno z določbi Pravilnika mora imeti kandidat pred pristopu k izpitu opravljene naslednje praktične obveznosti:

- obisk usposabljanja
- najmanj tri praktične aktivnosti
- najmanj pet ribolovnih dni pod vodstvom mentorja ali ribiča

c. Vse navedene aktivnosti mora imeti kandidat vpisane v pripravniški dnevnik in potrjene od mentorja, razen obiska usposabljanja, ki ga potrdi inštruktor. Predsednik RD kandidatu s podpisom v posebno rubriko pripravniškega dnevnika dokončno potrdi, da ima pripravnik opravljene vse zahtevane praktične obveznosti.

d. Pred pristopom k izpitu se kandidat vpiše in podpiše v seznam prijavljenih kandidatov.

e. Kandidat mora pred pristopom k izpitu predsedniku izpitne komisije izročiti pripravniški dnevnik in ribiško izkaznico, da lahko predsednik preveri kandidatovo identiteto in izpolnjevanje pogojev praktičnega izvajanja usposabljanja.

f. V primeru, da iz objektivnih razlogov ribiški pripravnik nima pripravniškega dnevnika ali nima vpisanih vseh aktivnosti, izjemoma zadostuje zaznamek RD, da je aktivnosti dejansko opravil. V primeru, da teh aktivnosti nima ali nima potrjenih, mu predsednik izpitne komisije ne dovoli pristopa k izpitu.

g. Predsednik izpitne komisije mora pred izpitom tudi preveriti ali kandidat izpolnjuje pogoj roka - minimalno določene pripravniške dobe (najmanj 6 mesecev).

2. Opravljanje teoretičnega dela izpita

a. Predsednik izpitne komisije kandidata seznanj s potekom teoretičnega dela izpita (nabor petih skupin vprašanj ter vprašanja iz poznavanja rib).

b. Kandidat povleče iz vsakega nabora vprašanj po eno vprašanje, iz nabora vprašanj o poznavanju rib pa risbe treh rib.

c. Kandidat odgovarja po poljubnem vrstnem redu, najprimerneje pa je odgovarjanje po vrstnem redu vprašanj po poglavjih kot si sledijo v priročniku. Vprašanja o poznavanju rib kandidat praviloma odgovarja na koncu.

d. V primeru, da kandidat ne razume vprašanja ali, da odgovarja v napačno smer, ga predsednik izpitne komisije ali član komisije dodatno usmeri.

e. Člani izpitne komisije naj se predhodno uskladijo in dogovorijo o vsebinskem »pokrievanju« posameznih izpitnih področij.

f. Kandidat izpitnega vprašanja, ki ga je povlekel ne more zamenjati. Člani izpitne komisije pa lahko kandidata usmerijo ali preizkusijo z dodatnim vprašanjem.

g. Iz nabora vprašanj oziroma risb rib se uporabijo samo risbe rib, ki veljajo za povodje kamor sodijo ribolovne vode RD katere član je kandidat (povodje Donave ali povodje Jadranskega morja). V primeru nepoznavanja katere od (manj običajnih) vrst rib, lahko izpitna komisija izjemoma dovoli kandidatu, da izbere dodatno risbo ribe.

3. Ocenjevanje in seznanitev kandidata z uspehom

a. Predsednik komisije v pripravniškem dnevniku najprej potrdi opravljen praktični del izpita, ki je predpogoj za pristop k opravljanju teoretičnega dela.

b. Izpitna komisija vodi zapisnik o opravljanju teoretičnega dela izpita tako, da v ustrezne rubrike zapiše številko vprašanja, ki ga je povlekel kandidat. V primeru dodatnega vprašanja, na kratko zapiše vsebino dodatnega vprašanja. Zapisnik vodi predsednik ali skladno z dogovorom eden od članov komisije.

c. Izpitna komisija ocenjuje vsak sklop vprašanj s pozitivno ali negativno ocenitvijo tako, da predsednik ali član komisije, ki vodi zapisnik za vsak sklop vprašanj obkroži ustrezno rubriko (JE opravljen, NI opravljen).

d. Po končanem teoretičnem preverjanju znanja se zaprosi kandidata, da zapusti prostor, nakar se komisija umakne na posvetovanje.

e. Po kratkem posvetovanju se kandidata ponovno pokliče in se ga seznanj z izpitnim rezultatom.

f. V primeru najavljene pritožbe se kandidata pouči, da lahko pritožbo vložijo pisno na RZS.

29. ODPRTO PRVENSTVO SLOVENIJE ZA NAJBOLJŠO UMETNO MUHO 2016 IN
18. DRŽAVNO PRVENSTVO V VEZANJU UMETNIH MUH

Najvišje priznanje Bošku Klariću s Hrvaške

Muharska vezalska komisija pri Ribiški zvezi Slovenije (RZS) je letos razpisala 29. Odprto prvenstvo Slovenije za najboljšo umetno muho, ki že osemnajsto leto zapored šteje tudi kot Državno prvenstvo v vezanju umetnih muh. Muhe je ocenjevala komisija v nespremenjeni sestavi: Luka Hojnik, predsednik, ter člani Boštjan Podbevšek, Denis Obad in Saša Erlih.

Kamenjarka, avtor Boško Klarić

Na letošnji natečaj smo prejeli 51 vzorcev iz desetih držav: Avstrije, Hrvaške, Italije, Kanade, Kosova, Nemčije, Poljske, Srbije, ZDA in Slovenije. Pravilnik komisije za ocenjevanje je ostal nespremenjen, tako da je komisija izdelke ocenjevala po ustaljenem postopku in ovrednotenju naslednjih meril:

- razmerje med vezalnimi prvimi,
- trdnost in tehnična dovršenost izdelave,
- ustreznost izbire gradiva,
- splošen vtis in
- inovativnost.

Po končanem ocenjevanju strokovna služba RZS preračuna skupno število točk za posamezni izdelek in ga naknadno opremi s podatki o vezalcih.

Preden začnem z naštevanjem najboljših, naj namenim še nekaj besed prvenstvu skozi oči ocenjevalcev. Razvoj sodobnih tehnologij nas odtuja od realnega sveta, po drugi strani pa omogoča globalizacijo izkušenj ter poligon za širjenje informacij. Tako smo se v vezalski komisiji odločili, da bomo opisu prvenstva namenili po-

seben prostor na medmrežju. Brez tega si dandanes ni mogoče zamisliti kontinuitete natečaja v obliki, kot smo je bili vajeni doslej. Prav tako bi bila velika škoda, da vrhunski posnetki ne bi imeli svojega prostora v digitalnih »oblačkih«. Okrogli jubilej v naslednjem letu kliče

po presežkih in prav bi bilo, da ga primerno predstavimo širši javnosti.

Tudi letos se veselimo vrhunskih uvrstitev domačih vezalcev, ki so se v zadnjih letih utrdili kot mojstri vezanja. Letos je svoje bogato znanje iz zamisli v realnost najbolje prenesel vsakoletni udeleženec Vladimir Mikec - Miki. Veseli nas, da je sedaj že znana slovenska vezalka Tina Possnig premešala štrene čisto pri vrhu in se umestila tik pod vrh tudi v absolutnem merilu. Prav tako ne gre obiti mlajših vezalcev Mateja Delaka in Simona Urbasa, ki sta se predstavila v najboljši luči. Kot smo že vajeni, so visoke uvrstitve pobrali vezalci iz Hrvaške, Srbije in Kosova z absolu-

tnim zmagovalcem natečaja in zmago v kategoriji realistični posnetki. Italijani in Nemci so bili standardno dobri in so pokazali svojo prevlado v kategoriji potezanke. Člani žirije se vsem sodelujočim zahvaljujemo za vloženi trud in izkazano zaupanje, ki je zagotovilo za nadaljevanje slovenskega vezalskega prvenstva.

Rezultati 29. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho

V skupni razvrstitvi Odprtega prvenstva je s 378 točkami od 400 mogočih zmagala muha iz kategorije realistični izdelki z imenom *Kamenjarka* vezalca **Boška Klarića** s Hrvaške pred drugouvrščeno iz iste kategorije, imenovano *U zagrljaju Šelobe* **Stojana Josimovića** iz Kosova ter tretjevrščeno **Tino Possnig** iz Slovenije s posnetkom *Translucent scud* iz kategorije ličinke.

V konkurenci Odprtega prvenstva Slovenije je v kategoriji ličinke zmagal posnetek *Translucent scud*, ki ga je zvezala **Tina Possnig** iz Slovenije (368 točk), drugo mesto je osvojil vezalec **Vladimir Mikec - Miki** s posnetkom *May day olive*, tretje mesto pa je pripadlo vezalcu **Branku Gašparinu** z umetno muho *Pupa srebraša No.1*.

U zagrljaju Šelobe, avtor Stojan Josimović

May Day olive, avtor Vladimir Mikec

Pupa Srebraša No1, avtor Branko Gašparin

Tarpon Slider, avtor Herold Holger

Shades of Colors, avtor Davide Sacchi

V kategoriji potezanke zadnjih nekaj let na najboljših mestih prevladujejo naši sosede iz Italije in tudi letos ni bilo drugače. Največ točk (342) je dosegel **Loris Zecchinelo** s svojim *Acid steamerjem*, na drugem mestu je pristal **Herold Holger** iz Nemčije s *Tarpon sliderjem*, na tretjem

pa italijanski vezalec **Davide Sacchi** s posnetkom *Shades of colors*.

V kategoriji realističnih posnetkov je največ točk (378) dosegel **Boško Klarić** z umetno muho *Kamenjarka*, na drugo mesto se je uvrstil **Stojan Josimovič** s Kosova s posnetkom *U zagrljaju Šelobe*, na tretje pa domači

vezalec **Simon Urbas** s posnetkom *Ljubljana flying ant*.

Med suhimi muhami je s 354 točkami prvo mesto dosegel **Vladimir Mikec** s posnetkom *NPL1*, sledil mu je domačin **Matej Delak** s posnetkom *The Burrito Mosquito*, tretje mesto pa je pripadlo vezalcu

Acid Streamer, avtor Loris Zecchinelo

Žaba, avtor Matjaž Moder

Modri plesalec No. 2, avtor Branko Gašparin

Vežanje umetnih muh je žlahtna oplemenitev muharjenja

Prvi zapis, ki omenja posnetek umetne muhe, najdemo v delu rimskega naravoslovca, poeta in retorika Aeliana (Claudius Aelianus), naslovljenim *De Animalium Natura* iz konca drugega stoletja našega štetja. V njem opisuje tradicionalno tehniko ribolova s posnetkom »muhe«, ki so ga uporabljajo ribiči iz Makedonije. Avtor je ovekovečil tehniko ribolova na reki *Astreus*, kjer so ribiči uporabljali enostavne mikaste posnetke, navezane iz peres petelina kot posnetek žuželk oz. »muh«, imenovanih *Hippouros*. Sodeč po latinskem izvoru besede *Hippourous* je avtor opisal posnetek obada oziroma brenclja, ki se v angleščini pomenljivo imenuje horse fly (konjska muha). Zgodovinarji predvidevajo, da je reka *Astreus* najverjetneje reka Strumica iz Makedonije.

Od omenjenega zapisa je minilo kar veliko časa, tako da naslednje navedbe o muharjenju najdemo konec 15. stoletja v delu, ki ga večina avtorjev obravnava kot prvi zapis ribolova kot priložnostne dejavnosti ter prvi opis zbirke dvanajstih

muh za vse letne čase, *The Treatyse on Fysshinge with an Angle* Julijane Berners. Sam izraz umetna muha je v sredini sedemnajstega stoletja prvič uporabil Izaak Walton v muharski bibliji *The Compleat Angler*.

Prav je, da presežemo evropsko usmerjen pogled in hkrati omenimo še razvoj ribolova z umetno muho na Japonskem. Različni viri začetek muharjenja na Daljnem vzhodu umeščajo v dvanajsto stoletje. Kot zanimivost naj omenim, da se je tudi tam prevelilo iz boja za preživetje kmečkega prebivalstva v priložnostno aktivnost, ki jo je izvajala kasta samurajev. V času dinastije Edo samuraji niso smeli nositi orožja in so večino časa preživeli ob potokih, kjer so ob ribolovu razvijali svoje spretnosti. Tudi muhe za ribolov so vezali sami.

Ne glede na razlike v priboru, tehniki, kraju in času lahko kot vzporednico potegnemo črto pod prevzetost človeka oz. ribiča do narave in izpostavimo isti imenovalac – odnos med ribičem in ribo kot objektom občudovanja ter umetno

muho kot sredstvom, ki omogoča ulov. V zadnjem stoletju so bile v večji meri presežene še do nedavnega nepremostljive razlike med puristi, ki so povzdigovali ribolov s suho muho, in strujo, ki je želela razširiti obzorja ribičev in vključiti posnemanje vodnih organizmov pod vodno gladino. Tako je zdaj ribolov z umetno muho zanimiva popestritev preostalih načinov ribolova in širi obzorje klasičnega muharjenja. Zabrivala se je ločnica med tako imenovanimi muharskimi ribami in drugimi. Trendu sledi razvoj novih in novih posnetkov muh, ki z uporabo novih materialov omogočajo vezavo posnetkov, ki bodo nekemu polepšali dan. Vežanje umetnih muh kot dejavnost je oplemenitev muharjenja in v mojih očeh pomeni prvino, ki določa osebnost muharja. Lahko bi celo zapisal: Odpri mi škatlico z muhami in povem ti, kdo si. Tudi pri tem izstopa peščica posameznikov, ki je vežanje umetnih muh povzdignila v visoko umetnost.

NLP1, avtor Vladimir Mikec - Miki

The Feather Mouse Albino, avtor Matej Delak

Ljubljana Flying Ant, avtor Simon Urbas

Translucent scud, avtorica Tina Possnig

iz Italije **Umberto Oregliniju** s posnetkom *E.V.I.*

Rezultati 17. Državnega prvenstva v vezanju umetnih muh

Odprto prvenstvo Slovenije za najboljšo umetno muho 2016 je prineslo tudi naslove slovenskih državnih prvakov v vezanju umetnih muh v vseh štirih kategorijah (ličinke, suhe muhe, potezanke, realistični posnetki). V kategoriji ličink si zmagovalci sledijo v enakem zaporedju kot na Odprtem prvenstvu Slovenije, saj so tam osvojili prva tri mesta.

V kategoriji potezanke je s 334 točkami postal državni prvak **Matej Delak** s posnetkom *The feather mouse albino*, drugo mesto je pripadlo

The Burrito Mosquito, avtor Matej Delak

Matjažu Modru s posnetkom *Žaba*, tretje pa je osvojil **Rok Košmrlj** s posnetkom, imenovanim *Kolpska*.

V kategoriji suhe muhe je državni prvak postal **Vladimir Mikec** s posnetkom *NPL1* pred drugouvrščenim **Matejem Delakom** s posnetkom *The Burrito Mo-*

Kolpska, avtor Rok Košmrlj

squito in tretjevrščenim **Brankom Gašparinom** s posnetkom *Modri plesalec No. 2*.

V kategoriji realistični posnetki je prvi, žal tudi edini slovenski predstavnik **Simon Urbas** s posnetkom *Ljubljana flying ant*.

Letošnja slovesna podelitev priznanj in nagrad za udeležence ob zaključku natečaja bo 4. junija v Gostišču Prodnik v Ljubnem ob Savinji z začetkom

E.V.I., avtor Umberto Oreglini

ob 10. uri. Nagrajenci obeh natečajev so bili o podrobnostih prireditve ter druženja z ribolovom na vodah ljubenskega okoliša obveščeni pravočasno. Ob tem se nadejamo udeležbe čim širšega kroga vezalcev ter njihovih podpornikov in se veselimo prijetnega druženja ob vodi. Nagrajene muhe bodo vključno z vsemi drugimi našle svoje častno mesto v vitrinah, kjer se bodo pridružile nagrajenim muham prejšnjih natečajev.

Za konec se v imenu Muharsko-vezalske komisije RZS zahvaljujemo vsem sodelujočim in iskreno čestitamo zmagovalcem. Vaše udeležbe se nadejamo na jubilejnem, 30. Odprtem prvenstvu Slovenije 2017, kamor vas ob tej priložnosti vljudno vabimo!

Besedilo: mag. Saša Erlih, fotografije: Luka Hojnik

Pomlad v RD Barje

S prihodom najlepšega letnega časa se je v RD Barje zgodilo kar nekaj novosti. Aprila je v ribiški družini potekal volilni občni zbor, na katerem so člani izvolili nov (stari) upravni odbor in razdelili druge funkcije. Člani so izglasovali tudi predlog za novi ribolovni režim po načelu ujemi in izpusti na ribniku Strahomer, ki ga je dala skupina mlajših članov. Pod vodstvom potapljačev iz društva Vivera smo barjanski ribiči in njihovi prijatelji pomagali čistiti dno Ljubljanice v središču mesta, potekala pa so tudi izobraževalna druženja z učenci iz bližnje osnovne šole.

61. obletnice delovanja RD Barje v tej ribiški družini nismo praznovali posebno bučno. V središču ribiških pogovorov je bil volilni občni zbor. Članom upravnega odbora in drugih funkcij se je iztekal mandat in treba je bilo izvoliti nove. Med kandidati za člane upravnega odbora ni bilo veliko neznanih imen, zato so tudi imena sveže izvoljenih funkcionarjev ribičem dobro znana. Predsednik je Teodor Gantar, podpredsednik Igor Kloboves. Delo gospodarja opravlja Jernej Šegatin, blagajnik je Branko Čebokli. Mesto vodje čuvajske službe je zasedel Ismet Krdžalič, oskrbnik ribiškega doma je Ivan Tkalčič, tajniške posle vodi Marjetka Rotar. Za mlade bo vsaj še naslednja štiri leta skrbel Aleksandar Stevič, ekološko sekcijo pa vodi Ivan Dragan. Člana upravnega odbora sta tudi Josip Turk in Branko Markovinovič, ki vodita gradbeno sekcijo. Za njimi je že prva redna seja, na kateri so sklenili kar nekaj koristnih sklepov (o njih morda v kateri od prihodnjih števil Ribiča).

Po predlogu nekaterih predstavnikov mlajše generacije so člani RD Barje na volilnem občnem zboru izglasovali, da bo od prihodnjega leta naprej ribolovni režim na ribniku Strahomer dovoljeval le ribolov po načelu ujemi in izpusti. To je izzvalo pester pogovor in polemike med nasprotniki ter podporniki predloga. Slednji si želijo v ribniku večjih in težjih rib, pravijo pa tudi, da bi zaradi novih pravil v svoje vrste lahko pritegnili več mlajših ribičev.

Pod vodstvom potapljačev iz društva Vivera smo se 23. aprila že petindvajseto leto zapored udeležili čistilne akcije, na kateri smo čistili dno Ljubljanice v središču mesta. Sodelovalo je 56 potapljačev in 45 drugih udeležencev, zlasti ribičev. Pomagali smo tako, da smo vozili čolne, odnašali smeti in pripravili vse za brezhibno organizacijo zaključnega druženja v našem ribiškem domu. K enostavnejši izvedbi potopov je pripomogla dobra vidljivost pod gladino Ljubljanice. Skupaj s potapljači smo ugotovili, da je smeti iz leta v leto manj, česar smo bili zelo veseli. Nesnage je bilo za okrogle štiri

Po predlogu nekaterih predstavnikov mlajše generacije so člani RD Barje na volilnem občnem zboru izglasovali, da bo od prihodnjega leta naprej ribolovni režim na ribniku Strahomer le ribolov po načelu ujemi in spusti.

Pred prvomajskimi prazniki so nas obiskali tudi učenci OŠ Oskarja Kovačiča. Predavatelj iz vrst članstva RD sta učencem odgovorila na njihova vprašanja, nato pa sta povedala tudi nekaj o biologiji Ljubljanice in njenih ribah ter o vpetosti RD v lokalni turizem.

tone. Med njo smo med drugim zabeležili 28 koles, devet kovinskih palic, stojalo za kolesa, prometni znak in podobne predmete, ki ne sodijo v reko. Zaključnega druženja se je udeležil tudi ljubljanski župan Zoran Jankovič ter udeležencem izrekel zahvale in čestitke za temeljito opravljeno delo.

Barjanski ribiči radi sodelujemo s člani drugih organizacij v bližjem in daljnem okolišju. Pogosto nas pokličejo, da bi določeni skupini predstavili našo organizacijo, njeno delovanje, namene in cilje. Med obiskovalci so najpogosteje predšolski otroci, učenci in dijaki. Največkrat nas obiščejo v spomladanskem času in tudi letos ni bilo nič drugače. Pred prvomajskimi prazniki so nas obiskali učenci OŠ Oskarja Kovačiča. Zanimalo jih je, kako je RD Barje povezana z lokalno skupnostjo, kakšno tradicijo ima in kakšne so njene naloge. Le-te se vsebinsko skladajo z učnim programom učencev, ki so, da bi zadostili zahtevam učiteljev, na srečanju marljivo sodelovali. Predavatelja iz vrst članstva RD sta učencem odgovorila na njihova vprašanja, nato pa sta povedala tudi nekaj o biologiji Ljubljane in njenih ribah ter o vpetosti RD v lokalni turizem. Mladi so vedno znova presenečeni, ko izvejo, da je Ljubljana verjetno edino glavno mesto na svetu, kjer v reki, ki teče skozenj, še živi sulec. Naučijo se tudi razlikovati med posameznimi vrstami sladkovodnih rib in spoznajo delitev na salmonide, krapovce, plenilke in tako naprej. Srečanje so sklenili s skupinsko fotografijo in povabilom na ribolov. Pri organizaciji slednjega bodo nosili ključno vlogo ribiči pionirji in mladinci, ki s tovariško držo širijo dobro ime naše organizacije in vanjo privabljajo nove člane.

Pomlad bo hitro minila in veselimo se izzivov, ki nas čakajo poleti in jeseni. Vmes bomo tudi lovili, belice, zlate barjanske krape in velike ščuke iz Ljubljane. Tudi vi ste vabljeni, da jih spoznate. Dober prijem!

Jure Ušeničnik

VISOKO

Dober zgled največ velja

Tradicionalno srečanje ribičev RD Visoko z učenci OŠ Ivana Tavčarja je letos potekalo 22. aprila na dan Zemlje, dan, ki ga vsako leto obeležujemo z namenom opozarjati na nepravilnosti, ki škodujejo našemu planetu.

Raznolikost in medsebojna povezanost živega in neživega sveta je vse bolj ogrožena zaradi vse večjega tehnološkega napredka določenih delov sveta. Še največ pri ozaveščanju in preprečevanju škodljivih vplivov na okolje lahko stori – in to tudi bolj ali manj uspešno počne – civilna družba, neobremenjena z dobički in zavestjo, kam pelje brezglava uporaba sodobnih tehnologij in neprimerne obnašanja do narave. Veliko pa lahko na tem področju stori že vsak sam, za kar pa je potrebno nenehno ozaveščanje, da voda vsega ne odnese, predvsem pa, da tisto, kar odnese, slej ko prej tudi prinese.

Kar zadeva vode, imamo pomembno vlogo tudi ribiči, ki zato, ker smo s svojo dejavnostjo vezani nanjo, morda bolje in prej kot kdo drug opažamo nepravilnosti, povezane z njo in življenjem v njej. Na dolgi rok si lahko še največ obetamo, če na pravilen odnos do naravnega okolja opozarjamo in navajamo že naše najmlajše. Ti so seveda naše upanje, vendar pa, tako kot pri vsem drugem, dober vzgled največ velja.

V lovskem domu LD Gorenja vas, ki stoji v neposredni bližini OŠ Ivana Tavčarja v Gorenji vasi, sem se udeležil srečanja učencev te šole s predstavniki RD Visoko in LD Gorenja vas, ki so pripravili nad vse zanimiva predavanja. Učenci so bili razdeljeni v dve skupini: ena je poslušala tematiko ribičije, druga lovsko, potem pa sta se zamenjali.

Andrej Tomin, mentor mladih ribičev v RD

Poljanska Sora pod Gorenjo vasjo

Visoko, je pripravil predavanje o zgodovini RD Visoko in njeni vlogi v okolju, v katerem deluje. Delovanje, predvsem slikovno dokumentirano minulo sodelovanje z učenci, je bilo pregledno predstavljeno na plakatih, ki so si jih lahko ogledali na koncu predavanja, kateremu so otroci z zanimanjem prisluhnili.

Zelo zanimiv del sta bila opis in predstavitev vseh rib, ki živijo v reki Sori in so bile predstavljene v obliki preparatov. Posebno pozornost je vzbujal 130 cm dolg in 27,3 kg težak prepariran sulec, ki je bil sicer zrejen v ujetništvu in tam tudi končal svojo življenjsko pot. Poleg njega so bili na ogled še preparati potočne postrvi, potočne zlatovčice, šarenke, lipana, mreje in klena. Poleg vsake ribe so bile predstavljene vabe, na katere jo lovimo. Predavatelj je mladim pokazal tudi različne ▶

JANA ROJC, POMOČNICA RAVNATELJA OŠ IVANA TAVČARJA V GORENJI VASI:

»Otroke je treba nenehno spodbujati«

Kako bi ocenili sodelovanje vaše šole in RD Visoko?

»Z Andrejem se poznavam že nekaj let in vseskozi organiziramo ribiške krožke. Zadeva je že dobro vpeljana in tudi med otroki je precej zanimanja.«

Kako pa se sicer posvečate ekološki tematiki?

»Danes imamo na šoli ekološki dan in navadno so šli otroci višjih razredov pomagat ribičem. Spoznavajo se z različnimi ekološkimi temami, pa tudi z načini, kako bi lahko kaj doprinesli na področju vode, elektrike, računalništva in podobno. V ponedeljek imamo še čistilno akcijo okolice.«

Jana Rojc, pomočnica ravnateljice OŠ Ivana Tavčarja

Ste tudi ekošola; kaj to pomeni?

Na šoli zbiramo zamaške, plastenke in skrbimo za okolico. Sodelujemo na ekoloških akcijah, beležimo divja odlagališča smeti in odpadkov, trudimo pa se tudi pri prehrani in hrane ne zametujemo. Imamo svoj kompostnik in zeliščni vrtiček.«

Kako pa so mladi dojemljivi za vse to?

»Otroci so kar zainteresirani, potrebno pa jih je seveda tudi spodbujati. Sama šola lahko naredi veliko, še največ pa dobijo otroci doma.«

Andrej Tomin, mentor mladih v RD Visoko, je pripravil predavanje o delu RD, ribah in načinih ribolova. Učenci so mu z zanimanjem prisluhnili.

Po predavanju so si učenci z zanimanjem ogledali razstavljene eksponate.

pribor, s katerim lovimo posamezne ribje vrste, in na kratko opisal načine lova. Pri tem se je še posebej zadržal pri lipanu kot

izrazito muharski ribi, potočni postrvi in kralju naših voda, sulcu. Nekaj besed je namenil večinoma umetnim vabam. Od

opreme je izstopala muharica, ki naj bi jo po zanesljivih virih pri ribolovu uporabljal pisatelj Ivan Tavčar.

Kot predstavnik RZS se je dogodku udeležil Slavko Lasnik, predsednik ZRD Ljubljana, ki je udeležence nagovoril s krajšim, a poučnim nagovorom. Otroci so tako izvedeli, da RZS sestavlja 65 RD oz. približno 12.000 članov. Poudaril je prostovoljno delo ribičev, ki podobno kot v drugih društvih (lovskih, gasilskih, planinskih in podobno) pomeni velik potencial in daje precejšnjo dodano vrednost. Spregovoril je tudi o zgodovini nastajanja ribiških družin, opisal pa je tudi delo RZS in se pri tem posebej ustavil pri delu z mladimi, ki jih prek različnih ribiških taborov, tekmovanj in izobraževanj pripravljajo za bodoče članstvo in delo znotraj ribiških družin. Pohvalil je naše vode kot zelo bogate in zanimive tudi za ribiče iz tujine, ki takih vod po večini nimajo več. Med ribami je izpostavil predvsem sulca kot kralja naših tekočih voda, kateremu je treba v prihodnosti nameniti še posebno skrb.

Na koncu je bolj za zabavo kot zares preizkusil znanje učencev z vprašanjem, s katerim organom dihaajo ribe. Seveda je dobil takojšen odgovor, da gre za škrge. Najhitrejši je prejel nagrado v obliki ribiških publikacij, ki so bile tudi sicer na voljo učencem in njihovim mentorjem.

Po poti domov sem razmišljal o lovcih na divjega petelina, ki so v tamkajšnjih krajih pred mnogimi leti sedeli okoli tabornega ognja in si pripovedovali zgodbe. Ljubezen nam je vsem v pogubo, je v svoji povesti zapisal pisatelj Ivan Tavčar. Za ljubezen, ki jo je imel v mislih, ne vem, za ljubezen in skrb do narave pa to prav gotovo ne velja. Upajmo.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

ANDREJ TOMIN, MENTOR MLADIH V RD VISOKO:

»Vloženo delo se obrestuje«

Ali taka srečanja organizirate redno, vsako leto?

»Zadnjih sedem ali osem let vsako leto in dobro sodelujemo z vodstvom šole. Letos je dogodek izjemoma na dan Zemlje. Posledica tega sodelovanja je, da ima naša ribiška družina precej priliva mladih. Predstavimo jim RD Visoko, organiziramo čistilne akcije, predstavimo vse ribe, ki živijo v Sori, pokažemo ribolovni pribor in tehnike ribolova.«

Andrej Tomin, mentor mladih v RD Visoko

mlade seznanimo z osnovami muharjenja. Izobraževanje poleg teoretičnega dela zajema še praktični del, v katerem jim predstavimo tudi druge tehnike ribolova, kot sta vijačenje in ribolov s pomočjo plovca. Slednjega praktično izvajamo dvakrat letno na ribniku.«

Pa se, če tako rečem, vloženo delo obrestuje?

»Resno delo z mladimi se pozna in vložena energija se vsekakor obrestuje. V lanskem letu smo bili po število mladih članov na tretjem mestu v Sloveniji. Mislim, da tudi letos lahko dosežemo nekaj podobnega.«

Je to edino srečanje z mladimi v letu?

»Ne, vsako soboto v maju in juniju organiziramo tri do štiri ure izobraževanja, ki potekajo v prostorih RD Visoko, kjer

● SREČANJA

Ribiški car Voglajna 2016

Ribiška družina Voglajna že od leta 1981 s ciljem medsebojnega druženja in poglabljanja stanovske pripadnosti članov vsako leto organizira ribiško tekmovanje za častni naslov ribiškega carja Voglajne. Letošnjega smo organizirali 23. aprila na Slivniškem jezeru. Za carsko krono in žezlo se je potegovalo 35 ribičev, enoletnega vladarja voglajnskega ribiškega okoliša pa so neposredno izbirale ribe. Po štirih urah »dobrih prijemov« so se tokrat odločile za Tomislav Gučka. Na trnek se mu je obesil 5,65 kg težak krapek in ga popeljal do carskega naslova

»Ta navadni« ribiči mu čestitajo in obljublamo enoletno pokorščino. (MŠ)

Ribičem RD Voglajna bo eno leto vladal car Tomislav Guček.

NA RIBNIKU JERNEJČEK

Dobrodošli med prijatelji narave

Načrtovanje samo po sebi je dobro, vendar ne vedno. Včasih – vsaj pri meni je tako – so hitre odločitve brez poprejšnjega načrtovanja boljše. Prinesejo sicer nekaj stresa, po navadi pa sem potem zadovoljen, da sem se odločil, kot sem pač se. Poudariti je treba, da bom v tem prispevku pisal o ribičiji in druženju z ribiški prijatelji in znanci. Tovrstnih odločitev, bodisi da so bile načrtovane ali ne, doslej nisem še nikoli obžaloval.

Obisk mojega znanca **Danila Perševnika**, ki sem ga pred leti spoznal na Šumbarju, sem načrtoval že nekaj časa. Danilo je član UO RD Slovenska Bistrica, predsednik sekcije Slovenske Konjice (SK) in skrbnik ribnika Jernejček. Bila je sobota blizu poldneva, ko sem ga poklical, da bi se dogovorila za obisk, ki sem ga sicer načrtoval za sredino prihodnjega tedna.

»S prijatelji ravno kuhamo golaž,« mi je odvrnil na vprašanje, kje sem ga zmotil z mojim klicem, in takoj dodal: »Pridi kar danes – bo ravno kuhan, ko prideš!« Čeprav se mi je vabilo zdelo zelo mikavno, sem najprej odklonil, saj so me čakala druga, za tisti dan načrtovana opravila. Potem pa sem se na hitro premislil, reorganiziral svoj »spored« in smer – pravzaprav v neznanu. Na ribniku Jernejček namreč nisem bil še nikoli.

Do ribnika pridete, če avtocesto LJ–MB zapustite na izvozu Slovenske Konjice, nadaljujete skozi Dražo vas, Žiče, Loče in skozi vas Zbelovo, kjer pri kopališču (bazenu) zavijete levo ter sledite smerokazu za ribnik Jernejček in po nekaj sto metrih ste na cilju.

Prvi vtis je bil dober, pravzaprav odličen. Ribnik, podolgovate oblike, leži v kotlini med hriboma, poraslima z mešanim gozdom, ki sega vse do vode. Razmeroma bistra voda (ki pa se bo ob dvigu temperature in s tem povečane aktivnosti rib zakalila), obkrožena z bujnim rastlinjem, je povsem po mojem okusu. Pred ribnikom je prostoren parkirni prostor, obiskovalca pa pričaka lep in urejen ribiški dom, kjer lahko ribiči, ki niso člani RD Slovenska Bistrica (RD SB) in nimajo letne ribolovne dovolilnice, lahko kupijo dnevno. Cena za ribolov ujemlji & spusti znaša devet evrov, če želite ujeto ribo upleniti, pa dvanajst evrov. Ribnik obratuje od sredine marca do konca oktobra, razen ponedeljka in torka (izjema so prazniki) vse dni v tednu.

V ribiškem domu

Ko sem stopil na verando ribiškega doma, je iz kotlička prav prijetno dišalo. Kuhalnico je sukal **Jože Muc - Pepa**, ki v

Ribnik Jernejček v idiličnem okolju mešanega gozda, ki odseva na vodni gladini. Ribiči od vsepovsod pogosto poskušajo svojo ribiško srečo na njegovem bregu. Sreče je včasih več, včasih manj, pravijo, zato pa sta mir in bivanje v lepem naravnem okolju stalnica. Kakor tudi dobra družba. Ribnik podolgovate oblike je dolg kakih 400 m, širina pa se giblje od 50 do 60 m. V njem prebivajo krapi (tudi kapitalni) amurji, ščuke in smuči, linji, rdečeperke in rdečooke. Za vsakega nekaj.

sekciji SK opravlja dolžnosti, povezane z logistiko in zabavo. V ličnem kotličku, ki ga je Danilo dobil za abrahama, se je počasi kuhalo meso. »Še kake pol urice, pa bo,« je dejal šef kuhinje Muc, potem ko je strokovno poizkusil vsebino v kotličku.

Z Danilom sva najprej premla vse novosti (pa tudi dogodke za nazaj), povezane s Šumbarjem, vključno nedavni rekord krapa 41,8 kg (znova krapka Suzy), ki sta ga spomladi ujela dva ribiča iz daljne Moskve, Saša Aleksandrovič in Dmitrij Krivososov. Potem je beseda nanesla na konkreten ribnik Jernejček.

Kot mi je povedal Danilo, so ga zgradili leta 1986 s prostovoljnimi delom prizadevnih članov družine. Od takrat pa vse do danes je ribnik priljubljena ribolovna točka za ribiče iz bližnje in daljne okolice ter kraj, kjer so se in se občasno še

dogajajo zanimive ribiške prireditve. Še najbolj je v zadnjem času znana prireditev Ribiški car, v preteklosti pa je bila zelo odmevna in priljubljena prireditev Ona – on, na kateri so nastopili, kot že ime pove, pari. »Ribiške prireditve na ribniku so nekoč trajale prek celega dneva in še globoko v noč, danes pa se vse bolj ali manj zaključijo že ob razglasitvi rezultatov ali pa takoj potem. Taki so časi, vsem se vedno bolj mudi, na žalost to velja tudi pri ribolovu,« mi je dejal Danilo, ki je član RD SB že od leta 1979. Takrat je lahko lovil le na Dravinji dolvodno od Loč in, kot mi je povedal, drugega revirja ni ne potreboval ne pogrešal. Reka je bila takrat za razliko od zdaj globoka, njen tok neregularen, tolumni pa polni raznovrstnih rib, od klenov in podusti do ščuk in tudi krapov. Srce ribiškega dogajanja je zdaj tudi zaradi tega neprijetnega ▶

Pohvala dobrega dela krepri pripadnost družini

Danilo Peršenovnik je član UO RD Slovenska Bistrica, predsednik sekcije Slovenske Konjice in skrbnik ribnika Jernejček ter ne nazadnje tudi prijeten sogovornik.

Kako dolgo si že skrbnik tega lepega ribnika?

»Funkcijo skrbnika ribnika opravljam že sedemnajsto leto. Rekel bi, da je tu moj drugi dom, saj sem na njem skoraj vsak dan v času, ko je odprto, večkrat pa tudi, ko ni, saj je velikokrat potrebno na njem opraviti kako delo, pa ne želimo motiti ribičev.«

Danilo Peršenovnik, član UO RD Slovenska Bistrica, predsednik sekcije Slovenske Konjice in skrbnik ribnika Jernejček

Ali si v RD imel v preteklosti tudi druge funkcije, razen teh, ki jih opravljaš sedaj?

»Zaradi spleta okoliščin sem začel že zelo zgodaj opravljati razne funkcije v RD. Bil sem med drugim predsednik tekmovalne komisije, pa mentor mladih tako znotraj sekcije kot v RD, pa tudi v ZRD Maribor.«

Na ribniku si tudi čuvaj. Kakšne so tvoje izkušnje z ribiči?

»Prekrškarjev ni posebej veliko. Če pa se že pojavi kakšen in če prekršen ni prevelik, se vedno raje pogovorim in ga zgolj opozorim. Menim, da to pri ljudeh več zaleže in marsikateri se potem tudi včlani v naše vrste, se ribiško izobrazijo in postane zgleden ribič. Marsikateri prekršek namreč nastane tudi zaradi nevednosti in ni zlonameren. Če bi vse brezkompromisno kaznovali, še posebej mlade, morda nikoli več ne bi nadaljevali z ribištvom, kar pa bi bila škoda.«

Tudi sam rad loviš ribe. Katero najraje?

»Zadnjih deset let se posebej navdušujem za lov krapov z obtežilnikom na dnu. Trenutno lovim samo tako, nekaj malega pa še vijačim.«

Kje pa loviš krape? Koliko je tehtal najtežji, ki si ga ujel doslej?

»No, poleg Šumbarja se odpravim na lov krapov še na Kočevsko jezero, pa na Madžarsko in v Avstrijo. Najtežji je tehtal 27,8 kg.«

Pa ne, da je to tisti, ki si ga ujel pred nekaj leti na Šumbarju na ribolovnem mestu št. 25, ko sem bil poleg?

»Je sicer res s Šumbarja, a ni tisti, ki ga imaš v mislih; tega sem ujel lani. Je pa teža podobna, tudi tisti je imel 27 kg.«

Kdo pa je poleg tebe še v vodstvu sekcije?

»Ekipa je zelo dobra in zavzeta, zato je z njimi prijetno sodelovati in delati. Stavljamo jo Andrej Žitnik, Brane Puncuh, Metod Mramor, Konrad Hohler, Jože Muc, Franc Šild, Andraž Koren, Marjan Vehovar, Sandi Vošinek in jaz. To je ožje vodstvo, sodelujemo pa prav z vsemi člani in vsakega pustimo k besedi in dajanju predlogov, tehtne tudi upoštevamo in pohvalimo dobro delo članov. Na ta način krepimo pripadnost družini. Pomembno je, da gre dobro delo naprej in da so ljudje zadovoljni. Ob tej priložnosti se vsem zahvaljujem na doseganju predanemu delu.«

dejstva bolj vezano na ribnik Jernejček, na katerem so poleg povsem zabavnih in družabnih prireditev organizirali kar veliko ribiških taborov in šol ribolova. Lani so organizirali mladinski ribiški tabor, ki je bil zelo uspešen. Trajal je slaba dva dni, mladi udeleženci pa so lahko v ribiškem domu tudi prespali, kar je bilo za mlade še posebno vznemirljivo. Vzdušje je bilo odlično, program pa je zajemal suhe discipline, ki so jih izvajali v prvem dopoldnevu, popoldan pa je bil že na vrsti čisto pravi ribolov, ki so ga potegnili še nekoliko v noč. Sodelovale so tudi ribe, saj so prav rade prijemale na vabe mladih ribičev. Naslednje jutro so imeli najprej obilen zajtrk, okoli pol dneva pa so ponje že prišli starši. Mnogi bi najraje ostali še kakšen dan, tako so se navdušili. Morda ga bodo v prihodnosti še ponovili, saj mladi (sploh tisti, ki so na taboru bili) kažejo veliko zanimanje

za tako preživljanje prostega časa. »Zdi se mi, da je to eden od načinov, kako mladim približati vznemirljivo življenje z naravo, jim predstaviti lepote ribolova in delovanja v ribištvu ter jih na ta način spodbuditi, da se priključijo našim vrstam,« mi je ob kavi pripovedoval Danilo.

Ribiči RD SB in sekcije SK se od prvega dne trudijo ribnik negovati in urejati tako, da bi zadržal čim bolj naravno obliko. Zato za vse potrebne posege (npr. utrjevanje brežin in urejanje ribolovnih mest – teh je 66) uporabljajo samo naravne materiale. V to sem se prepričal na lastne oči, ko sem si v spremstvu gospodarja sekcije SK Metoda Mramorja ribnik podrobneje ogledal. Še pred tem pa sem moral poskusiti imeniten golaž iz damjakovega mesa. Kuhar se je zares izkazal, kar ni nič čudnega, saj popularni

Jože Muc - Pepa iz Zreč v sekciji SK skrbi za logistiko in zabavo, vse pogosteje pa poprime tudi za kuharico, saj, kot sam pravi, zelo rad kuha. Seveda pa tudi lovi ribe, najraje salmonide na umetno muho. Lovil je že na Savi, Savinji, Krki, Dravinji, zadnje čase pa najraje na reki Meži. S ponosom pove, da izhaja iz ribiške družine, kjer so in še ribe lovijo prav vsi, dedek pa je bil eden od ustanoviteljev RD Slovenska Bistrica.

Ribiški dom je umeščen v skorajda idilično okolje ob ribniku.

Pepa, po poklicu računovodja, tudi sicer zelo rad kuha.

Dober stalež rib

Metod Mramor je član RD deset let, gospodar v sekciji SK pa je drugo leto. Kot ribič najraje vijači ali pa lovi s pomočjo plovčka. V zadnjem času se navdušuje nad lovom krapov z obtežilnikom na dnu in čeprav se pri tem ne obremenjuje z velikimi ribami, zna poseči precej visoko in ujeti celo takega kapitalca, kot je bil 32,53 kg težak luskinar na Šumbarju. O ribah in vodah na njihovem območju mi je povedal naslednje: »V Oplotnici imamo potočne postrvi z 90 % gensko čistostjo. Zgornji del je izrazito salmoniden.

Dravinja je v pretežnem delu regulirana. V njej so bili včasih pogosti kleni, podusti, višje gori tudi postrvi. Danes je rib nekoliko manj, čeprav se stanje popravlja in ni več večjih onesnaževalcev. V ribniku pa imamo krape; takih do deset

Andrej Žitnik je dolgoletni član družine. Doma je v neposredni bližini ribnika in tudi zato ob njem preživi precej časa.

Zavzeto delo z mladimi

Konrad Hohler je v RD SB dolgoletni mentor za delo z mladimi. O svojem delu je povedal naslednje: »Trenutno imamo delo z mladimi organizirano na nivoju RD. Prejšmo delali ločeno po sekcijah, kar se je po eni strani pokazalo kot dobro, po drugi pa zaradi večjega geografskega področja, na katerem deluje RD, otroci pogosto niso mogli prihajati z enega konca na drugega.

Nekaj let smo imeli tudi šolo ribolova (glej npr. Ribič 7,8/2015, str. 228). To smo izvajali tako, da smo promovirali določeno tehniko ribolova. Najprej smo jo obdelali teoretično, potem pa smo imeli na to temo še čisto pravi ribolov.

Konrad Hohler, dolgoletni mentor mladih v RD Slovenska Bistrica

Naše delo in ribolov predstavljamo tudi učencem po šolah in to večinoma v okviru naravoslovnih dni. Otroci večinoma pokažejo precej zanimanja, vendar kasneje nastane problem predvsem pri starših, ki otroke zaradi prezaposlenosti ne morejo voziti na ribolov.

Seveda pa smo zelo veseli, če lahko otroke vsaj za nekaj časa spravimo v naravo. Veliko postorijo tudi naši mladi člani, ki svoje navdušenje nad ri-

bolovom prenašajo na svoje sošolce in prijatelje. Vsekakor bomo še naprej zavzeto delali z mladimi in upam, da se jih bo v prihodnje še več vključilo v naše vrste.«

Ribiča Marjan Vehovar (levo) in Darko Jurenčič, člana družine, sta dopoldan uspela ujeti kar enajst krapov, teže do 5 kg. Tale Marjanov 6,5 kg težki luskinar, ki ga je premamila na trnek postavljena koruza, je bil dvanajsti. Na ribniku redno lovita in sta z ribolovom zelo zadovoljna. »Pa tudi družba je odlična,« sta še pripomnila.

kilogramov je veliko, nekaj pa je tudi precej težjih, a ti le redko primejo ribičevo vabo. Ribe za vlaganje nabavljamo v ribogojnici Krumpak in z njimi smo zelo zadovoljni. Poleg krapov so v ribniku še amurji, tolstolobiki, rdečeperke in rdečeoke, navadni ostrži, srebrni koreslji (babuške), linji, smuč, in ščuke.

RD Slovenska Bistrica pokriva široko območje in je zaradi lažjega dela razdeljena po sekcijah. Te so: Slovenske Konjice, Oplotnica, Slovenska Bistrica, Pragersko in Poljčane. Naša sekcija trenutno šteje 30 članov in deset mladincev, cela družina pa 200 članov in 30 mladincev.«

Okoli ribnika

Okoli ribnika vodi ožja pot, ki se na nekaterih mestih bolj, na drugih manj zajeda v hrib. Ob poti so lično urejena ribolovna mesta, ki so večinoma manjša, a ravno dovolj velika za delo z ribolovnim priborom. Nekatera so tudi večja in na njih je mogoče brez težav loviti tudi na štek ali nanj postaviti kakšen manjši zaklon (brolly). Ribnik je bil tisto soboto precej obiskan (še en dober razlog poleg

golaža, da sem se odločil tako, kot sem se, in mi zato ni bilo niti najmanj žal) in čeprav je nekaj ribičev okoli poldneva že zapustilo njegove bregove, jih je nekaj še vedno čakalo na prijem. S tistimi, ki so še vztrajali, sem se z veseljem na kratko pogovoril, imel pa sem celo priložnost fotografirati lepega luskinarja. Po poti je bilo povsod opaziti prizadevno delo ribičev in vodstva sekcije. Ribnik je dolg približno 400 m in širok od 50 do 60 m. Globina se giblje nekako od 0,5 m pa do približno 2,5 m. Dno je v glavnem brez večjih ovir, tu pa tam pa je kakšen štor in podobno. Za temeljito vijačenje lahko za celoten ribnik porabite tudi ves dan, ob delavnikih pa imate lahko ribnik zaradi manjšega obiska bolj zase.

Najprej sem naletel na **Marjana Vehovarja** in **Darka Jurečiča**. Oba sta člana RD in sta zelo zadovoljna s kakovostjo ribnika. Zato v njem redno lovita krape. Tokrat sta jih ujela že enajst, takih do 5kg. »Lepo urejena okolica je in dobra družba sta tisti vrednoti, zaradi katerih tukaj rada loviva,« sta mi še povedala. Kasneje sem se moral k njima vrniti, saj

Milan Guček (levo), osemdesetletni ribič, doma v bližnjih Ločah, je tokrat lovil v družbi prijatelja Dušana Simčiča. Še vedno je aktiven tekmovalec v ribolovu (tekmuje za gluhone), sodeloval pa je tudi pri izgradnji ribnika davnega leta 1986. »Rib je dovolj, a danes le v vodi,« mi je hudomušno odgovoril na moje vprašanje o ulovu, potem pa nanizal še nekaj anekdot, ki se jih je v pestrem ribičevem življenju nabralo kar nekaj. Dušan, ki je v ribičiji, kot sam pravi, še bolj začetnik, zato rad prisluhne njegovim bogatim ribiškimi izkušnjam.

je Marjan na koruzo ujel 6,5 kg težkega luskinarja in priložnosti za fotografiranje res nisem smel zamuditi.

Na naslednjem ribolovnem mestu sem zmotil ribiča **Andreja Žitnika** ravno v trenutku, ko je s trnka snemal lepo androgo. Član RD je že častitljivih štirideset let in ker je doma v neposredni bližini, na ribniku preživi še več časa kot drugi. V tem času je ujel že veliko rib, še več pa mu jih je ušlo, še posebno velike. »Ribe lovim predvsem zato, ker nočejo počakati,« je povedal hudomušni sogovornik. Rib je po njegovem v ribniku povsem dovolj in več, kot jih je bilo včasih. To pa žal ne velja za tekoče vode, kjer je stanje precej slabo. Žal mu je tudi, da se članstvo v zadnjem času nekoliko manjša, v družini pa je predvsem zaradi dobre družbe.

Naslednji, pri katerem sem se ustavil, ▶

Okoli ribnika vodi pot in ob njej so lepo urejena ribolovna mesta, ki jih je kar 66, po velikosti pa so si precej različna. Od ravno prav velikih pa vse do pravih kategorije »de luxe«, na katerih lahko brez zadrege lovite s štekcom.

Metod Mramor poleg zahtevnega dela gospodarja sekcije SK najde čas tudi za ribolov. Najraje sicer vijaji ali pa lovi s plovčkom, a mu tudi sodobna kraparija ni tuja. To dokazuje dobrih 32 kg težak luskinar, ki ga je ujel na Šumbarju. Veliko mu pomeni že zgolj sprehod ob vodi, brez ribiške palice, saj na tak način še najbolje spremlja dogajanje v vodi in ob njej. »K sreči velikih onesnaževalcev ni več, stanje na vodah pa se izboljšuje – nekaj zaradi zavesti ljudi, nekaj pa zaradi zakonsko predpisanih ekoloških zahtev,« mi je med drugim omenil med potjo okoli ribnika.

je bil **Milan Guček**, 80-letni ribič, doma iz Loč. Kljub letom še vedno tekmuje za gluhoneme. »Rib je dovolj,« mi je povedal, »a danes le v vodi in manj v mreži.« Sam je pred mnogimi leti sodeloval pri izgradnji tega ribnika in je zato nanj še toliko bolj navezan. »Včasih je bilo tukaj močvirje,« je dejal, »zdaj pa je tu najboljši ribnik daleč naokoli.« Tokrat ga je na ribolov pripeljal prijatelj **Dušan Simčič**, ki je, tako mi je sam povedal, na področju ribolova še bolj na začetku, zato rad sprejema nasvete prijatelja Milana.

Na nasprotni strani ribnika sem nekaj besed spregovoril najprej z **Marjanom**

Mladi **David Škrinjar** je do poldneva uspel ujeti tri krape. Lovil je na dnevno ribolovno dovolilnico in ribnik obišče večkrat. Lovi tudi drugod, in to predvsem krape. V prihodnje načrtuje večdnevne ribolove in že zbira za to potrebno opremo.

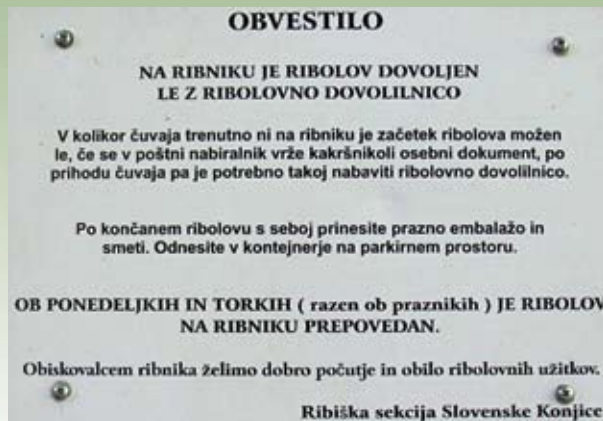

Marjan Jančič iz Slovenskih Konjic je lovil na dnevno ribolovno dovolilnico. Vabo je nastavljal amurjem, s katerimi ima kar nekaj izkušenj. Na ribniku je reden gost, ker sta mu všeč okolica in kakovost vode, polne lepih rib.

Jančičem iz Slovenskih Konjic, ki je lovil na dnevno ribolovno dovolilnico. Tu mu je zelo všeč in redno zahaja na bregove ribnika, lovi pa tudi na Šmartinskem in Slivniškem jezeru. Na teh jezerih največ lovi plenilke, večino ujetih pa izpusti. Tisti dan je vabo v obliki plavajočega kruha nastavljal amurjem. Z njimi ima kar nekaj dobrih izkušenj, saj je pred časom tu ujel kapitalnega, 21,15 kg težkega amurja in tako postavil rekord, ki še vedno velja.

Zadnji ribič, s katerim sem tisti dan govoril na bregu ribnika Jernejček, je bil mladi **David Škrinjar**, ki je lovil na verjetno največjem in najlepše urejenem ribolovnem mestu na ribniku. Do tistega trenutka je uspel ujeti tri krape. »Zjutraj je bila riba aktivnejša,« mi je povedal. Lovil je na dnevno ribolovno dovolilnico, ribnik pa obišče večkrat. Redno lovi na Šmartinskem in Slivniškem jezeru. Lovi le krape in letos namerava začeti z večdnevnimi ribolovi, zato načrtuje nabavo šotora. Doslej je ujel že 15, 17 in 18 kg težke krape.

Tako sva z Metodom naredila celoten krog okoli ribnika in čeprav nisem

Na tabli ob ribniku so napisana pravila, po katerih se ravnavajo ribiči na ribniku Jernejček.

Član sekcije SK **Dejan Rebernak** z veleluskinarjem, teže 9,45 kg, ki ga je ujel v ribniku. V njem plava še nekaj precej večjih, a so precej sramežljivi in le redko poberejo vabo s trnkom. Ali pa so morda tako dobro izžolani?

bil niti malo utrujen, se mi je prilegla kava na terasi ribiškega doma. V dobri družbi sta minili nadaljnji dve uri, v katerih sem izvedel marsikaj zanimivega. Prav neverjetno je, kako čas pri ribičiji hitro beži, bodisi s palico v roki, ali zgolj, tako kot tokrat, v pogovoru z ribiči in ribiški prijatelji. Kot bi mignil, je prišel pozni popoldan in čas za vrnitev domov. V bližnji prihodnosti se nameravam vrniti. Takrat bom vzel s seboj nekaj ribiškega pribora in se bom poskusil še v ribolovu. Seveda bom o tem, če bom kaj ujel – pa tudi če ne bom –, tudi kaj napisal.

Če se boste namenili na ribolov v tamkajšnje kraje oz. na ribnik Jernejček, vam prav gotovo ne bo žal. Da boste ujeli veliko rib, vam ne morem zagotoviti, dobro in prijazno družbo pa boste prav gotovo našli.

Naj tudi končam z naslovom tega prispevka (izposodil sem si ga s table pred ribiškim domom sekcije Slovenske Konjice): »Dobrodošli med prijatelji narave!«

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Muhe iz rezervnega načrta

V tokratnem prispevku bomo pisali o organizmih, ki ne spadajo v kategorijo vodnih žuželk, vseeno pa so pomemben del ribje prehrane. To so organizmi, ki jih v muharski literaturi zasledimo največkrat kot obrobno omenjeno skupino živali, od katerih mnoge živijo sicer na kopnem, vendar se v pravih razmerah lahko znajdejo na vodni gladini. Od tod imajo tudi domiselno ime – zahajalci. V ugodnih razmerah lahko s svojo številčnostjo popolnoma spremenijo utečeni tok prehranjevanja muharsko pomembnih ribjih vrst. Zato je dobro, da jih vsaj okvirno poznamo.

V grobem jih lahko delimo na nekaj skupin, in sicer: kopenske žuželke, raki in postrance, pijavke in različni maloščetinci (črvi).

Kopenske žuželke se precej pogosto znajdejo na vodni gladini ali pa tik pod njo predvsem zaradi številnih osebkov v poletnih mesecih. Takrat se pojavljajo različne mravlje, kobilice, čebele, ose in večji dvokrilci (veliki košeninar). Bolj v začetku ribolovne sezone jo lahko na vodi zagode tudi marčna muha (*Bibbio marci*), ki pa jo lahko dovolj dobro izkoristimo tudi z uporabo posnetkov mravelj oziroma čebel. Bližina travnikov in pod krošnjami dreves so najpogostejša mesta, kjer lahko poizkusimo srečo tudi v času, ko teh organizmov sicer ne opazimo. Eden od najbolj znanih je v tem primeru posnetek zelene gosenice (green weenie), ki je izredno enostavna in jo lahko zvežemo z mikami ali pa tudi brez njih. Pri vezavi omenjenih muh lahko za telesa uporabljamo penaste materiale različnih barv (policelcon, neopren), kar je najhitreje, poleg tega pa se odlikujejo tudi z izjemno plovnostjo. Dobra lastnost penastih materialov je tudi, da jih lahko dobro predhodno oblikujemo na različne načine. Tako si zelo hitro zagotovimo primerno silhueto, kar bistveno poenostavi in tudi skrajša čas vezave. Medtem ko za posnemanje hroščev in čebel lahko zadostuje že posnetek večjih mravlic, je za posnemanje gosenic dobro predhodno zvezati kaj podobnega.

Omenjena skupina žuželk se po navadi pojavi v vodi ob vetrovnih dneh ali po poletnih nevihtah. Segreti travniki in z rastlinjem obrasla obrežja so prav tako mesta, kjer jih najdemo največkrat. Nekateri od njih so le občasni letalci (bolj skakalci) in večinoma na tleh, mnogi med

Veliki košeninar

Enostaven posnetek gosenice

Marčna muha

Zeleni hrošč

Enostaven posnetek mravlje

Kobilica

njim pa so dobri in pravi letalci. Težava nastane, ko se znajdejo nad hladno rečno strugo. Učinek dvigovanja toplega zraka nad segreto zemljo trenutno izgine in poizkus preleta na drugo stran se zato po navadi konča neuspešno. Bližje ko je vodi, večji je ta učinek zaradi razlike v temperaturi, ki je tam najbolj izrazita. Veter pa ne pomaga samo neposredno s prinašanjem žuželk

v vodo, pač pa tudi posredno s stresanjem obrežnega rastlinja. Pri tem lahko padejo v vodo različni hrošči, gosenice in druge ličinke, lahko pa tudi odrasli osebki pravih vodnih žuželk, ki so tam zaradi parjenja ali zadnje levitve v prelko. Mestom pod krošnjami je zato vselej vredno nameniti malo več časa tudi v primeru, da tam predhodno ne opazimo nobene aktivnosti. ▶

O rakih in postranicah kot pravih vodnih organizmih je med muharji že veliko znanega. Posnetke rakov lahko uporabljamo za globlje predele v večjih (težjih) velikostih in z njimi lovimo klasično, tako kot lovimo s potezankami. Postranice so po drugi strani veliko manjše in precej bolj številčne. Dandanes legendarni posnetek pokojnega Iva Kajžnika je znan že po vsem svetu in ne le pri nas. Zelo uporaben je za hitrejšo in globlje predele, saj zaradi gladke epoksidne smole na telescu tone precej hitreje od klasičnih posnetkov postranic. Slednji so po drugi strani zelo primerni za plitvejšo predele, plašne ribe in natančen ribolov, kadar ribe vidimo.

Kolobarniki (po navadi pijavke ali kateri od maloščetincev) se prav tako lahko znajdejo v vodi. Poleg običajnih vodnih lahko tja zaidejo tudi taki, ki sicer živijo na kopnem. Posnetki slednjih so zelo preprosti, za vezavo pa uporabljamo najrazličnejše materiale, s katerimi naredimo enostaven posnetek podolgovatega črvička zelene barve, ki ga obtežimo glede na naše potrebe. V malo bolj onesnaženih predelih se včasih izkaže tudi posnetek črva rodu *Tubifex*, ki pa mora biti malo tanjši in narejen iz mehkejših materialov, da v vodnem toku lepo miglja. Za posnetke pijavk po navadi uporabimo trakove zajčje dlake zelene barve, ki jih samo točkovno privežemo na hrbtišče trnka ali pa navijemo na trnek. V vseh primerih pustimo dovolj repa, da v vodnem toku lepo valovi. Obtežimo lahko spredaj ali pa pod dlako in lovimo klasično, tako kot lovimo s potezankami.

Toliko o posnetkih, ki jih nekateri po krivici imenujejo muhe za rezervni načrt. Večinoma so muharjem že znane, vendar velikokrat iz meni neznanega razloga pri mnogih ostajajo v škatlicah leta in leta brez prave možnosti, da bi dokazale svojo pravo vrednost.

Za konec še ena malenkost. Dober prijatelj mi je nekoč povedal, da ribe trenutno sicer ne pobirajo, ampak samo zato, ker nimajo česa in komaj čakajo, da jim muhe ponudimo mi. Ob spominu na to se še vedno nasmejim, vendar vsako leto malo manj ...

Tomaž Modic

Pomladanski in poletni ribolov navadnih ostrižev

*Navadni ostriž (*Perca fluviatilis*) je za športni ribolov zelo zanimiva ribja vrsta. Te pisane in požrešne ribe lahko uspešno lovimo poleti, ko pripeka vročina, in pozimi, ko so gladine stoječih voda in obrobja rek zamrznjeni. Kakorkoli, pomladanski in zgodnje poletni ribolov navadnih ostrižev ni tako preprost, kot bi sklepali iz svojih prejšnjih besed. V nadaljevanju sestavka pišem, zakaj.*

Navadni ostriži so plenilci, ki se hitro prilagodijo različnim razmeram. To je zanje nujno, saj so majhni, pri prehranjevanju pa se soočajo tudi s fizično veliko večjimi tekmeči, kot so ščuke, somi, boleni in smuči. Konkurenca jih sili, da so stalno v gibanju. Pogosto lahko v revirjih s stoječo, a bistro vodo opazujemo številčne jate ostrižev, ki plavajo v plitvinah. Tam iščejo hrano ali primeren prostor, kjer bi se skrili in počivali. Podobno je tudi v drugih revirjih, kjer je voda kalna in pod gladino ne vidimo veliko.

Če želimo loviti ostriže, je naša prva naloga, da najdemo mesta, kjer se zadržujejo. Nato moramo ugotoviti pravo globino, na kateri plavajo in lovijo. Ostriži so zelo redko na enem in istem mestu, stalno se gibljejo. Številne izzive, s katerimi se soočamo pri njihovem ribolovu, lahko hitro obrnemo sebi v prid in ujamemo veliko ostrižev, med katerimi bodo tudi največji primerki. Pogoji je le, da razumemo njihovo življenje in navade. Nekaj lastnih opažanj, ki bi vam lahko koristili, navajam v nadaljevanju.

Drst

Ključni dejavnik, ki botruje izbiri mest, kjer se zadržujejo ostriži spomladi in zgodaj poleti, je drst, ki se začne, ko voda doseže 10 °C (na Češkem traja varstvena doba za navadne ostriže do konca aprila, pri nas do konca maja, op. prev). V plitvinah odlagajo ikre na podvodno rastlinje in potopljeno vejevje; to so območja, kjer je v marcu in aprilu največ ostrižev. Tam ostanejo vse do konca poletja. Plitvi deli revirjev z veliko peska na dnu in podvodnim rastlinjem so idealno mesto za

Maj in junij sta v srednji Evropi najprimernejša meseca za vijačenje v vodnem filmu (*angl. Popping*). Tak način ribolova se izkaže vse do sredine jeseni.

Ribolov ostrižev na način ujemi & spusti bo povečal možnosti, da bo teh čudovitih rib v revirju več in bodo težje. Tako bo večje tudi zadovoljstvo ribičev.

pomladanski in zgodnje poletni ribolov. Neposredno ob obali lovijo ostriži zgodaj zjutraj in pozno zvečer. S pomočjo potapljaške maske in podvodne kamere sem ugotovil, da se ostriži v vročih dneh pomaknejo v nekoliko globlje predele vode in na območja z gostim podvodnim rastlinjem, a ostanejo kar kolikor mogoče blizu obale. Še raje imajo podvodna skrivališča, zato obožujejo strateška mesta, ki so blizu kakšne podvodne skale, potopljenega pomola, drevesa in tako naprej.

Ker so v tem letnem času v plitvini, uporabljam za ribolov hlačne škornje ali pa zasidram čoln na mestih, kjer

voda ni globlja od enega metra. V revirjih z obsežno vodno površino so taka mesta tudi edini kraj, kjer bomo takrat ostrize sploh lahko ujeli. Ribolovna tehnika ni tako pomembna in je bolj odločitev posameznega ribiča. Izkažeta se vijačenje in navpično vodenje vabe (*angl.* Vertical Spinning).

Vijačenje v vodnem filmu

Številni ljubitelji ribolova plenilk vedo, da vijačenje v vodnem filmu s posebnimi vabami z vbočeno glavo (*angl.* Popping) ni uporabno samo na morju. Z veseljem se ga poslužujemo tudi v sladkih vodah in navadni ostriz je ena glavnih ribjih vrst, ki jih lovimo

počasneje kot pri ribolovu bolenov, a posamezni hitrejši potegi z ribiško palico in pljuski, ki se zgodijo, so kljub temu obvezni. Največkrat vabo vodim počasi in tudi premori med potegi so daljši. Pogosto jo ostrizi napadejo, ko miruje. V bistri vodi včasih vidite, da vabo napadeta dva ostriza ali celo več hkrati. Pomembno je, da ob prijemu ne zategnemo takoj. Nekateri ribiči imajo s tem na začetku težave, saj se odzovejo že ob ostrizevem napadu na vabo. Na tak način se lahko poslovimo od lepega števila velikih primerkov, a nič ne de. Vijačenje v vodnem filmu je lepše kot marsikateri drug način vijačenja, saj v večini primerov prijem najprej

vajalcev Mepps, Blue Fox, Emte in drugih). Namenjene so za ribolov v plitvinah in tam najbolj delujejo. Obožujejo jih tudi največji ostrizi, samo paziti moramo, da jih ne uporabljamo prepogosto. V nasprotnem primeru se bodo ribe hitro navadile in z lepimi ulovi ne bo nič.

Druga vrsta vab, na katere ostrizi v tem letnem času zelo radi prijemljejo, so voblerji trebušaste oblike (*angl.* Crankbaits). Najraje uporabljam izdelke proizvajalcev Salmo (model Perch) in Rapala (model Shad Rap). Odlični so tudi t. i. voblerji jerk (Salmo Slider, Strike Pro Baby Buster in podobni). V bistri vodi so ravno pravšnji posnetki ostrizev in rdeček v velikosti od 5 do

Ko ostrize mine prvotna nezaupljivost in se začnejo prehranjevati, so različni voblerji lahko zelo uporabne vabe.

Navpično vodenje vabe se odlično izkaže tudi v pomladnih mesecih in zgodaj poleti, le način ribolova moramo malo prilagoditi razmeram in ciljni ribi.

Tega 47 cm dolgega lepotca sem ujel v le okoli pol metra globoki vodi.

S pomočjo podvodnih kamer in opazovanja, kaj se dogaja pod gladino, sem ugotovil, da se v sončnih dneh veliki ostrizi umaknejo v nekoliko globljo vodo in med podvodno rastlinje. Če je le mogoče, ostanejo blizu plitvine, kjer se prehranjujejo.

Pri navpičnem vodenju vabe se bodo izkazale vse predstavljene barvne kombinacije.

vidimo, šele nato ga začutimo na palici in vrVICI.

Izbira umetne vabe

Če bi moral izbrati le eno vrsto vab, bi za uspešen celoletni ribolov ostrizev zagotovo izbral različne silikonske ribe. Toda spomladi in zgodaj poleti moramo loviti v plitvinah. Tam se silikonske vabe sicer izkažejo, a so navadno pretežke in jih zato prehitro vodimo. Tiste z manjšimi trnki jig, ki so tudi lažji, niso primerne za metanje. V tem obdobju so primernejše manjše kombinirane blestivke (denimo Booyah Pikee, Savage Gear Ti-Flex in tako naprej) in navadne blestivke (odlični bodo izdelki proiz-

11 cm, v motni vodi pa bodo boljše kričee barve (denimo t. i. firetiger). Pogosto uporabljam tudi paličaste voblerje brez žličke (*angl.* Stickbaits). Ribolov z njimi je izrazito vizualen, vsak prijem bomo videli. Najraje lovim z modeli Owner Cultiva in Illex Watermonitor. Vijačenje v vodnem filmu je sicer še vedno uspešnejše, a ko z njim ujamejo nekaj ostrizev in se drugi primerki užaljeno umaknejo v zavetje globine, moramo poskusiti nekaj novega.

Zadnjih nekaj let najpogosteje lovim ostrize z večjimi umetnimi vabami, ki v dolžino merijo vsaj 9 cm. Z njimi delam selekcijo, saj želim ujeti kar največje primerke. To je splošno pravilo, ki velja celotno ribolovno leto, razen poleti. Takrat so revirji polni mladice, ki so za lačne ostrize glavna hrana. Takrat se najboljše izkažejo majhne vabe, še najboljše so najmanjše silikonske ribice brez akcije. V tem obdobju sem ujel kar nekaj velikih rib z vabami, ki niso bile daljše od 2 cm. Kljub temu velja poskusiti tudi z večjimi vabami.

Vodenje vabe

V toplejših obdobjih leta, ko se voda segreje, vodim vabo bolj agresivno. ▶

z njegovo pomočjo. Ko plenijo v plitvinah, je omenjena metoda ribolova najučinkovitejša, izkaže pa se tudi, ko večji primerki zares lačnih ostrizev ležijo nekje v globini. Če so pri volji, se za vabo dvignejo tudi iz globine 5 m! V Srednji Evropi sta najboljša meseca za vijačenje v vodnem filmu maj in junij, lepe ribe bomo na tak način lovili tudi sredi jeseni. Sam najraje uporabljam od 5 do 9 cm dolge vabe proizvajalcev Salmo (model Pop), Rapala (model Skitter Pop), Storm (model Chug Bug) in tako naprej. Skozi vodni film jih vlečem

Kapitalni ostrži so srčni borci. Tudi primerka na fotografiji, ki je meril kar 51 cm in tehtal 2,1 kg, ni bilo mogoče kar tako poraziti.

Odlično mesto za pomladanski ali zgodnji poletni ribolov navadnih ostržev je v bližini trstike in drugega vodnega rastlinja. Če je dno še peščeno, smo lahko prepričani, da je tam na preži velik ostrž.

Kar nekaj ostržev sem takrat sicer ujel z zelo počasnim vodenjem vabe in brez premikanja vrha ribiške palice, toda največ ostržev, med katerimi so bili tudi največji, je prišlo na dinamično vodenje vabe. Prednost takšnega načina ribolova je tudi, da ste hitrejši in lahko v krajšem času obdelate večji del revirja.

Navadno takšen ribolov poteka tako, da vržem silikonsko vabo kolikor mogoče stran od sebe, pustim, da se potopi na dno, nato pa hitro potezam k sebi in vmes delam premore. Vedno pazim, da poskušam poleg prave vabe in ribolovnega mesta najti tudi globino, na kateri so ostrži. Skoraj vedno najprej lovim na dnu, nato pa menjam vabe in poskušam z ribolovom v višjih vodnih plasteh.

Navpično vodenje vabe

Navpično vodenje umetne vabe je odlično za ribolov smučev, toda uspešno je tudi pri ribolovu drugih plenilcev, zlasti v mrzli vodi. Izkaže se pri spomladanskem in zgodnje poletnem ribolovu ostržev, le nekaj sprememb je potrebnih pri samem izvajanju tega načina ribolova. Prvi korak je, da moramo počasno vodenje vabe zamenjati s hitrejšim cukanjem. Vabo lahko dvigamo višje in jo nato spet spustimo na dno. Pri ribolovu ostržev moramo loviti z nekoliko krajšimi vabami. Ko lovim smuča, uporabljam 15 cm dolge silikonske vabe brez akcije (Westin Twin Teez,

Radek Filip, avtor članka, z dvema čudovitima ostržema s Češke. S pravo tehniko jih lahko tako dobro lovimo tudi pri nas.

Fox Rage Fork Tail, Westin Slim Teez ...). Pri ribolovu ostržev jih zamenjam z 11 do 13 cm dolgimi. Z navpičnim vodenjem teh vab moramo poskusiti tudi na predelih, ki niso globlji od treh metrov. Če bomo na čolnu tihi, rib ne bomo splašili. Če na plitvejših predelih ni podvodnih ovir, bomo lepše lovili z metodo klasičnega vijačenja. V nasprotnem primeru raje lovimo iz čolna, saj bomo bolje obdelali ribolovno mesto, pa še manj vab bomo izgubili.

Ko pritisne mraz, tudi ostrži

odplavajo v zavetje toplejše vode, ki je v globinah, zato jih moramo tam tudi loviti. Priporočljivo je, da pozimi z metodo navpičnega vodenja vabe preiščemo terene, kjer je voda globoka od 5 do 15 m.

Vlek umetne vabe

Vlek umetne vabe (*angl.* Trolling) je eden najučinkovitejših načinov za ribolov velikih ostržev. Metoda je še posebno primerna v vročih poletnih mesecih. Največja prednost vleka je, da v pravi globini lahko vabo zadržimo dlje kot z drugimi načini ribolova. Prav tako lahko s pomočjo te metode uporabljamo večje in težje vabe, kar se zelo obrestuje. Sam rad lovim z 9 do 15 cm dolgimi voblerji trebušaste oblike. Globina, kjer pride umetna vaba najboljše do izraza, je odvisna od okoliščin (letnega časa, oblike terena ...). Glede na lastne izkušnje vam lahko povem,

da je ribolovno območje z globino od enega do treh metrov poletni odlična izbira za ribolov.

Upam, da sem s sestavkom uspel kar najbolje prikazati moje poglede na ribolov navadnih ostržev v času pozne pomladi in zgodnjega poletja. Prepričan sem, da je tudi blizu vas kakšen revir, kjer živijo te čudovite ribe. Poskusite jih ujeti, saj je ribolov ostržev zelo pester in zabaven. Želim vam dober prijem!

Radek Filip

Prevod: Peter Grafenhofer

Marjan Ahčan

(1935–2016)

Upanje je edino, kar nam še ostane ob zaključku življenjske poti. Ostane pa nam še spomin, spomin na človeka, ki nam je bil drag. Marjan Ahčan je izgubil svojo zadnjo življenjsko bitko. Kruta usoda je bila neizprosna in nas je ponovno opomnila, da sta življenje in smrt v veselju zapisana z enako velikimi črkami.

V torek, 15. marca, smo se na Plečnikovih žalah zbrali njegovi najbližji, številni prijatelji in člani ribiških družin ZRD Ljubljana in RD Celje, predstavniki Ribiške zveze Slovenije in Zavoda za ribištvo, da Marjana pospremimo na njegovi zadnji poti. Poslovljeni govori so bili del spomina na njegovo življenjsko pot in osebnostne odlike. Sledil je spreved s številnimi praporščaki do njegovega zadnjega počivališča. Ob odprtem grobu se je od Marjana poslovila soproga Jana, ribiči so po tradiciji v grob položili njegovo zlomljeno ribiško palico, praporščaki pa so s poklonom praporov izkazali spoštovanje in zadnji ribiški pozdrav.

Marjan Ahčan se je rodil v Ljubljani 23. marca leta 1935. Že zelo mlad je z očetom Stanetom zahajal na bregove Ljubljaničice, kjer je spoznaval naravo in skrivnosti ribolova. Pri takratni Ribarski zadrugi je mali Marjan izprosil ribiško dovolilnico in starejši ribiči so ga sprejeli v svoje vrste. Kasneje se je družina Ahčan preselila na Vrhniko, kjer je Marjan nadaljeval spoznavanje reke Ljubljanice in jo tudi vzljubil za vse življenje. Sledila je »enajsta šola pod mostom« in še vse druge, vključno s strokovno izobrazbo.

Leta 1954 je bila ustanovljena RD Vrhnik, njen prvi predsednik je postal Stane Ahčan, njen član pa tudi mladi Marjan. Bil je zgleden član in leta 1965 ga je članstvo prvič izvolilo za predsednika RD Vrhnika, kasneje pa še nekajkrat.

S soprogo Jano sta zasnovala družino, svoj dom pa sta si zgradila na bregu Ljubljaničice na Ljubljanskem barju. Ves prosti čas je Marjan namenil aktivnostim v ribiški organizaciji. Največ dela je bilo v matični RD Vrhnik. Reka Ljubljanica s pritoki je bila zelo prizadeta z odplakami industrije in komunale. Pogosti pogini ribjega življa so terjali nadzor in varstvo okolja s čiščenjem in sanacijami. Nenehen boj s povzročitelji poginov je bil na dnevnem redu. Tudi vodarji so povzročali veliko škodo pri urejanju vodotokov. Ribiči RD Vrhnik so gradili ribnike in novi ribiški dom v Sinji Gorici. Organizacijski del delovanja družine je bil na prvem mestu, sodeloval je pri izobraževanju članstva in mladine, organizaciji mladinskih taborov in še bi lahko naštevali.

V okviru porečja Ljubljaničice deluje Conski odbor Ljubljaničice, ki združuje ribiške družine s ciljem smotrnega gospodarjenja z vodami. Marjan je bil nekajkrat predsednik odbora in pobudnik pobratenja odbora z RD Celje.

Kot predsednik RD Vrhnik je bil njen predstavnik v ZRD Ljubljana, kjer je bil od

leta 1972 kar nekajkrat njen predsednik. V ZRD Ljubljana je bil stalni član Petkovega omizja. Ta oblika druženja je poskrbela za prenos znanja in izkušenj starejših generacij na mlajše, med katere je spadal tudi Marjan Ahčan. To je bil tudi del izobraževalnega procesa. V ZRD Ljubljana je skrbel za zgledno medsebojno sodelovanje in izvajanje programov vseh RD v okviru zveze, zastopal pa je tudi njihove interese na ravni RZS.

Posebna njegova skrb je veljala razvoju in delovanju Ribogojnice Povodje, ki je skupna last vseh RD v ZRD Ljubljana. Poskrbel je za posodobitev in povečanje ribogojnice v dveh delih. Leta 1977 je zagotovil ikre potočne zlatovščice s Slovaške, ki jo zdaj vzrejajo za tržne potrebe.

Kot predsednik ZRD Ljubljana je bil njen predstavnik v organih RZS. V obdobju skoraj petdesetih let aktivnega delovanja v organizaciji slovenskega športnega ribištva je opravljal funkcije predsednika RD, ZRD Ljubljane, bil je član IO RZS, član predsedstva RZS, podpredsednik skupščine, predsednik in član kar nekaj komisij RZS in član IO SŠR Jugoslavije. Leta 1974 je bil tudi član Komisije za pripravo Zakona o slovenskem sladkovodnem ribištvu. Veliko je deloval pri statutarno-pravnih in odškodninskih vprašanjih ter v konkretnih primerih nudil pomoč posameznim ribiškim družinam. Bil je odličen poznavalec pravnih predpisov s področja sladkovodnega ribištva in voda.

Marjan Ahčan je na vseh mestih svojega delovanja pustil vidne sledi svojih ustvarjalnih moči, spretnega komuniciranja in učinkovitosti, bil je karizmatična osebnost slovenskega sladkovodnega ribištva. Za svoje več desetletno delovanje je prejel številna priznanja in odlikovanja ter plakete, postal pa je tudi častni član v šestih ribiških družinah v ZRD Ljubljana in Bratislavske ribiške zveze.

V tem kratkem zapisu ni mogoče nanašati vsega iz bogatega opusa dediščine, ki jo je petdeset let ustvarjal in zapustil slovenskemu sladkovodnemu ribištvu Marjan Ahčan. S svojim dolgoletnim zglednim in vztrajnim delovanjem nas zavezuje, da prizadevno, odgovorno in častno nadaljujemo njegovo delo za dobrobit in obstoj slovenskega sladkovodnega ribištva, ribiške organizacije in njenega članstva.

Klanjamo se njegovemu spomenu. Naj počiva v miru.

Ribiči ZRD Ljubljana

Milan Torkar

(1954–2016)

V začetku marca nas je presenetila in še bolj prizadela novica, da je naše vrste za vedno zapustil naš dolgoletni član Milan Torkar.

Milan je odraščal v bližini reke Radovne, naravo in še posebno ribji življenj pa je vzljubil že v svoji rani mladosti. Čeprav je na ribiško pot stopil že zelo zgodaj, mu poklicno in družinsko življenje nista takoj omogočala, da bi se bolj posvetil priljubljenemu hobiju. Kmalu pa je

spoznal, da mu bo ribolov pomenil veliko sprostitve ob napornem urniku, zato se je leta 1980 vpisal v RD Bled in leto kasneje opravil ribiški izpit. Ribiči smo vedeli, da smo medse sprejeli marljivega človeka, predvsem pa dobili dobrega prijatelja, vselej pripravljene priskočiti na pomoč. Bil je nepogrešljiv člen na vseh delovnih in čistilnih akcijah, pri vlaganjih in izlovih rib. Posebno se je izkazal pri delu v ribogojnici, kjer je bilo očitno, da delo opravlja z velikim veseljem in zavzetostjo. Naš Milan, kot smo mu rekli, je bil vedno nasmejan, pozitiven človek, ki ga bomo pogrešali na vsakem koraku. Ker se je pred nedavnim upokojil, smo menili, da se bo v pokoju bolj posvetil hobiju, vendar smo se motili. Milan se ni želel dokončno ločiti od svojega poklica, ki ga je opravljal z veseljem, ampak je še naprej želel ustvarjati z novimi projekti. Mogoče je bil prav zato pritisk nanj prehud in je njegovo pot prekinila smrt, in to nekaj dni po tem, ko je še zadnjič prišel k Savi Bohinjki opravljati svojo delovno obveznost.

Milan je posebno rad muharil ob Savi Bohinjki in tudi na drugih revirjih, svoje znanje pa je vselej prenašal tudi na mlajše.

Odšel je potihoma, brez slovesa, nenadoma, in to v času, ko se je ob vodi ponovno začelo življenje. Bili smo prepričani, da ga bomo še naprej srečevali, z njim poklepali o vtisih z ribolova ter si izmenjali kakšen dober nasvet. Žal bodo besede ostale neizrečene.

Milana bomo ohranili v lepem in spoštljivem spomenu, svojcem pa izrekamo iskreno sožalje.

RD Bled

Iztok Oražem

(1972–2016)

Sredi marca nas je mnogo prežgodaj za vedno zapustil naš dolgoletni član Izток Oražem. Čeprav je tih in zahrbitna bolezen že nekaj časa spreminjala način njegovega življenja, smo vseeno mislili, da jo bo

zaradi mladosti in trdne volje naposled le premagal. A to se žal ni zgodilo, bolezen je bila prehuda.

Izток se je vpisal v RD Bled že davnega leta 1982. Kot desetletni deček je takoj pokazal zanimanje za ribolov in tudi skrb za naravo in okolje. Udeleževal se je vseh aktivnosti v mladinski sekciji, ki mu je dala kakovostno podlago za nadaljnje ribiško udejstvovanje. Leta 1991 je opravil ribiški izpit, od takrat naprej pa je v ribolovu našel predvsem sprostitve od naporenega dela. Izток je bil vsestranski ribič, uspešno je ribaril na Blejskem jezeru in v Savi Bohinjki. Udeleževal se je vseh čistilnih in delovnih akcij, zelo rad pa je s prijatelji kramljal o ribiških dogodivščinah.

Sava bo tiho šumela svojo večno pot mimo mest ob vodi, kjer je najraje prijateljeval z njo in v meglicah nad jezerom bo počival spomin nanj. Blejski ribiči se ga bomo spominjali kot dobrega in iskrenega ribiškega tovariša.

RD Bled

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Popara iz soma in somova sarma z ohrovtovimi listi

Som je ena od rib, ki se na naših jedilnikih znajde bolj sporedko, bodisi da ulovi niso prav pogosti bodisi da je po krivici v kulinaricnem pomenu nekoliko zapostavljen, češ da je njegovo meso mastno in da ima okus po mulju. Pa temu ni tako: iz soma je mogoče pripraviti prav okusne jedi in tistim, ki se jim bo nasmehnila ribiška sreča, toplo priporočamo, da poskusijo soma pripraviti po receptih, ki jih opisujemo v nadaljevanju.

Popara iz soma

Za pripravo jedi za 4 do 6 oseb potrebujemo:

- 80 dag filetiranega mesa soma
- 30 dag pelatov (celih iz konzerve)
- 35 dag čebule
- 75 dag mladega krompirja
- 4 stroke česna
- peteršilj
- lovorov list
- 10 dag masla
- 2 dl oljčnega olja
- pol litra suhega belega vina
- liter ribje osnove
- olive
- kapre
- sok pol limone
- rezina pol neškropljene limone
- sol
- poper

Olupimo krompir in ga narežemo na rezine, nasekljamo čebulo in česen. Na oljčnem olju in maslu dušimo čebulo, česen in pelate. Dolijemo vino in dodamo kapre, olive in peteršilj. Meso ribe narežemo na koščke, posolimo in popopravimo. V drugo posodo na dno položimo plast krompirja, nato plast koščkov soma in prelijemo z omako. Nato ponovno damo plast krompirja in spet ribe do vrha posode. Vse skupaj potresemo s peteršiljem ter zalijemo z ribjo osnovo.

Popara iz soma

Somova sarma z ohrovtovimi listi

Prelijemo s sokom pol limone in na vrh damo nekaj rezin neškropljene limone. Kuhamo na majhnem ognju 40 minut. Postrežemo kot enolončnico.

Somova sarma z ohrovtovimi listi

Za pripravo jedi za štiri osebe potrebujemo:

- kilogram mesa soma
- 8 do 10 večjih ohrovtovih listov
- 25 dag pelatov (celih iz konzerve)
- pol litra belega suhega vina
- 2 dl oljčnega olja
- 10 dag masla
- 20 dag čebule
- 8 dag česna
- 10 dag drobtin
- sesekljan peteršilj (po želji)
- sol
- poper

Ohrovtove liste operemo in izrežemo osrednji trdi del. V posodi zavremo slano vodo. V vrelo vodo damo za nekaj minut ohrovtove liste, da se zmehčajo; ne smejo pa biti kuhani! Soma očistimo, izrežemo kosti in odstranimo kožo. Meso narežemo na kocke, posolimo, popopravimo ter dodamo praženo čebulo in česen (polovico) ter nasekljan peteršilj. Začinjeno somovo meso zavijemo v ohrovtove liste in položimo v pekač. V ponev k praženi čebuli in česnu dodamo pelate in belo vino ter preostanek peteršilja. Prekuhamo in dodamo malo drobtin. S tem prelijemo sarme in na vrh položimo še maslo. Pekač postavimo v pečico in pečemo 30 do 40 minut pri temperaturi 160 °C.

Po želji lahko damo v omako, s katero smo prelili sarme, še narezane olive in kapre. Zraven postrežemo kuhan krompir.

Ob tej jedi priporočamo nežno rdeče suho vino, najbolje modri pinot, lahko tudi cviček.

Borut Jerše

Dan odprtih vrat RD Bistrica Domžale

RD Bistrica Domžale organizira ob dnevu slovenskih ribičev, ki ga je RZS razglasila za 20. junij, dogodek z naslovom Dan odprtih vrat.

Datum dogajanja: sobota, 18. junij 2016.

Kraj dogajanja: sedež RD Bistrica Domžale, Krakovska cesta 18a, Domžale.

Program Dneva odprtih vrat:

- 8.30 – 9.00: ogled sedeža RD ob jutranji kavi in čaju,
- 9.00 – 9.10: nagovor predsednika RD Bistrica Domžale,
nagovor podžupanje Občine Domžale,
nagovor predstavnika Ribiške zveze Slovenije,
- 9.10 – 9.30: ogled filma o markiranju sulcev na srednji Savi (ZZRS) in filma HookedonSlovenia.com (RZS),
- 9.30 – 10.30: predstavitev strokovnih služb ribiške družine (ribiškočuvajska služba, gospodar tekočih voda in ribnikov, elektroribolovna ekipa, mladinska sekcija, kraparska sekcija) in prikaz vezanja umetnih muh,
- 10.35 – 11.00: prikaz elektroribolova,
- 11.00 – 12.00: prikaz suhih disciplin – metanje muhe v daljavo in v cilj.

RD Bistrica Domžale skrbi za ribiško upravljanje v bistriškem ribiškem okolišju na podlagi podeljene državne koncesije. Smo pomemben dejavnik na območju občin Domžale, Mengeš, Trzin, Moravče, Lukovica, Kamnik, Komenda, Cerklje na Gorenjskem in Dol pri Ljubljani, saj že več kot šestdeset let zagotavljamo ugodne razmere za vodni živelj, intenzivno poribljavamo vodotoke v skladu s smernicami Zavoda za ribištvo Slovenije in skrbimo, da postaja ribiška dejavnost pomembna športnogospodarska panoga, ki spodbuja turizem in krepki predvsem odnos posameznika do narave in vodnih habitatov. Smo ponosna članica RZS in ZRD Ljubljana.

Na dogodku bodo poleg članov ribiške družine tudi drugi ponudniki ribiške in ribogojniške dejavnosti na tem območju. Ta dan bo mogoče kupiti ribolovne dovolilnice po 10 % nižji ceni za vse revirje bistriškega ribiškega okoliša.

Vabljeni!

*Martin Movern,
predsednik RD Bistrica Domžale*

Sporazum o ribolovu v reki Muri

Ribiške družine Mura - Paloma Sladki Vrh, Radgona, Ljutomer, Lendava in Murska Sobota so se sporazumele, da smejo njihovi ribiči izvajati športni ribolov v vseh revirjih reke Mure, s katerimi z ribiškoogojitvenimi načrti upravljajo našete ribiške družine.

Dogovor velja za reko Muro od meje z Avstrijo do meje s Hrvaško oz. Madžarsko, vendar le za strugo reke Mure. Vse mrtvice, rokavi in pritoki reke Mure so izvzeti iz tega dogovora, pa tudi vse gramoznice ob Muri. Na odseku reke Mure, s katero upravlja RD Mura - Paloma, imajo ribiči iz RD Pomurja dovoljenih deset lovnih dni na leto. Na odseku reke Mure, s katerim upravljajo RD Pomurja, ni posebne omejitve glede števila lovnih dni.

Za izvajanje športnega ribolova v reki Muri veljajo določila Zakona o sladkovodnem ribištvu (Ur. l. RS, št. 61/2006) in na njegovi podlagi sprejetem Pravilniku o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Ur. l. RS, št. 99/2007). Če ima posamezna ribiška družina po RGN sprejeta dodatna določila ribolovnega režima na celotnem območju ali delu njihovega revirja, jih morajo ribiči spoštovati. Nepoznavanje ribolovnega režima ne opravičuje ribiča, ki je kršil določila ribolovnega režima na določenem odseku reke Mure.

Vse kršitve ribolovnega režima evidentirajo čuvajske službe ribiške družine, v kateri pristojnosti je določen revir, zapisnik o kršitvi pa pošljejo v matično RD kršitelja, ki mora obravnavati disciplinsko odgovornost kršitelja.

*Koordinator RD Pomurja
Anton Kosi*

Obvestilo RD Tržič

Obveščamo vas, da bo RD Tržič 18. junija 2016 v sklopu prireditve *Na vasi se dogaja* organizirala **boljši sejem rabljene in nove ribiške opreme**. Sejem bo na prostoru za piknike ob ribiški koči v Podbrezjah od 8. ure naprej.

Prodaja bo potekala na pripravljenih stojnicah za simbolično ceno – samoprispevek.

Vsak prodajalec se mora predhodno (vsaj do 11. junija) prijaviti tajniku RD Janezu Pintarju na gsm 051/632-485 ali e-naslov: tajnistvo.rdrzic@gmail.com

Vabljeni!

RD Tržič

Trgovina ŠPORT PLUS, Ljutomer
Stari trg 2, tel. 02 581 15 06
e-naslov: sport-plus@siol.net
www.sport-plus.si

Trgovina z ribiškom priborom, lovsko in športno opremo, pokali, medaljami, pikadom, rolkami, rolerji ...
z vami že 25 let!

VELIKA AKCIJA RIBIŠKIH PALIC IN RIBIŠKIH KOLESC:
50 % POPUSTA
na drugi cenejši izdelek.

Izdelava umetnih muh in prodaja pripomočkov za muharjenje

Servisiranje ribiške opreme, krpanje ribiških škornjev in menjava podplatov

GSM: 040/225-516,

e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com

Ribnik v Dragi pri Igu (foto: I. Holy)